

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

باسمه تعالی

دانشکده پردیس بین‌الملل خوارزمی

رساله دکتری هوش مصنوعی

ساده‌سازی فرآیند با استفاده از آنالیز آماری جریان‌های کاری مشابه

نگارنده: طاهره کوهی‌ور دهکردی

استاد راهنما: دکتر مرتضی زاهدی

استاد مشاور: دکتر علی‌اکبر پویان

شهریور ۹۷

تقدیم ہے:

پرومادرم

تقدیر و شکر

سپاس بی حد خداوند مهربان را سزااست که به انسان توانایی و دانایی بخشید تا به بندگانش شفقت ورزد و مهربانی کند و در حل مشکلاتشان یاری شان نماید. نه فقط شکر خالق که شکر مخلوق هم سزااست چرا که "من لم یسکر المخلوق، لم یسکر الخالق؛ بدین جهت لازم می دانم از استاد محترم جناب آقای دکتر مرتضی زاهدی که زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده داشتند و همه عزیزانی که در مراحل مختلف رساله مرایاری نموده اند، صمیمانه شکر و قدر دانی بنمایم و سپاس پایانی را به خانواده عزیزم تقدیم می کنم که بمراتب همیشگی ام بودند و پنج سال های دوری و تحصیل را به جان خریدند.

تعهد نامه

اینجانب طاهره کوهی ور دهکردی دانشجوی دوره دکتری رشته کامپیوتر/هوش مصنوعی دانشکده پردیس/ مجازی دانشگاه صنعتی شاهرود نویسنده رساله ساده‌سازی فرآیند با استفاده از آنالیز آماری جریان‌های کاری مشابه تحت راهنمایی دکتر مرتضی زاهدی متعهد می‌شوم:

- تحقیقات در این رساله توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش‌های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در رساله تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می‌باشد و مقالات مستخرج با نام « دانشگاه صنعتی شاهرود » و یا « Shahrood University of Technology » به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی رساله تأثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از رساله رعایت می‌گردد.
- در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که از موجود زنده (یا بافتهای آنها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه‌ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می‌باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در رساله بدون ذکر مرجع مجاز نمی‌باشد.

حکیده

امروزه جریان‌های کاری در آزمایشات علمی و فرآیندهای سازمانی به طور گسترده‌ای استفاده می‌شوند. جریان‌های کاری به سرعت جای خود را در بخش عظیمی از فرآیندهای پیچیده صنعتی پیدا کرده‌اند، و همین امر سبب توجه ویژه به استفاده از روش‌های مناسب برای هرچه بهینه‌تر کردن آن‌ها شده است. در این باره تاکنون کارهایی جهت ساده‌سازی جریان‌های کاری صورت گرفته است. اما روش‌هایی که تاکنون ارائه شده‌اند، انعطاف پذیری لازم را برای پیش‌بینی ساده‌سازی مورد نیاز جریان کاری ندارند. زیرا بدون توجه به پویایی و تغییرات جریان‌های کاری، آن‌ها را به صورت ایستا ساده می‌کنند. در حالی که لازم است تغییرات جریان‌های کاری اندازه‌گیری شود، و بر اساس به روزرسانی اندازه‌گیری‌ها برای ساده‌سازی آن‌ها تصمیم‌گیری شود. در روش پیشنهادی، ساده‌سازی جریان کاری با استفاده از تحلیل آماری پارامترهای نمودار جریان کاری و گزارش‌های عملکرد فرآیند، صورت می‌گیرد. در این روش از تحلیل آماری برای دسته‌بندی جریان‌های کاری استفاده می‌شود. به این صورت که ابتدا تگ‌های جریان کاری را برای یافتن تگ‌هایی که بیشترین کاربرد را در جریان‌های کاری دارند استخراج می‌کنیم. این کار با ارزیابی شباهت صورت می‌گیرد. بدین ترتیب که روش ارائه شده با یافتن تگ‌های پرکاربرد از میان تعداد زیادی جریان کاری، مدل یادگیری را برای شناخت دامنه‌های کاربرد جریان کاری آموزش می‌دهد. براین اساس مدل یادگیر می‌تواند به خوشه‌بندی جریان‌های کاری بپردازد. به ازای هر خوشه یک جریان کاری به عنوان نماینده خوشه معرفی می‌شود. در این جریان کاری نماینده، پرتکرارترین تگ‌ها احتمال حضور بیش‌تری دارند. نتایج به دست آمده از روش ارائه شده نشان می‌دهد که استفاده از تحلیل آماری برای تخمین مسیرهای ساده‌تر در جریان کاری موفق بوده است. در صورت استفاده از روش ارائه شده، مقدار پارامتر اتصال جریان کاری به مقدار ۰,۱۸۶ کاهش خواهد یافت. در حالی که بدون استفاده از این روش این مقدار ۰,۵۲۷ می‌باشد. کاهش پارامتر اتصال به میزان حدود ۳۰ درصد، باعث کاهش برخوردهای خطا در جریان کاری می‌شود. مزیت روش ارائه شده این است که این روش به دلیل نیاز نداشتن به اتکا به محدوده خاصی از جریان‌های کاری می‌تواند برای ساده‌سازی و بهبود جریان‌های کاری مشاهده نشده نیز تصمیم‌گیری‌های قابل قبولی ارائه دهد. به این صورت که در تشکیل پایگاه داده که از روی ارزیابی شباهت‌های جریان کاری به وجود آمده است، می‌توان داده‌های این جریان کاری جدید و مسیرهای جدید پیش‌بینی شده را در پایگاه داده به صورت پویا اضافه کرد، تا امکان ساده‌سازی خودکار جریان کاری فراهم شود. هر زمان که با جریان کاری جدیدی مواجه شدیم که قبلاً مشابه آن دیده نشده باشد، آن را به نماینده خوشه‌ای که بیشترین شباهت را با آن داشته باشد انتساب داده می‌دهیم. بنابراین امکان پیش‌بینی مسیرهای ساده‌سازی برای جریان‌های کاری که تاکنون ندیده‌ایم نیز به وجود می‌آید. تخمین داده‌ها به طور میانگین تا ۸۷ درصد منجر به تخمین صحیح دامنه جریان کاری می‌شود.

واژه های کلیدی

تحلیل آماری فرآیند، مدیریت جریان‌های کاری، استخراج داده‌های مفهومی، Big Data.

- [۱] کوهی ورددهکردی، طاهره؛ زاهدی، مرتضی. تحلیل SWOT نرم افزار «نمّا» برای بهینه سازی طراحی چند-وجهی، هفتمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت دانش و اطلاعات، ۱۳۹۴.
- [2] T. Koohi, M. Zahedi, Linear Merging Reduction: A Workflow Diagram Simplification Method, 8th International Conference on Information and Knowledge Technology, 2016.
- [3] T. Koohi, and M. Zahedi, Scientific Workflow Clustering based On Motif Discovery, International Journal on Computer Science, Engineering and Information Technology (IJCEIT), 7 (4), 2017.
- [4] T. Koohi-Var, and M. Zahedi, Cross-domain graph based similarity measurement of workflows, Journal of Big Data, 5(1):18, 2018.
- [5] T. Koohi-Var, and M. Zahedi, A Cloud based Architecture for Working on BIG DATA with Workflow Management, International Journal of Web & Semantic Technology (IJWesT), 9 (2), 2018.
- [6] T. Koohi-Var, and M. Zahedi, Cross-Domain Similarity Assessment for Workflow Improvement to Handle Big Data Challenge in Workflow Management, Journal of Big Data, 5(1):26, 2018.

فهرست مطالب

و چکیده

کن فهرست جداول

ل فهرست شکلها

۱ فصل اول: کلیات

۲ ۱-۱. مقدمه

۴ ۲-۱. تاریخچه توسعه جریان‌های کاری

۵ ۳-۱. اهمیت و ضرورت پژوهش

۶ ۴-۱. اهداف پژوهش

۷ ۵-۱. همبستگی‌ها و نوآوری اصلی

۸ ۶-۱. اختصارات رساله

۸ ۷-۱. ساختار رساله

۹ فصل دوم: مفاهیم و اصطلاحات

۱۰ ۱-۲. مقدمه

۱۰ ۲-۲. فرآیند سازمانی

۱۱ ۳-۲. جریان کاری

۱۱ ۱-۳-۲. مورد اجرایی (case-trace)

۱۱ ۲-۳-۲. وظیفه (task)

۱۲ ۳-۳-۲. منبع

۱۲ ۴-۳-۲. موتیف

۱۲ ۵-۳-۲. روشهای نمایش جریان کاری

۱۳ ۴-۲. سامانه‌های مدیریت فرآیندهای سازمانی (BPMSs)

۱۳ ۱-۴-۲. سامانه‌های مدیریت جریان کاری

۱۵ ۲-۴-۲. سامانه‌های برنامه‌ریزی منبع سازمانی (ERP)

۱۵ ۳-۴-۲. سامانه‌های مدیریت ارتباطهای مشتری (CRM)

۱۵ ۵-۲. پیچیدگی در جریان‌های کاری

۱۶ پیچیدگی ساختاری	۱-۵-۲
۱۷ پیچیدگی مفهومی	۲-۵-۲
۱۸	۶-۲ ساده‌سازی
۱۹ ساختاری	۱-۶-۲ ساده‌سازی
۲۱	۲-۶-۲ ساده‌سازی مفهومی
۲۲	۷-۲ آنالیز آماری
۲۲	۱-۷-۲ تابع وزن PMI
۲۳	۲-۷-۲ متریک آماری انتساب بهینه زیر الگو (OSPA)
۲۳	۸-۲ روش‌های یادگیری
۲۳	۱-۸-۲ روش یادگیری آماری LSA
۲۴	۲-۸-۲ روش یادگیری آماری (SCL)
۲۴	۳-۸-۲ روش یادگیری انتقالی (روش آماری SFA)
۲۵	۴-۸-۲ روش یادگیری نظریه طیفی گراف
۲۵	۵-۸-۲ روش یادگیری عمیق (DNN)
۲۶	۶-۸-۲ متریک ارزیابی روش یادگیری (CA)
۲۶	۹-۲ متریک‌های ارزیابی جریان کاری
۲۶	۱-۹-۲ اتصالات (CP)
۲۶	۲-۹-۲ چگالی

۲۷ فصل سوم: کارهای انجام شده قبلی

۲۸	۱-۳ مقدمه
۲۹	۲-۳ رویکردهای برخورد با افزایش پیچیدگی جریانکاری
۳۵	۳-۳ مباحث کارهای مرتبط

۴۵ فصل چهارم: روش پیشنهادی

۴۶	۱-۴ مقدمه
۴۷	۲-۴ محدودیت‌های بهینه‌سازی
۴۸	۳-۴ بررسی اجمالی روش
۵۱	۴-۴ اعمال الگوریتم SFA در جریان‌های کاری
۵۱	۱-۴-۴ تحلیل جریان‌های کاری در سطح موتیف
۵۵	۲-۴-۴ تنظیم پارامترهای مساله برای اعمال SFA
۵۶	۳-۴-۴ ارزیابی شباهت در جریان‌های کاری با یادگیری انتقالی
۶۰	۴-۴-۴ توضیحات الگوریتمیک SFA
۶۳	۵-۴ اعمال الگوریتم یادگیری عمیق با DNN
۶۴	۱-۵-۴ تابع هزینه در یادگیری عمیق

۶-۴. راهکار به تغییر پویای جریان کاری ۶۵

فصل پنجم: نتایج ۶۷

۵-۱. مقدمه ۶۸

۵-۲. مجموعه داده ۶۸

۵-۳. نتایج و تحلیل ۶۹

فصل ششم: نتایج گیری و مشاهدات ۷۷

۶-۱. نتیجه گیری ۷۸

۷- منابع ۷۹

فهرست جداول

- جدول ۱-۱ : ویژگی‌های جریان کاری خوب ۳
- جدول ۱-۲ : خلاصه برخی اختصارات رساله دسته‌های نقض جریان‌های کاری [12] ۸
- جدول ۱-۳ : دسته‌های نقض جریان‌های کاری [12] ۳۲
- جدول ۲-۳ : بکارگیری ارزیابی شباهت ۳۸
- جدول ۳-۳ : متریک‌های ساده که در [31] تعریف شده اند ۴۲
- جدول ۱-۵ : اندازه‌های تعلق دامنه متقابل دامنه‌های مختلف جریان کاری ۶۹
- جدول ۲-۵ : تحلیل بهبود جریان کاری ۷۳
- جدول ۳-۵ : مقایسه زمان اجرای روش ارائه شده ۷۴
- جدول ۴-۵ : خلاصه خصوصیات روش‌های مختلف ۷۵

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۲: رابطه بین اصطلاحات وظیفه، مورد اجرایی، نمونه اجرایی فرآیند و فرآیند [13] ۱۲
- شکل ۲-۲: مثال جریان کاری در گالاکسی ۱۴
- شکل ۳-۲: مثالی از بصری سازی جریان کاری در تاورنا [14] ۱۴
- شکل ۴-۲: مثالی از نمایش تودرتویی سامانه بزرگ [14] ۱۶
- شکل ۵-۲: نمونه جریان کاری پیچیده. ۱۷
- شکل ۶-۲: نمودار جریان کاری طراحی شده توسط کاربر ۱۷
- شکل ۷-۲: نمودار جریان کاری تکامل یافته توسط سامانه ۱۸
- شکل ۸-۲: چرخه مدیریت فرآیندهای جریان کاری ۱۸
- شکل ۹-۲: جریان کاری پیچیده. ۲۰
- شکل ۱۰-۲: مراحل ساده سازی نمودار جریان کاری پیچیده ۲۱
- شکل ۱۱-۲: مدل طراحی جریان کاری ۲۲
- شکل ۱-۳- تکنیک ها به تعمیر BPMN با استفاده از رخدادهای ثبت شده [37] ۳۴
- شکل ۱-۴- ساده سازی جریان کاری. الف- نمودار جریان کاری. ب- نمودار ساده شده شکل الف. ۴۶
- شکل ۲-۴- مراحل ساده سازی جریان کاری ۴۷
- شکل ۳-۴- روند کاری ساده سازی جریان کاری ۴۸
- شکل ۴-۴- روش اعمال شده برای بهبود جریان های کاری ۴۹
- شکل ۵-۴- خوشه بندی ۵۲
- شکل ۶-۴- تست نمونه ۵۳
- شکل ۷-۴- خوشه بندی فرآیندها براساس موتیف های مشترک ۵۴
- شکل ۸-۴- ارزیابی شباهت ۵۸
- شکل ۹-۴- تشکیل نماینده خوشه ها براساس Eigen Value (ماتریس وزن دار U) ۵۸
- شکل ۱۰-۴- مثال دامنه مبدا و دامنه مقصد ۶۲
- شکل ۱۱-۴- پویایی ساخت پایگاه داده ۶۵
- شکل ۱-۵- مقادیر ماتریس U ، $k=2$ ۷۱
- شکل ۲-۵- فاصله مبتنی بر OSPA ۷۲
- شکل ۳-۵- زمان پردازش روش ارائه شده برای اندازه مجموعه داده های مختلف ۷۴

فصل اول:

کلیات

۱. مقدمه

فرآیند واژه‌ای عام است که با هر فعالیتی که سلسله مراتبی داشته باشد سروکار دارد. جریان‌های کاری ابزارهایی هستند که می‌توانند به توصیف فرآیندها بپردازند. توصیف فرآیندها فقط یکی از کاربردهای جریان‌های کاری است. استفاده از جریان‌های کاری برای شفاف سازی فرآیندها و نحوه عملکرد عناصر انسانی و نیز مدیریت منابع سازمانی خیلی زود جایگاه ثابتی در جهان امروز پیدا کرده است. جریان‌های کاری بسته به دامنه‌ها و حوزه کاربرد آن‌ها انواع مختلفی دارند. قدم‌های ابتدایی به منظور یافتن راه‌حلی برای بهبود جریان‌های کاری با به وجود آمدن نوع جدیدی از جریان‌های کاری به نام «جریان‌های کاری علمی» برداشته شد. جریان‌های کاری علمی به کنترل و توصیف فرآیندهای مرتبط با آزمایشات علمی می‌پردازند. به سبب داده‌های بزرگ و پیچیدگی‌های مراحل پیاده‌سازی آزمایشات علمی، این نوع از جریان‌های کاری بسیار پیچیده هستند و ساده‌سازی آن‌ها می‌تواند به بهبود فرآیند علمی و کاهش هزینه‌ها منجر شود.

امروزه جریان‌های کاری حوزه‌ها و دامنه‌ها کاربردی بیشتری را در برمی‌گیرد. از جمله جریان‌های کاری در حوزه دولت‌ها که به توسعه و مدیریت پروژه‌های کلان کشورها می‌پردازند، می‌توان برای مثال به پروژه‌های مدیریت ساختارها شبکه‌های اتصال قدرت و تاسیسات و پروژه‌ها کلان هوافضایی و پروژه شبکه‌ها ارتباطی اشاره کرد. با ظهور جریان‌های کاری دولتی و صرف هزینه‌های کلان، اهمیت مدیریت صحیح جریان‌های کاری افزایش می‌یابد. کاربرد جریان‌های کاری منجر به ساخته شدن ابزارهای اختصاصی برای مدیریت و کنترل بهینه آن‌ها در حوزه‌های مختلف شده است. همچنین تلاش‌ها به سمت خودکارسازی این ابزارها برای مدیریت بهتر منابع رو به افزایش است.

در حال حاضر اغلب فرآیندها با استفاده از تکنیک‌ها و ابزارهای مدیریت فرآیندهای سازمانی (BPM^۱) کنترل می‌شوند. سازمان‌ها با کمک سامانه‌های BPM می‌توانند به کنترل و ذخیره‌سازی جریان داده‌ها بپردازند. این داده‌ها می‌توانند به شکل XML^۲ و یا هر پایگاه داده دیگری باشند. یکی از مهم‌ترین بخش‌های سامانه‌های BPM بخش مدیریت جریان کاری (WM^۳) می‌باشد و بسیاری از توسعه دهندگان این سامانه‌ها با تقاضای روز افزون برای افزایش کیفیت جریان‌های کاری مواجه هستند. چراکه محدودیت و افزایش داده‌ها حجم زیادی از پردازش‌ها را به وجود می‌آورد و زمان زیادی برای هر گونه خطایی در مسیرهای جریان کاری صرف خواهد شد. تکنیک‌هایی برای ساخت بهینه

^۱ - Business Process Management

^۲ - eXtended Markup Language

^۳ - Workflow Management

جریان‌های کاری ارائه شده‌اند که اغلب به دنبال کسب مشخصه‌هایی برای یک جریان کاری بهینه هستند. مندلینگ و همکاران [30] برخی از مشخصه‌های یک جریان کاری خوب را در جدول ۱-۱ ارائه کرده‌اند.

جدول ۱-۱. ویژگی‌های جریان کاری خوب

جریان کاری خوب [30]
قطعات کمتر
اتصالات کمینه
دارای رخداد آغاز و پایان
ساختاریافته
کمترین استفاده از عنصر «یا»
دارای برچسب فعالیت فعل-شی
خرد کردن مدل دارای بیش از ۵۰ عنصر

یکی از مسائل مهم در مدیریت و ساده‌سازی جریان‌های کاری به دست آوردن مدلی برای معرفی جریان کاری بهینه است. در این زمینه می‌توان از روش‌های مختلف مدل‌سازی بهره برد. اما با توجه به این که جریان‌های کاری پویا و نیازمند اعمال تغییرات گاه به گاه هستند، برای بهینه‌سازی آن‌ها پردازش داده‌های بزرگ تحمیل می‌شود. لذا استفاده از روش‌های استخراج داده‌های مهم به بهینه‌سازی کمک می‌کند.

از میان روش‌هایی که تاکنون برای بهینه کردن و ساده‌سازی جریان‌های کاری ارائه شده‌اند، برخی از کارها به کمک استخراج خصوصیات آماری داده‌های شفاف مبتنی بر بردار و برخی با روش‌های دیگر استخراج خصوصیات آماری داده‌های غیرشفاف به بررسی جریان‌های کاری در سطوح مختلف پرداخته‌اند. اما روش‌هایی که تاکنون ارائه شده‌اند انعطاف‌پذیری لازم را برای اعمال ساده‌سازی مورد نیاز به انواع مدل فرآیندها ندارند. روش‌هایی که تاکنون برای بهبود ارائه شده‌اند اغلب مبتنی بر استفاده مجدد از جریان‌های کاری با در نظر گرفتن شباهت‌هایی هستند که محدود به یک دامنه (مثلاً سازمانی و یا علمی) می‌شوند. روش‌های مختلفی برای مدل‌سازی جریان‌های کاری ارائه شده است. از جمله این که یک جریان کاری را می‌توان با ^۱BPMN، گراف وابستگی^۲، شبکه پتری و غیره مدل کرد. هر

^۱ - Business Process Management Network

^۲ - Dependency Graph

کدام از این مدل‌سازی‌ها در جای خود مزایای خود را دارند. به عنوان مثال اگر گراف وابستگی جریان-کاری را به عنوان مدل‌سازی انتخاب کرده‌ایم می‌توان از روش‌های ساده‌سازی گراف بهره برد. ولی در صورتی که بتوان مفهوم را به نحوی در آن دخیل کرد. به عنوان مثال می‌توان جریان‌کاری را با شبکه گالویس^۱ یا شبکه مفهومی نشان داد. پس از در نظر گرفتن مفاهیم در نمایش گراف به عنوان محدودیت‌های ساده‌سازی می‌توان از روش‌هایی کمک گرفت که برای ساده‌سازی گراف ارائه شده‌اند. روش‌های متعددی برای ساده‌سازی گراف ارائه شده‌اند از جمله روش‌های ساده‌سازی گراف به روش کاهش گراف [2] و [4] یا روشی که خانم چوبدار در رساله‌اش معرفی کرده است [52]. مدل ورودی رساله خانم چوبدار گراف شبکه است. در رساله حاضر نیز جریان‌های کاری با گراف شبکه مدل شده‌اند. گراف شبکه امکان استخراج ترتیب قطعات جریان‌کاری را فراهم می‌کند. همچنین مرسوم‌ترین روش استخراج مدل جریان‌کاری از گزارش ثبت شده استفاده از گراف شبکه می‌باشد. به طور مثال آقایان یعقوبی و زاهدی در پژوهشی که برای تخصیص منابع با استفاده از فاصله شباهت وظیفه صورت دادند [90] برای مدل‌سازی فرآیندهای کسب‌وکار از گراف شبکه بهره برده‌اند. هر یال موجود در گراف شبکه را معادل ارتباط میان قطعات جریان‌کاری در نظر گرفته‌ایم. هر گره در گراف شبکه را معادل یک قطعه در جریان‌کاری در نظر گرفته‌ایم.

۴-۱. تاریخچه توسعه جریان‌های کاری

واژه جریان‌های کاری در طی دوره‌هایی از توسعه، کاربردهای مختلفی را در مهندسی پیدا کرده است. قدم ابتدایی در معرفی جریان‌های کاری به صورت مفهوم گردش کار و کنترل یک فرآیند توسط تیلور و گانت تا حدودی برداشته شد. تیلور در کتاب خود با نام اصول مدیریت علمی که در سال ۱۹۱۱ چاپ شد به این مفهوم برنامه‌ریزی برای گردش کار اشاره کرده است [88]. گانت نیز در کتاب خود با نام سازمان‌دهی برای کار به اهمیت نمود فرآیندهای کاری در ساختارهای چارت مانند پرداخته است [89]. تیلور و گانت هر دو از دانشمندانی هستند که در ابتدای عصر ظهور جنبش کارآیی به منظم کردن و در نظر گرفتن سلسله مراتب در کارها پرداخته‌اند. اما در دوران حیات آن دو مفهوم جریان‌های کاری صرفاً در علوم مدیریت مطرح می‌شد. پس از آن در عصر ظهور سیستم‌های پیچیده مفهوم جریان‌های کاری در مدیریت جریان اطلاعات فیزیکی سیستم‌های پیچیده استفاده شد. طی

¹ - Galois Lattice

دوران جنگ دوم جهانی آزمایش‌های فضایی و پروژه‌های سنگین علمی و مهندسی به وجود آمدند که هر کدام حجم بسیاری از اطلاعات و برنامه‌ریزی‌ها در بخش‌های مختلف مالی، علمی و زمان‌بندی دربر داشتند. در نتیجه بتدریج استفاده از جریان‌های کاری برای توصیف فرآیندهای پیچیده صنعتی به بخش جدایی‌ناپذیر از هر پروژه بزرگ تبدیل شد.

پس از دوران جنگ جهانی حدود سال ۱۹۸۰ میلادی در عصر ظهور کیفیت، مشخصه‌های جریان‌های کاری وارد علم بازمهندسی شد، تا بتوان جریان‌های کاری با کیفیت بالاتر برای مدیریت فرآیندها به دست آورد. در همین دوره جریان‌های کاری برای فرآیندهای سازمانی نیز به کار گرفته شد. توسعه سیستم‌های مدیریت فرآیندهای کاری به همین دوره برمی‌گردد.

۱-۳. اهمیت و ضرورت پژوهش

جریان‌های کاری در ارتباط با رفتارهای انسانی هستند. رفتارهای انسانی وابسته به عوامل زیادی از جمله تغییرات تکنولوژی، محیط و منابع دائم در حال تغییر است. بنابراین بروز تغییرات امری جدایی‌ناپذیر از جریان‌های کاری می‌باشد. حتی جریان‌های کاری که با بررسی‌های علمی و تجربی فراوان توسط افراد خبره تهیه می‌شوند، پس از مدتی چندان مناسب به نظر نمی‌رسند و کاربران به طور دائم ایده‌هایی برای کارا تر شدن آن‌ها در ذهن می‌آورند. در این حالت کنار گذاشتن چنین جریان‌کاری و ساخت جریان‌کاری جدید بدون در نظر گرفتن تجربیات قبلی کاری مقرون به صرفه نیست. در خیلی از مواقع تغییرات جزئی می‌تواند باعث افزایش رضایت‌مندی کاربران شود. گاهی این تغییرات جزئی، خود باعث ایجاد ساختاری ناهمگون در جریان‌کاری می‌شوند. چگونگی اعمال این تغییرات جزئی در جریان‌کاری بسیار حائز اهمیت است. یکی از مهم‌ترین نیازهای سامانه‌های مرتبط با جریان‌های کاری این است که این تغییرات به طور کارا در جریان‌کاری اعمال شود. امروزه اهمیت خودکار سازی سامانه‌ها برکسی پوشیده نیست. بسیاری از تکنولوژی‌های ارائه شده نظیر اینترنت اشیا^۱ و بسترهای ابری در سامانه‌های خودکار مدیریت بهتری خواهند داشت. تحقیقاتی که به خودکار سازی جریان‌های کاری می‌پردازند در همین راستا انجام می‌شوند. خودکار سازی جریان‌های کاری به نحوی که جریان‌کاری قابلیت خودترمیمی پیدا کند از وظایف مهم توسعه‌دهندگان می‌باشد. ساده‌سازی جریان‌های کاری

^۱ - Internet of Things

مهم‌ترین بخش سامانه‌های خودکارسازی می‌باشد. با ساده‌سازی جریان‌های کاری امکان استفاده مجدد از ساخته‌ها قبلی به وجود می‌آید. ساختن مدل‌های مختلف از جریان‌های کاری و مقایسه داده‌های بدست آمده از این مدل‌ها با داده‌های مشاهده شده از جریان‌های کاری جدید یکی از روش‌های مناسب تحلیل و تفسیر جریان‌های کاری است. روش ارائه شده در این رساله یک روش خودکار برای تفسیر جریان‌های کاری می‌باشد. یکی از ویژگی‌های مهم این روش محدود نبودن آن به جریان‌های کاری دیده شده است، به گونه‌ای که با این روش می‌توان به تحلیل و ساده‌سازی جریان‌های کاری دیده نشده پرداخت.

برخی از مهم‌ترین کاربردهای ساده‌سازی جریان‌های کاری در موارد زیر دیده می‌شود:

۱ - کنترل و مدیریت بحران و خطایابی

۲ - مستندسازی و شفاف سازی در مدیریت دانش

۳ - کمک به زمان‌بندی در ساختارها

۴ - فشرده‌سازی

استفاده از جریان‌های کاری بهینه شده همواره باعث کاهش هزینه توسعه و ساخت، و خطایابی آزمایشات فرآیندهای پیچیده و هم‌چنین فرآیندهای شهری می‌شود.

۱.۴. اهداف پژوهش

هدف اصلی پژوهش حاضر معرفی روشی مبتنی بر تحلیل آماری برای ساده‌سازی جریان کاری بدون اتکا به جریان کاری خاص می‌باشد. بدین مفهوم که به نحوی فرآیند ساده شود و شفاف‌سازی عملکرد صورت بگیرد که مفهوم کلی جریان کاری حفظ شود. اهداف فرعی این پژوهش عبارتند از افزایش خوانایی نمودارهای جریان کاری، افزایش قابلیت فهم جریان کاری، بهبود روند جریان کاری. بدین منظور در این نوشتار قصد داریم راه‌حلی با توجه به خصوصیات جریان‌های کاری برای کاهش پیچیدگی و افزایش بهینگی آن‌ها ارائه کنیم. بدین منظور به بررسی و تحلیل آماری وضعیت استفاده جریان‌های کاری داده شده پرداخته‌ایم. از این تحلیل برای دسته‌بندی جریان‌های کاری بهره برده‌ایم. در این صورت کافی است با استفاده از تحلیل آماری گزارش‌های عملکرد یک یا چند فرآیند، برای فرایند مشابه ساده‌سازی ترتیب دهیم. اما با توجه به این که جریان‌های کاری از مجموعه‌ای از زیرجریان‌ها تشکیل شده‌اند، توصیف جریان کاری را مبتنی بر مجموعه‌های متناهی قرار داده‌ایم. بدین ترتیب مشکلاتی را نخواهیم داشت که در پی مقایسه برداری جریان‌های کاری مثل روش ارائه شده در

[41] با آن مواجه می‌شوند. در مقاله [41] با توصیف برداری جریان‌های کاری ماتریس‌های اسپارس^۱ حاصل شده است و در نتیجه کیفیت دسته‌بندی جریان‌های کاری پایین آمده است. این در صورتی است که اگر از توصیف‌گرهای مبتنی بر مجموعه استفاده کنیم می‌توان اندازه جریان‌های کاری را متغیر در نظر گرفت. ضمن این که می‌توان از تئوری مبتنی بر مقایسه مجموعه‌ها برای ارزیابی و تحلیل آن‌ها بهره برد [46]. بدین ترتیب دیگر فرض‌های محاسبات در فضای برداری را نخواهیم داشت.

در روش پیشنهادی این رساله، ساده‌سازی جریان‌های کاری به کمک پیاده‌سازی روش‌های یادگیری انتقالی و یادگیری عمیق صورت می‌گیرد. در حین روش یادگیری انتقالی استخراج داده‌ها، خوشه‌بندی، و تحلیل آماری جریان‌های کاری انجام می‌شود. پس از آن که خوشه‌بندی جریان‌های کاری انجام شد، از روش یادگیری عمیق بهره می‌بریم تا از دانش قبلی جریان‌های کاری که قبلاً در خوشه‌های نمونه تهیه شده‌اند، پیشنهاداتی برای ترتیب چینش بهتر قطعات ارائه دهیم. در حین پیاده‌سازی، جریان‌های کاری از گزارش عملکرد برداشته می‌شوند. زیرا معمولاً سازمان‌ها گزارش‌های عملکرد جریان‌های کاری را نیز ثبت می‌کنند. همچنین می‌توان داده‌های جریان‌های کاری را از نمودار مدل شده آن اخذ کرد. بررسی روی هر جریان کاری ورودی پس از تحلیل آماری و خوشه‌بندی متناسب با دامنه‌ها و حوزه‌های کاربرد مشابه آن صورت می‌گیرد. بنابراین امکان پیش‌بینی مسیرهای ساده‌سازی مشابه برای جریان‌های کاری که تاکنون ندیده‌ایم نیز به وجود می‌آید. در نتیجه ساده‌سازی بدون اتکا به حوزه و دامنه جریان کاری خاص می‌شود.

۱.۵. هم‌بخشی‌ها و نوآوری اصلی

تا آن‌جا که می‌دانیم این رساله برای اولین بار به بررسی مفهومی جریان‌های کاری با یادگیری انتقالی می‌پردازد. برای این کار این رساله روش ارزیابی شباهت^۲ SFA را می‌پذیرد. تمرکز این رساله بر این است که با در نظر گرفتن حوزه‌ها و دامنه‌های کاربرد جریان‌های کاری، جریان‌های کاری ساده‌تر ارائه دهد. نوآوری اصلی این رساله این است که روشی یادگیر برای ساده‌سازی جریان‌های کاری ارائه دادیم که بدون اتکا به نوع حوزه و دامنه‌های کاربرد جریان کاری ورودی می‌باشد. پویایی تولید پایگاه داده روش یادگیری ارائه شده باعث می‌شود امکان اعمال روش در حین شکل‌گیری جریان کاری وجود داشته باشد، و حتی ساده‌سازی جریان کاری نادیده داشته باشیم.

^۱ - Sparse

^۲ - Spectral Feature Aligment

۱.۶. اختصارات رساله

جدول ۱-۲ اختصارات استفاده شده در رساله را نشان می‌دهد.

جدول ۱-۲. خلاصه برخی اختصارات رساله

اختصار	توصیف
Wf ¹	جریان کاری
MS ²	مجموعه‌های ماژول
PS ³	مجموعه‌های مسیر
GED ⁴	فاصله ویرایش گراف
BW ⁵	کیسه کلمات
BT ⁶	کیسه نگهها
ML ⁷	برچسب موتیف
MM ⁸	نگاشت موتیف
MDL	طول توصیف کمینه [56]
LSA ⁹	تحلیل معنایی پنهان
SFA	انتساب خصیصه طیفی
DNN ¹⁰	شبکه‌ها عصبی عمیق

۱.۴. ساختار رساله

این رساله مشتمل بر ۶ فصل می‌باشد. فصل اول راجع به کلیاتی درباره جریان‌های کاری ضمن ارائه سابقه مختصری از آن‌ها و توضیحاتی درباره مدل‌سازی و استخراج خصیصه و روش ارائه شده می‌باشد. هم‌چنین در این فصل به ضرورت انجام تحقیق و اهداف آن پرداخته شده‌است. فصل ۲ به بیان مفاهیم و اصطلاحات اشاره دارد. سپس در فصل ۳ مروری بر پژوهش‌های مرتبط با موضوع رساله صورت گرفته‌است. روش پیشنهادی در فصل ۴ بیان شده‌است. فصل ۵ شامل تحلیل و مقایسه نتایج می‌باشد. در نهایت جمع‌بندی و نتیجه‌گیری در فصل ۶ صورت می‌گیرد.

¹ - Workflow

² - Module Sets

³ - Path Sets

⁴ - Graph Edit Distance

⁵ - Bag of Words

⁶ - Bag of Tags

⁷ - Motif Label

⁸ - Motif Mapping

⁹ - Latent Semantic Analysis

¹⁰ - Deep Neural Networks

فصل دوم:

مفاهیم و اصطلاحات

۲. ۴. مقدمه

مفاهیم و مبانی مرتبط با داده‌های متنی و نیز شیوه‌های نمایش جریان‌های کاری در این پژوهش نیازمند معرفی هستند. نکته‌ای که در نمایش نمودارهای جریان‌های کاری وجود دارد این است که گاهی این نمودارها بزرگ، پیچیده و تودرتو می‌شوند که ارزیابی و بازبینی آن‌ها نیازمند معرفی پارامترهای مشخصی می‌باشد. مسیر یک جریان کاری در دنیای واقعی یک مسیر کاملاً یک‌جهته خطی نیست. گاهی ممکن است پیوندهای قطعات این جریان کاری وجه‌های هندسی زیادی به این جریان کاری اضافه کند. از سوی دیگر مکان قرارگیری قطعات نیز می‌تواند باعث افزایش پیچیدگی مسیر عملکردی جریان کاری شود. پیچیدگی چنین جریان‌های کاری که ناشی از افزایش وجه و قرار-گیری قطعات است، و در برخی موارد اسپاگتی مانند معرفی شده‌اند [28]، باعث می‌شود که خوانایی جریان کاری کاهش یابد و فرد با نگاه از هر طرف به آن یک برداشت متفاوت داشته باشد. این پیچیدگی از جنبه‌های مختلف قابل معرفی و اندازه‌گیری می‌باشد. هم‌چنین معیارهایی برای سنجش جریان‌های کاری معرفی شده‌اند. از آن جمله می‌توان به چگالی و یا تعداد قطعات جریان کاری اشاره کرد، که این معیارها برای پیش‌بینی کیفیت جریان‌های کاری می‌توانند به کار آیند. در این فصل به بیان این مفاهیم و اصطلاحات مرتبط می‌پردازیم.

۲. ۴. فرآیند سازمانی

دسته‌ای خاص از موردهای اجرایی مدل‌های جریان کاری می‌باشد. فرآیند نشان می‌دهد که لازم است کدام وظایف انجام شوند. هم‌چنین ترتیبی که باید انجام شود را نیز نشان می‌دهد. می‌توان فرآیند سازمانی را به عنوان زیربرنامه‌ای برای یک نوع مورد اجرایی خاص از جریان کاری در نظر گرفت. به‌طور کلی، فرآیندهای زیادی با به کارگیری یک فرآیند پایه می‌توانند انجام شوند.

دوره زندگی یک مورد اجرایی هم‌ارز با فرآیند تعریف شده است. زیرا هر مورد اجرایی یک دوره زندگی متناهی با یک آغاز و پایان شفاف دارد، و مهم است که فرآیند نیز با این دوره تطابق^۱ داشته باشد. بنابراین هر فرآیند نیز یک آغاز و یک پایان دارد، که به ترتیب ظهور^۲ و تکمیل یک مورد اجرایی را نشان می‌دهد.

¹ - Conform

² - Appearance

۲-۳. جریان کاری

بسیاری از فرآیندها با جریان کاری مدل می‌شوند. جریان کاری شامل الگوهای تکرارپذیر فرآیندهای سازمانی در شبکه‌ای می‌باشد که براساس کنترل و وابستگی‌ها داده ساختاریافته شده است. بنابراین جریان کاری به شیوه‌ای بازگشتی تعریف می‌شود. یعنی یک کلاس جریان کاری از یک یا چند کلاس جریان کاری مرتبط تشکیل شده است [7].

۲-۳-۱. مورد اجرایی (case-trace)

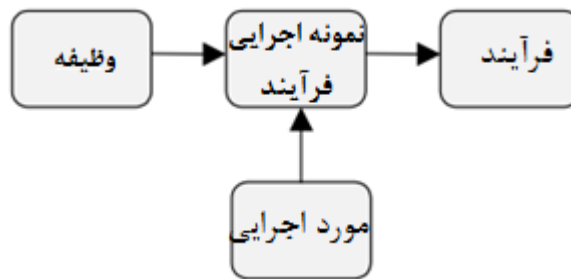
یک اجرا از یک نمونه مدل جریان کاری، در حوزه استخراج فرآیند مورد اجرایی نامیده می‌شود و دنباله‌ای از رخدادهاست. ممکن است چند مورد اجرایی از یک مدل جریان کاری بخصوص وجود داشته باشد که به طور همزمان اجرا می‌شوند. اما معمولاً فرض می‌شود که اجرای مستقل داشته باشند، و معمولاً بدون ارجاع به یکدیگر اجرا می‌شوند.

۲-۳-۲. وظیفه (task)

در جریان‌های کاری از مفهوم وظیفه به طور گسترده‌ای استفاده می‌شود. یک وظیفه یک واحد منطقی از کار است. اگر هر چیزی در خلال کارآیی یک وظیفه نادرست دربیاید، آن‌گاه باید به آغاز کل وظیفه برگردیم؛ یعنی عقب‌گرد^۱ می‌کنیم.

وظیفه به مفهوم عمومی کار اشاره می‌کند و به یک مورد اجرایی خاص اشاره نمی‌کند. یک نمونه اجرایی فرآیند، ترکیبی از مورد اجرایی و وظیفه (وظیفه+مورد اجرایی) است که فقط لازم است انجام شود. یک نمونه اجرایی فرآیند با اجازه یک مورد اجرایی، ایجاد می‌شود. بنابراین می‌شود یک نمونه اجرایی فرآیند را بخشی واقعی از کار دانست که ممکن است انجام شود. اصطلاح فرآیند به کارآیی واقعی یک نمونه اجرایی فرآیند اشاره می‌کند. به محض این که کاری بر نمونه اجرایی فرآیند آغاز شود، آن کار با فرآیند برابر می‌شود. توجه شود که برخلاف وظیفه، هر دو نمونه اجرایی فرآیند و فرآیند با یک مورد اجرایی مشخص به هم متصل شده‌اند. شکل ۲-۱ این نکته را نشان می‌دهد:

¹ - Rollback

شکل ۱-۲- رابطه بین اصطلاحات وظیفه، مورد اجرایی، نمونه اجرایی فرآیند و فرآیند [13]

۲-۳-۳. منبع

اصطلاحی عمومی برای اشاره به هرکس یا هرچیز درگیر در کارایی یک فعالیت فرآیند می‌باشد. منابع در پیشبرد اهداف سازمان و اجرای کارهای تعریف شده در آن سازمان موثر هستند. هر منبع می‌تواند:

- یک شرکت‌کننده در فرآیند، یعنی فردی مثل کارمند باشد.
 - یک سامانه نرم‌افزاری باشد.
 - تجهیزاتی مانند پرینتر یا کارخانه تولید باشد.
- دسته منبع در ارتباط با نقش‌ها و گروه‌ها مشخص می‌شود.

۲-۳-۴. موتیف

به طور کلی به الگویی در جریان کاری موتیف گفته می‌شود که به صورت بخشی از جریان کاری تعریف می‌شود که بیش‌ترین تکرار را در ساختار جریان کاری دارد. هر موتیف ساختاری منحصر به فرد است که در عین ارتباط با سایر بخش‌های جریان کاری می‌تواند به صورت مستقل کارایی داشته باشد.

۲ ۳ ۵. روش‌های نمایش جریان کاری

جریان‌های کاری را می‌توان به دو شیوه استفاده از گزارش و نمایش شبکه‌ای نشان داد. در حین استفاده از گزارش عملکرد^۱، برای نشان دادن جریان‌های کاری می‌توان از روش‌های ثبت گزارش به عنوان مثال مکانیسم ثبت رخداد مبتنی بر XML در فرمت XES [74] استفاده کرد.

در روش نمایش شبکه‌ای می‌توان از توصیف‌گرهای شبکه‌ای استفاده کرد. از جمله این توصیف‌گرها می‌توان به شبکه‌های پتری و شبکه گالویس اشاره کرد که در ادامه تعریفی برای آن‌ها بیان می‌کنیم.

شبکه‌های پتری: شبکه پتری کلاسیک یک گراف دوبخشی جهت‌دار با دو نوع گره با نام‌های

مکان^۲ و انتقال^۳ است [3]. این گره‌ها از طریق کمان‌های جهت‌دار به هم متصل‌اند. اتصالات بین دو

¹ - Event Log

² - Places

³ - Transitions

گره مشابه اجازه داده نشده است. در شبکه پتری مکان ها با گرهها نشان داده می شوند و انتقالها توسط مستطیلها نشان داده می شوند.

شبکه گالویس: گرافی است که امکان نمایش همه وابسته‌سازی‌های^۱ ممکن بین مجموعه اشیا، یا مشاهدات، و خصیصه‌های توصیف کننده‌شان را می‌دهد.

۴-۲. سامانه‌های مدیریت فرآیندهای سازمانی (BPMSs)^۲

سامانه‌هایی هستند که به پشتیبانی، کنترل و نظارت فرآیندهای سازمانی می‌پردازند. سامانه‌های مدیریت فرآیندهای سازمانی گستره وسیعی از ابزارها، تکنیک‌ها و قوانین مدیریتی را با هدف انجام بهتر فرآیندها [24] ارائه می‌دهد. این سامانه‌ها برای ایجاد و بهبود طیف وسیعی از فرآیندهای مدیریتی به سازمان کمک می‌کنند. به طور کلی هدف اصلی این سامانه‌ها بهبود فرآیندهای سازمانی (BPI^۳) می‌باشد. BPI رهیافتی است برای کمک به یک سازمان تا فرآیندهای زیرساختی‌اش را برای نیل به نتایج کارها بهینه کند. به عنوان برخی از این سامانه‌ها می‌توان به سامانه‌های مدیریت جریان-کاری (WfMS^۴)، سامانه‌های برنامه‌ریزی منبع سازمانی (ERP^۵) و سامانه‌های مدیریت رابطه مشتری (CRM^۶) اشاره کرد. از این میان سامانه‌های مدیریت جریان کاری کاربرد بیش‌تری دارند. زیرا به سازمان‌ها اجازه می‌دهند فرآیندهای سازمانی را خودکار کرده و این فرآیندهای سازمانی را مهندسی مجدد کنند؛ به علاوه این سامانه‌ها کارایی را افزایش می‌دهند و هزینه‌ها را کاهش می‌دهند.

۴-۲-۱. سامانه‌های مدیریت جریان کاری

در سامانه‌های مدیریت جریان کاری، کاربر می‌تواند بدون آن که درگیر کدنویسی شود به ساختار بندی فرآیندها بپردازد. به عبارتی این سامانه‌ها مدلی ساده برای برنامه‌نویسی فراهم می‌کنند، که در آن دنباله‌ای از فرآیندها با اتصال خروجی‌ها از یکی به ورودی دیگری تشکیل شده است. به عنوان مثالی از سامانه‌های مدیریت جریان کاری، می‌توان به گالاکسی^۷ [5] اشاره کرد. جریان کاری نمونه در گالاکسی را در نظر بگیرید (شکل ۲-۲).

¹ - Associations

² - Business Process Management Systems

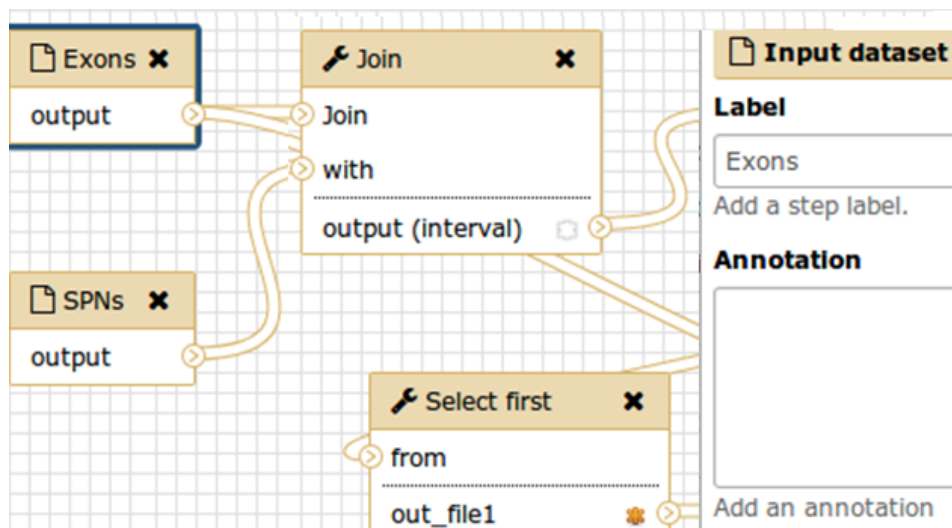
³ - Business Process Improvement

⁴ - Workflow Management Systems

⁵ - Enterprise Resource Planning

⁶ - Customer Relationship Management

⁷ - Galaxy

شکل ۲-۲- مثال جریان کاری در گالاکسی

گراف جریان کاری شکل ۲-۲، مثالی از شیوه ساخت جریان‌های کاری در گالاکسی را نشان می‌دهد. اتصال‌های گراف گام‌های تحلیل را از ورودی (گوشه سمت چپ-بالا) به خروجی (چپ-پایین) نشان می‌دهد که جریان داده‌ها را نشان می‌دهد. فایل‌های داده ورودی و خروجی در بدنه آیکون‌های گره‌های گراف نشان داده شده‌اند. اگر شما خبره‌ای در این جریان کاری نباشید، دشوار است که بین عناصر نمایش دهنده گره‌های داده (یعنی ورودی‌ها/ خروجی‌های جریان کاری) تمایز قائل شوید.

سامانه مدیریت جریان کاری معروف دیگر تاورنا^۱ است [6]. این سامانه ترکیبی از ابزارها برای طراحی و اجرای جریان‌های کاری است و اجازه می‌دهد کاربران از خدمات وب بهره ببرند. مثالی از یک جریان کاری ساده در شکل ۲-۳ آمده است که پیش بینی آب و هوا را برای یک شهر مشخص بازیابی می‌کند. در تاورنا یک جریان کاری به صورت گراف‌هایی ارائه می‌شود که با استفاده از زبان بصری تاورنا ساخته شده باشد. گراف‌ها در آن هم‌چنین جریان داده را از بالا به پایین نشان می‌دهند (شکل ۲-۳).

شکل ۲-۳- مثالی از بصری‌سازی جریان کاری در تاورنا [14]

¹ - Taverna

در تاورنا رنگ‌ها برای نشان دادن طبیعت عناصر گراف استفاده می‌شوند. اگرچه الگوی رنگ واقعا محسوس نیست، اما بین عناصر داده و خدمات تاورنا می‌توان به وضوح تمایز قائل شد. در تاورنا، جریان‌های کاری نیز می‌توانند به سایر جریان‌های کاری تودرتو شوند که جریان‌های کاری را قابل اجرای مجدد می‌کند و برای نگهداری ساده‌تر است.

بجز سامانه‌های مدیریت جریان کاری به سامانه‌های دیگری در این نوشتار اشاره شده است که در ادامه آن‌ها را تعریف می‌کنیم:

۲-۴-۲. سامانه‌های برنامه‌ریزی منبع سازمانی (ERP)^۱

این سامانه‌ها چهارچوب نرم‌افزاری برای مدیریت منابع، درخواست یا سایر نیازمندی‌های یک شرکت را فراهم می‌کند. این سامانه‌ها معمولا براساس مجموعه‌ای از قوانین و ابزارهای از پیش تعیین شده عمل می‌کنند.

۲-۴-۳. سامانه‌های مدیریت ارتباط‌های مشتری (CRM)^۲

این سامانه‌ها سفارش‌های مشتری و منابع مالی صندوق پول را مدیریت می‌کنند. در این سامانه‌ها معمولا ابزارهایی برای مدیریت نیازمندی‌های مشتری و پیگیری علاقه‌مندی‌های مشتری‌ها وجود دارد. هم‌چنین این سامانه‌ها امکان مدیریت فرد به فرد مشتری‌ها و تنظیم فرآیند خرید آنها را فراهم می‌کند. مهم‌ترین مزیت این سامانه‌ها برای سازمان‌ها امکان تهیه گزارش‌گیری و مستندات با استفاده از ابزارهای تحلیلی می‌باشد.

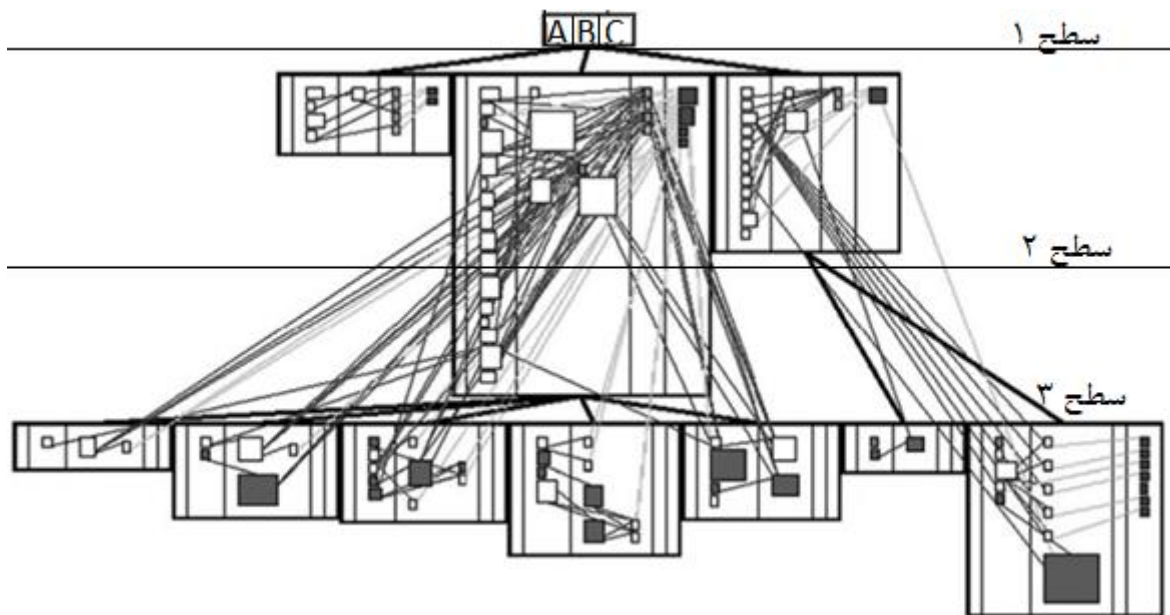
۲ ۵. پیچیدگی در جریان‌های کاری

جریان‌های کاری می‌توانند یک فرآیند سازمانی را توصیف کنند. آن‌ها می‌توانند به صورت مدل فرآیند دیده شوند که قطعات در آن جزئی از یک فرآیند را نمایش می‌دهند، و اتصال‌ها جریان داده‌ای بین اجزای فرآیند را به دست می‌گیرند. قطعات امکان نمایش منابع و داده‌ها و سایر اجزای کنترلی یک فرآیند را فراهم می‌کنند. اتصال‌ها نیز امکان نمایش حرکت اسناد و روابط میان اجزا را فراهم می‌کنند. به این صورت مدل فرآیند می‌تواند فرآیند کاری برای یک محصول یا سرویس خاص را نشان دهد. فرآیندهای کاری می‌توانند خیلی پیچیده باشند. بنابراین نمایش بصری این که چگونه وظیفه باید تکمیل شود، کمک می‌کند بتوان فرآیند و کار را به صورت کارتر فهمید. ساده‌سازی در نمایش بصری فرآیندهای کاری نیز اثرگذار است. به عنوان مثالی از نمایش تودرتویی سامانه بزرگ می‌توان جریان کاری نمایش داده شده در شکل ۲-۴ را نشان داد. در شکل ۲-۴ کاربر می‌تواند خلاصه‌های

¹ - Enterprise Resource Planning

² - Customer Relationship Management

تقسیم و انشعاب را بلافاصله ببیند، که به صورت مستطیل‌های بزرگتر با یا بدون رنگ نشان داده شده-
اند. همین روش می‌تواند برای نمایش جریان‌های کاری بزرگی اعمال شود که از جریان‌های کاری تودر-
توی کوچکتر زیادی تشکیل می‌شوند.

شکل ۲-۴- مثالی از نمایش تودرتویی سامانه بزرگ [14]

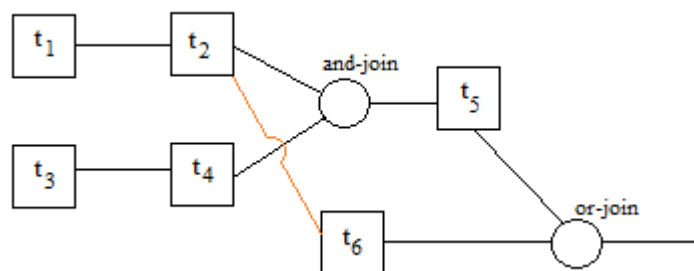
در شکل ۲-۴ در سطح ۱ می‌بینیم که جریان کاری کلی از سه بخش A، B و C تشکیل شده‌است. در سطح ۲ مشاهده می‌شود که هرکدام از بخش‌های A، B و C خودشان به نوعی تعدادی جریان کاری هستند. در سطح ۳ میزان تودرتویی بیشتر شده و مشاهده می‌شود که هرکدام از بخش‌های سطح ۲ نیز خودشان با هم در ارتباط هستند.

هنگام طراحی نمودار جریان کاری، یک رویکرد این است که از ابتدا اجازه طراحی جریان‌های کاری دلخواه را ندهیم [10]. رویکرد دیگر این است که اجازه بدهیم جریان کاری شکل بگیرد. سپس آن را به جریان کاری معقول، خوش‌رفتار و ساختاریافته تبدیل کنیم [23]. در طراحی جریان‌های کاری توسط کاربر، افزایش پیچیدگی یک جریان کاری از چند جنبه ممکن است به وجود آید:

۲-۵-۱. پیچیدگی ساختاری

جریان‌های کاری نزدیک به واقعیت معمولاً به شکل جریان کاری خطی دیده می‌شوند [48]. در این نوع پیچیدگی بخش‌های پیچیده کننده مثل قطعه مرکب، قطعه بی‌فایده، اتصالات چندلایه و حلقه مطرح هستند. اتصال چند لایه در دنیای واقعی به معنای انجام کارهای موازی است. به عنوان مثال برای دریافت مجوز اکران کنسرت دو راه ممکن است: یک راه این است که از طریق وزارت ارشاد مرحله‌ای را طی کنیم و مجوز بگیریم. راه دیگر این است که از طریق استانداری مرحله‌ای را برای مجوز گرفتن طی کنیم. حال اگر بین یکی از مراحل استانداری و ارشاد اتصالی وجود داشته باشد، نمودار

جریان کاری آن دو لایه شده است و پیچیدگی افزایش یافته است. به عنوان مثال در شکل ۲-۵ می-توان این افزایش پیچیدگی را ملاحظه کرد:

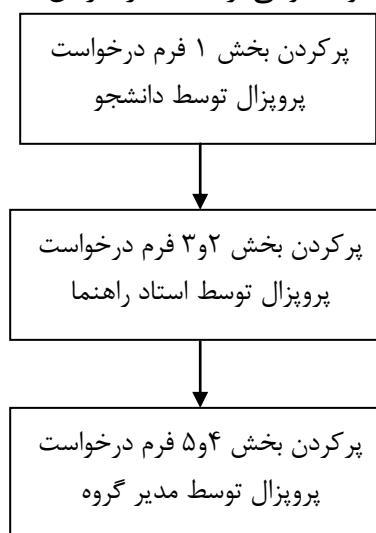

شکل ۲-۵- نمونه جریان کاری پیچیده

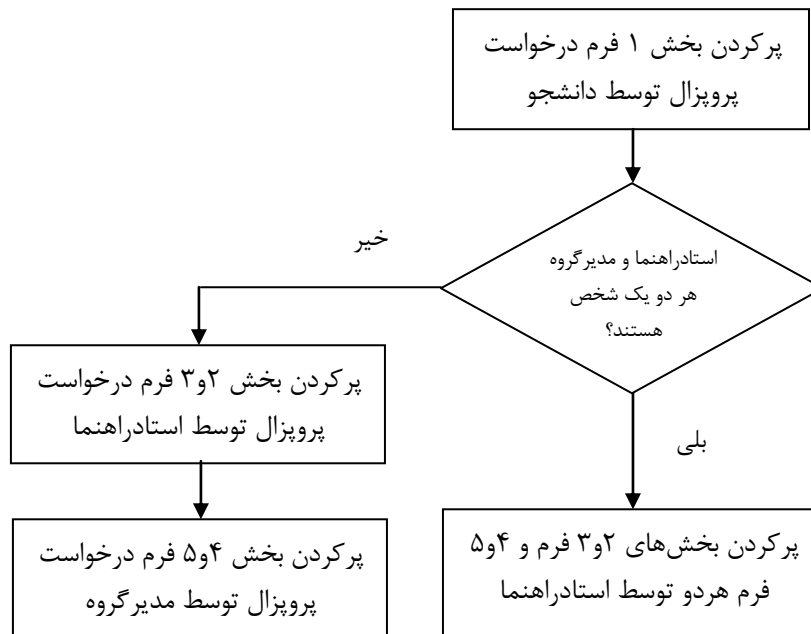
در حالتی که در شکل ۲-۵ رخ داده، کاربر وظیفه t_6 را اضافه کرده است و یال مربوط به آن وظیفه باعث شده است که نمایش جریان کاری نتواند در یک لایه صورت بگیرد و یک لایه به نمودار جریان کاری اضافه شود. جریان کاری پیچیده در مقابل جریان کاری خوب قرار دارد. در جدول ۱-۱ ویژگی‌های یک جریان کاری خوب آورده شده است.

۲-۵-۲. پیچیدگی مفهومی

گاهی افزایش پیچیدگی جریان کاری با تفکر ترتیبی کاربر صورت می‌گیرد. مثل آن که کاربر، ابتدا وظایف را متوالی فرض کرده است و منتظر اتمام یک وظیفه قبل از دیگری شده است. در صورتی که امکان اجرای موازی وظیفه‌ها وجود داشته است [25]. مثال دیگر دادن وظیفه‌ای بیهوده به کاربر است. فرض کنید کاربر ابتدا برای گرفتن تایید نهایی منتظر گرفتن تایید استاد مشاور و سپس استاد راهنما باشد. در صورتی که ممکن است لزوماً نیازی به این ترتیب نباشد. مثلاً ممکن است بتوان این تایید گرفتن را به صورت موازی پیاده کرد و به نوعی ارتباطات را در آن کاهش داد [25].

شکل ۲-۶- نمودار جریان کاری طراحی شده توسط کاربر

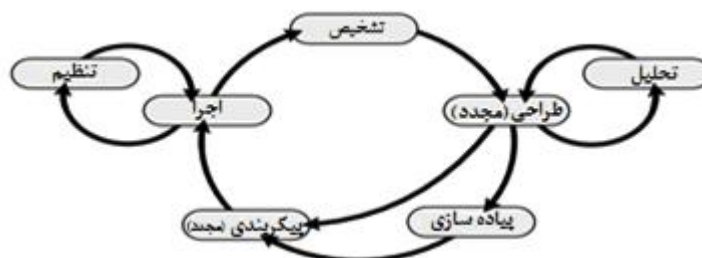

شکل ۷-۲ - نمودار جریان کاری تکامل یافته توسط سامانه

نمودارهای اولیه جریان کاری و حالت ساده شده آن را در شکل های ۶-۲ و ۷-۲ ملاحظه می کنید. شکل پیشنهاد شده توسط سامانه که جریان کاری آن در عمل ساده تر شده است، در شکل ۷-۲ آمده است. در واقع این مثالی از ساده سازی ساختاری جریان کاری با توجه به منابع مشترک است. بدین ترتیب در عمل، جریان کاری کاهش پیچیدگی یافته است.

۲.۶. ساده سازی

در ساده سازی جریان های کاری اقداماتی ممکن است صورت بگیرد. از جمله مرتب سازی، مسیریابی و غیره. ساده سازی در مراحل مختلفی ممکن است انجام شود. به طور مثال می توان ساده سازی را در هر یک از مراحل طراحی، پیاده سازی، پیکربندی، اجرا و عیب یابی صورت داد. شکل ۸-۲ چرخه این مراحل را نشان می دهد.

شکل ۸-۲ - چرخه مدیریت فرآیندهای سازمانی

در شکل ۲-۸ در ارتباط با طراحی (مجدد) تحلیلی صورت می‌گیرد که سازگاری فرآیند سازمانی را از نظر صحت داشتن مورد بررسی قرار می‌دهد. به طور کلی ساده‌سازی را می‌توان به دو دسته ساده‌سازی ساختاری و ساده‌سازی مفهومی تقسیم کرد.

۲-۶-۱. ساده‌سازی ساختاری

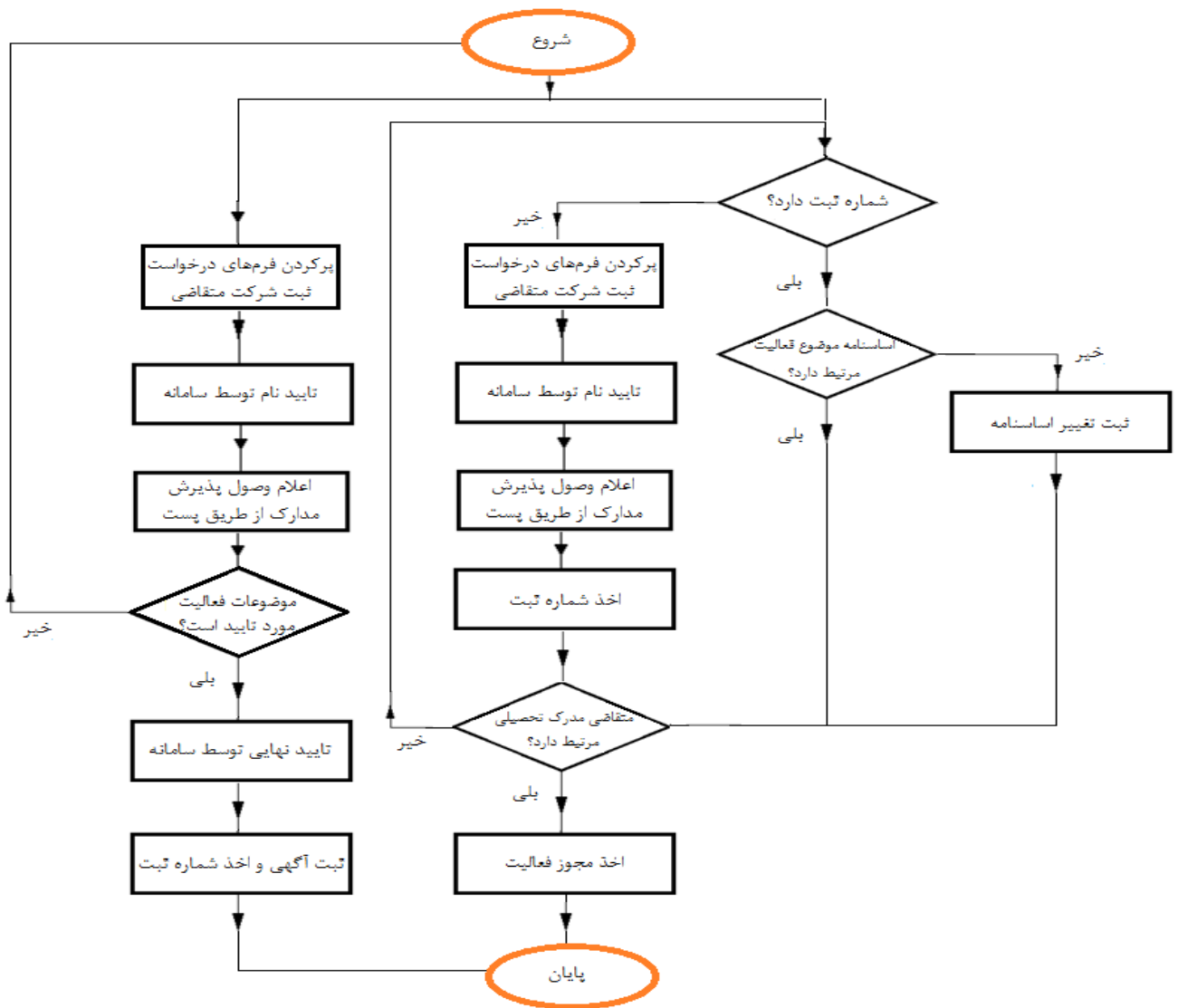
در ساده‌سازی ساختاری به بهبود چینش اجزای ساختار جریان کاری می‌پردازند. این اجزا می‌توانند شامل گره‌های خاص مثل گره‌های XOR، Or-Join، یا And-Split باشد. در این حالت می‌توان نقش افراد و نیز ارتباطات آن‌ها را در کاهش پیچیدگی در نظر گرفت [87]. به طور کلی برای بررسی صحت ساختاری جریان کاری لازم است در نظر بگیریم که هر عنصر یا قطعه در جریان کاری شامل پارامترهای زیر باشد:

- نوع قطعه که می‌تواند آغازی، پایانی، ساده و یا مرکب باشد،
- تاخیر قطعه که مقداری است مثبت
- نوع ورودی که می‌تواند ترتیبی، و-الحاق و یا-الحاق باشد
- منبع که می‌تواند ماشین، ابزار، و یا پرسنل باشد
- وضعیت می‌تواند اختصاص داده شده باشد

راهکارها به کاهش پیچیدگی ساختاری می‌تواند با بررسی‌های متفاوتی صورت گیرد. به عنوان مثال در صورتی که بررسی تکرارهای اتصال‌ها را داشته باشیم تا بتوان میزان خوانایی را افزایش داد و یا بهبود فهم جریان کاری داشت، در این صورت کاهش تعداد اتصالات جریان کاری به عنوان پارامتری تعیین کننده در این رابطه مطرح می‌شود [48]. جاگذاری قطعات^۱ نیز در بررسی توپولوژیکی مطرح است که به چه صورت قرار بگیرند. به عنوان مثال در طراحی خودکار مدارهای الکترونیکی قبل از مسیریابی^۲ معمولاً جاگذاری قطعات مطرح می‌شود [8]. این که قطعات مدار با کمترین سیم‌بندی در فضای برد مدار چاپی قرار بگیرند مساله‌ای است که برای کاهش پیچیدگی خوانایی و طراحی مدارهای الکترونیکی تحت عنوان جاگذاری قطعات مطرح می‌شود. به عنوان مثالی از ساده‌سازی ساختاری مورد استفاده سازمان‌ها می‌توان مورد ارائه شده در شکل ۲-۹ را مثال زد.

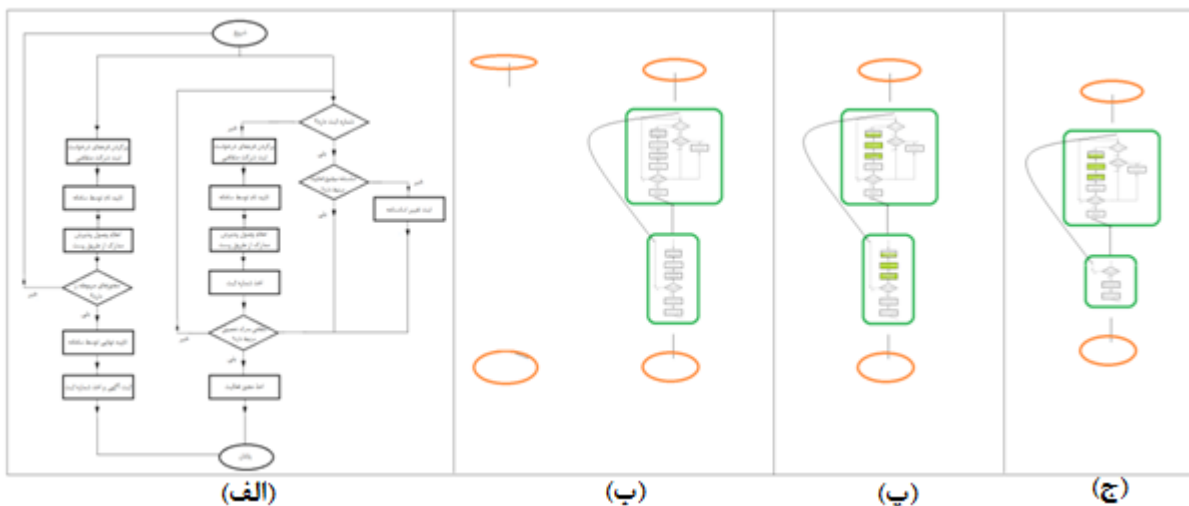
¹ - Component Placement

² - Routing

شکل ۲-۹- جریان کاری پیچیده

پس از بررسی و تحلیل جریان کاری شکل ۲-۹ متوجه می‌شویم که در گره شروع جریان کاری یک or مستتر هم بوده که در نمودار پنهان شده است. برخی گام‌ها تکرار شده‌اند. و در برخی گام‌ها بازگشت به عقب زائد بوده است. پس از ساده‌سازی شکل ۲-۱۰ حاصل می‌شود.

شکل ۲-۱۰- مراحل ساده سازی نمودار جریان کاری پیچیده

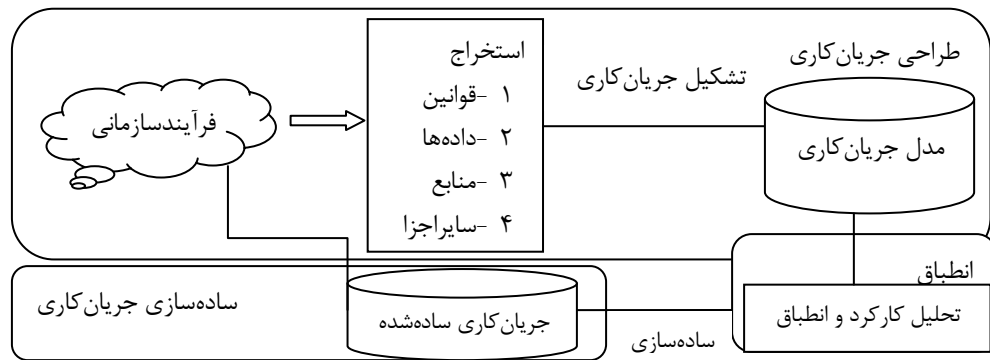
در شکل ۲-۱۰ یک سری مشابه‌ها پیدا شده است و بر اساس قوانین ارائه شده در روش ادغامی که در [48] مطرح شده، جریان کاری ساده‌تر شکل (۲-۱۰-ج) در آن حاصل شده است.

مثال کاربرد ساده‌سازی جریان‌های کاری را می‌توان در کاربردهای بهینه‌سازی چندوجهی (MDO) یافت [85]. به عنوان مثال کار ارائه شده در [87] را ببینید که مساله ساده‌سازی جریان کاری را از چند جهت مورد بررسی قرار داده است.

۲-۶-۲. ساده‌سازی مفهومی

در ساده‌سازی مفهومی از مدل مفهومی استفاده می‌کنند. استخراج داده‌های مفهومی برای بدست آوردن چنین مدلی الزامی است. مدل فرآیند ابزاری بسیار مهم و حیاتی در آماده‌سازی داده‌های فرآیندها می‌باشد و اهمیت آن در فرآیند تحلیل جریان‌های کاری قابل صرف‌نظر نیست. فرآیندهای سازمانی در طی طراحی جریان کاری به وسیله‌ی مدل توصیف می‌شوند. طراح برای استخراج این مدل لازم است قوانین کنترل، داده‌ها، منابع و سایر اجزا مانند رخدادهای آغازین و پایانی را استخراج کند. در شکل ۲-۱۱ مدل مفهومی مرتبط با این عملیات مشاهده می‌شود.

¹ - Multi Disciplinary Optimization

شکل ۲-۱۱- مدل طراحی جریان کاری

در شکل ۲-۱۱ مراحل ساده‌سازی از تشکیل جریان کاری تا بهبود فرآیند سازمانی دیده می‌شود. همان‌طور که شکل ۲-۱۱ نشان داده است، در ساده‌سازی و کاهش پیچیدگی جریان کاری معمولاً بخش‌های مدل‌سازی و تحلیل جریان کاری فرآیندها، ثبت وقایع جریان‌های کاری ساده شده را برای نگهداری جریان‌های کاری ساده‌شده داریم. این چرخه مراحل تحلیل تا ساده‌سازی جریان کاری را نشان می‌دهد.

۲.۴. آنالیز آماری

۲-۷-۱. تابع وزن PMI^1

اندازه PMI [63] امکان مدل‌کردن اطلاعات متقابل بین خصیصه‌ها و کلاس‌ها فراهم می‌کند. این اندازه از تئوری اطلاعات مشتق شده است. اطلاعات متقابل نقطه به نقطه (PMI) بین قطعه w و کلاس i بر مبنای سطح هم‌رخدادی بین کلاس i و قطعه w تعریف می‌شود. هم‌رخدادی مورد انتظار کلاس i و قطعه w ، بر مبنای وابستگی متقابل توسط $P_i.F(w)$ ، و هم‌رخدادی درست توسط $P_i(w).F(w)$ داده می‌شود. اطلاعات متقابل به صورت نسبت بین این دو مقدار تعریف می‌شود و توسط رابطه زیر مطرح می‌شود:

$$M_i(w) = \log\left(\frac{F(w).P_i(w)}{F(w).P_i}\right) = \log\left(\frac{P_i(w)}{P_i}\right)$$

هنگامی که $M_i(w)$ بزرگتر از صفر باشد، عبارت w به کلاس i به طور مثبت مرتبط (هم‌رخداد) می‌شود. هنگامی که $M_i(w)$ کمتر از صفر باشد، عبارت w به کلاس i به طور منفی هم‌رخداد می‌شود. اندازه PMI شدت ارتباط را در نظر می‌گیرد.

¹ - Point-wise Mutual Information System

۲-۷-۲. متریک آماری انتساب بهینه زیر الگو (OSPA^۱)

در [91] متریکی جدید برای ارزیابی کارایی چند شی‌ای معرفی شده است. این متریک مبتنی است بر ساخت واسرستین^۲؛ هنگامی که حالت‌های چندهدفی، کاردینالیتی (تخمین تعداد اهداف) مشابهی دارند، از روش واسرستین، تفسیر بهینه انتساب از دست دادن فواصل^۳ را به ارث می‌برد. این متریک به طور مشترک خطای تخمین مکان هدف و تعداد را ارزیابی می‌کند. برای هر $p \geq 1$ ، $c > 0$ و $X = \{x_1, \dots, x_m\}$ ، $Y = \{y_1, \dots, y_n\}$ برای OSPA، سه حالت مجزا تعریف می‌شود. اگر $m = n = 0$ ، آن‌گاه $\bar{d}_{c,p}(X, Y) = \bar{d}_{c,p}(Y, X) = 0$. در غیر این صورت $m \leq n$:

$$d_{c,p}(X, Y) \triangleq \frac{1}{n} \left(\min_{\pi \in \Pi_n} \sum_{i=1}^m d_c(x_i, y_{\pi(i)})^p + c^p (n-m) \right)^{\frac{1}{p}}$$

که در آن، Π_n مجموعه جایگشت‌ها بر $\{1, 2, \dots, n\}$ را در فضای حالت نشان می‌دهد. و اگر $m > n$ ، $\bar{d}_{c,p}(X, Y) = \bar{d}_{c,p}(Y, X) = 0$. دو پارامتر متریک OSPA مرتبه p و برش c هستند؛ مرتبه p حساسیت به نویزها را نشان می‌دهد، در حالی که برش c وزن دادن نسبی جریمه‌های منتسب به خطاهای کاردینالیتی و مکان‌یابی را مشخص می‌کند.

خطاهای کاردینالیتی و مکان‌یابی به صورت زیر تعریف می‌شوند [91]:

$$e_{c,p}^{card}(X, Y) = \left(\frac{c^p (n-m)}{n} \right)^{\frac{1}{p}}$$

$$e_{c,p}^{loc}(X, Y) = \left(\frac{1}{n} \cdot \min_{\pi \in \Pi_n} \sum_{i=1}^m d_c(x_i, y_{\pi(i)})^p \right)^{\frac{1}{p}}$$

اگر $m \leq n$ ، و $e_{c,p}^{card}(X, Y) = e_{c,p}^{card}(Y, X)$ و $e_{c,p}^{loc}(X, Y) = e_{c,p}^{loc}(Y, X)$ اگر $m > n$.

در حالت خاص که $p = 2$ باشد برای $x, y \in \mathcal{X}$ داریم: $d_{c,p=2}(x, y) := \min(c, \|x - y\|)$.

۲. روش‌های یادگیری

۲-۸-۱. روش یادگیری آماری LSA

تحلیل معنایی پنهان (LSA) روشی است آماری در تبدیل جریان‌های کاری و یا قطعات جریان کاری به بردار خصیصه. این روش سعی در یافتن معنی پنهان قطعات جریان کاری در جریان‌های کاری می‌کند.

¹ - Optimal Sub-Pattern Assignment

² - Wasserstein

³ - miss-distance

⁴ - cut-off

در این روش در یک جریان کاری، قطعات جریان کاری قابل مشاهده هستند، ولی عنوان آن‌ها پنهان (Latent) است.

۲-۸-۲. روش یادگیری آماری (SCL)

از روش یادگیری ساختارها مرتبط (SCL) [71] می‌توان برای انطباق دامنه استفاده کرد. با قطعات جریان کاری برچسب خورده مفروض از دامنه مبدا و قطعات برچسب نخورده از هر دو دامنه مبدا و مقصد، روش SCL ابتدا مجموعه‌ای از m خصیصه را انتخاب می‌کند که در هر دو دامنه پرتکرار رخ می‌دهند، و همچنین پیش‌بین‌های خوبی از برچسب مبدا (خصیصه‌هایی که بزرگترین اطلاعات متقابل را داشتند برچسب مبدا بودند) هستند. این خصیصه‌ها، خصیصه‌های محوری نامیده می‌شوند که فضای خصیصه اشتراکی دو دامنه را نشان می‌دهند. سپس روش SCL همبستگی هر خصیصه محوری با سایر خصیصه‌های غیرمحوری در هر دو دامنه را محاسبه می‌کند. این کار ماتریس همبستگی W را تولید می‌کند که در آن سطر i بردار مقادیر همبستگی خصیصه‌های غیرمحوری با i امین خصیصه محوری می‌باشد. به طور شهودی مقادیر مثبت نشان می‌دهد که آن خصیصه‌های غیرمحوری به طور مثبت با i امین خصیصه محوری در دامنه مبدا یا در دامنه جدید همبسته شده‌اند. این کار، ارتباط خصیصه بین دو دامنه را برقرار می‌کند. پس از آن، تجزیه مقدار منفرد (SVD^2) برای محاسبه تقریب خطی با بعد پایین θ از ماتریس W به کار می‌آید (یعنی k بردار منفرد سمت بالا چپ، پس از transpose داریم). مجموعه نهایی خصیصه‌ها برای آموزش و برای تست مجموعه اصلی خصیصه‌های x ترکیب شده با θx می‌باشد که خصیصه‌های مقدار واقعی k را تولید می‌کند. دسته‌بند و ماشین یادگیر ساخته شده با استفاده از خصیصه‌های ترکیب شده و داده برچسب زده شده در دامنه مبدا باید در هر دو دامنه مبدا و مقصد کار کند.

۲-۸-۳. روش یادگیری انتقالی (روش آماری SFA)

پن و همکاران [71] روشی مشابه SCL در بالاترین سطح ارائه کردند. این روش فقط به ترتیبی کار می‌کند که در آن فقط نمونه‌های برچسب‌خورده در دامنه مبدا و نمونه‌های برچسب نخورده در دامنه مقصد هستند. این روش فاصله بین دامنه‌ها را با استفاده از روش انتساب خصیصه طیفی (SFA) برای انتساب کلمات ویژه دامنه از دامنه‌ها مختلف به خوشه‌های یکپارچه، با کمک کلمات مستقل از دامنه به عنوان رابط، کم می‌کند. کلمات مستقل از دامنه مشابه کلمات محوری در روش SCL هستند. روش SFA ابتدا با ساخت گراف دووجهی با کلمات مستقل از دامنه به عنوان مجموعه‌ای از گره‌ها و کلمات ویژه به عنوان مجموعه سایر گره‌ها کار می‌کند. کلمه ویژه دامنه اگر هم‌برخورد باشد به کلمه مستقل از دامنه، متصل شده است. وزن اتصال، تکرار هم‌برخوردی آن‌هاست. سپس الگوریتم خوشه‌بندی طیفی براساس نظریه طیفی گراف به گراف دووجهی اعمال می‌شود تا هم‌انتسابی کلمات مستقل از

¹ - Structural Correspondence Learning

² - Singular Value Decomposition

دامنه و وابسته به دامنه به مجموعه‌ای از خوشه‌های خصیصه داشته باشیم. برای این کار، آن را می‌بریم در فرمت ماتریس خلوت (تُنک^۱) و از تکنیک‌های ارزیابی شباهت بهره می‌بریم. برای اندازه‌گیری این که چه مقدار کلمات بیشتر از انتظار رخ می‌دهند، اگر آن‌ها مستقل باشند، از رابطه (۲-۱) استفاده می‌شود.

$$(۱-۲) \quad f(s, t) = \log\left(\frac{\frac{c(s, t)}{N}}{\frac{\sum_{i=1}^n c(i, t)}{N} \times \frac{\sum_{j=1}^m c(s, j)}{N}}\right)$$

که در آن $f(s, t)$ اطلاعات متقابل (PMI) بین دو کلمه s و t است و $c(s, t)$ تعداد کلی کلمات را نشان می‌دهد که در آن دو کلمه s و t همبرخوردی دارند، و n و m به ترتیب تعداد کلی کلمات s و t را نشان می‌دهد، و

$$N = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m c(i, j)$$

سپس برای دو کلمه s و v (توسط بردارهای خصیصه s و v نشان داده می‌شوند)، وابستگی $\tau(v, s)$ از کلمه v به کلمه s به صورت رابطه (۲-۲) محاسبه می‌شود [73]:

$$(۲-۲) \quad \tau(v, s) = \frac{\sum_{t \in \{x | f(v, x) > 0\}} f(s, t)}{\sum_{t \in \{x | f(s, x) > 0\}} f(s, t)}$$

نمره وابستگی $\tau(v, s)$ می‌تواند به عنوان خصیصه‌های شاخص وزنی PMI از کلماتی که با کلمه v به اشتراک گذاشته می‌شود، تفسیر شود.

۲-۸-۴. روش یادگیری نظریه طیفی گراف

این روش از طیف ماتریس شباهت داده استفاده می‌کند تا برای خوشه‌بندی کاهش بعد را اعمال کند. بنابراین، ایده پایه این است که گرافی وزن دار از داده ورودی بطریقی بسازیم که گره‌های گراف نقاط داده باشند و هر لبه وزن دار درجه شباهت بین هر جفت گره را نشان دهد. روش‌های خوشه‌بندی طیفی از بردارهای Eigen ماتریس affinity نرمال شده استفاده می‌کنند. در واقع آن‌ها ماتریس Eigen می‌سازند که مرتبط با k بزرگترین مقدار بردار Eigen هست.

۲-۸-۵. روش یادگیری عمیق (DNN^۲)

در مقایسه با روش‌های یادگیری سنتی که معمولاً از معماری‌های یادگیری سطحی بهره می‌برند، یادگیری عمیق اساساً از استراتژی‌ها نظارتی و یا بدون نظارت در معماری‌ها عمیق برای یادگیری خودکار بازنمایی سلسله‌مراتبی استفاده می‌کند. اخیراً برخی از روش‌ها یادگیری عمیق با شبکه‌های عصبی (DNN) ترکیب شده‌اند.

^۱ - Sparse Matrix

^۲ - Deep Neural Networks

۲-۸-۶. متریک ارزیابی روش یادگیری (CA)

بر اساس رابطه متریک CA می توان مقدار دقت تخمین دامنه جریان کاری را به صورت زیر محاسبه کرد:

$$CA = \frac{tn + tp}{tn + fn + tp + fp}$$

که در آن:

	<i>truly relevant</i>	<i>truly irrelevant</i>
<i>retrieved wf segments</i>	<i>true positive (tp)</i>	<i>false positive (fp)</i>
<i>not retrieved wf segments</i>	<i>false negative (fn)</i>	<i>true negative (tn)</i>

۲ ۹. متریک های ارزیابی جریان کاری

۲-۹-۱-۱ اتصال (cp^۲)

متریک cp [78] میزان اتصالات میان قطعات جریان کاری را نشان می دهد. هر قدر اتصالات از قطعات پایین تر به قطعات بالاتر بیشتر شود (یعنی دور داشته باشیم) با افزایش تودرتویی و پیچیده تر شدن جریان کاری مواجه می شویم. کم بودن میزان cp در یک جریان کاری نشان می دهد که جریان کاری از تعداد اتصالات کمتر و ساده تری برخوردار است [78]. رابطه (۲-۳) را ببینید.

$$(۲-۳)cp = \begin{cases} \frac{\left| \left\{ (T_1, T_2) \in S \times S \mid \bar{T}_1 \neq \bar{T}_2 \wedge (T_1 \cap T_2) \neq \emptyset \right\} \right|}{|\bar{S}| \cdot (|\bar{S}| - 1)}, & \text{for } |S| > 1 \\ 0, & \text{for } |S| \leq 1 \end{cases}$$

که در آن T_1 و T_2 دو قطعه از جریان کاری هستند. هم چنین S تعداد کلیه قطعات جریان کاری است. در صورتی که ارتباطی بین این دو قطعه برقرار نباشد $(T_1 \cap T_2) = \emptyset$ ، میزان cp صفر خواهد شد. در غیر این صورت cp مقداری بین صفر و یک خواهد شد.

۲-۹-۲ چگالی

نسبت تعداد ارتباطات قطعات جریان کاری به ارتباطات کل میان قطعات را چگالی می نامند. هر قدر چگالی یک جریان کاری بیشتر باشد احتمال تودرتویی و پیچیدگی آن بیشتر است. معمولاً سعی می کنند حدود محدودیت هایی را برای پایین نگه داشتن چگالی در ساخت جریان های کاری در نظر بگیرند.

¹ - Classification Accuracy Rate

² - Coupling

فصل سوم:

کارهای انجام شده قبلی

۳. مقدمه

یکی از اهداف مهم کاهش پیچیدگی جریان کاری در اغلب مواقع دستیابی به شکل ساده‌تر جریان کاری می‌باشد. نیاز به ساخت جریان کاری هست که ساختارش نزدیک به واقعیت باشد. بدین منظور رویکرد تعمیر و ساده‌سازی جریان‌های کاری به کمک می‌آید. خصوصاً زمانی که داده‌های ناقص، گنگ و یا مبهم در گزارشات عملکرد داده‌ها دخیل شده باشد. تاکنون راه‌حل‌های مختلفی برای ساده‌سازی و کاهش جریان‌های کاری ارائه شده است، که شکل‌های مختلف جریان کاری را بر حسب اندازه و پیچیدگی مورد بررسی قرار داده‌اند. گاهی نتیجه‌ی عملیاتی شکل‌های مختلف یک جریان کاری با هم یکسان‌اند. به عبارت دیگر گاهی جریان‌های برابر به وجود می‌آیند؛ در این حالت ممکن است برخی شکل‌ها از سادگی بیشتری برخوردار باشد. به عنوان مثال در آن‌ها حلقه‌های کمتر، گره‌های کمتر، اتصال دهنده‌های کمتر یا با تعداد تلاقی کمتر، به عبارتی بهینه‌تر باشد. امروزه با توجه به بزرگ شدن جریان‌های کاری و نیاز به مطالعه آن‌ها به صورت فشرده‌تر مسائل کاهش پیچیدگی جریان کاری اهمیت ویژه‌ای یافته‌اند.

وین و همکاران در [9] برای کاهش جریان کاری صحت آن‌ها را مورد بررسی قرار داده‌اند. یک جریان کاری لازم است خاتمه‌پذیر و محدود باشد. چنین جریان کاری از صحت برخوردار است [12]. برای توضیح بیشتر در کتاب آلت و هی که در رابطه مدیریت جریان‌های کاری نوشته شده است، با یک مثال مجموعه قوانینی برای فرآیندهای سازمانی سرویس شخصی‌سازی شده تعریف شده است [13]. این قوانین شامل قانون مسیریابی نیز می‌شود که برای افزایش خوانایی شبکه جریان کاری قابل استفاده است. در این کتاب با بیان یک قضیه، صحت شبکه جریان کاری به دو خصیصه شناخته شده زنده بودن¹ و محدود بودن² شبکه مدار کوتاه شده³ مرتبط شده است. ولی با این وجود، بررسی صحت شبکه را با قضیه‌ای که آورده، کافی ندانسته است؛ زیرا چالش‌های خوانایی و قابلیت نگهداری را در آن حل نشده یافته است. برای بررسی صحت جریان کاری می‌توان شرط‌های خاتمه پذیر بودن و یا زنده بودن را مورد بررسی قرار داد. زنده بودن بدین معنا که مدل عنصر مرده ندارد. عنصر مرده یعنی با استفاده از آن به انتها برسیم و کار بدون نتیجه خاتمه پیدا کند. در این صورت با در نظر گرفتن مواردی مانند بن بست که باعث نقض شرایط صحت جریان کاری می‌شوند، می‌توان کاهش پیچیدگی جریان کاری داشت. در این صورت می‌توان عواملی را کشف کرد که منجر به بن بست شده‌اند و پیچیدگی را کاهش داد [21]. برای بهبود روند جریان کاری نیز به عنوان مثال می‌توان کار مقاله مندلینگ و همکاران [30] را در نظر گرفت که در آن شرط‌ها را در جلوترین نقطه ممکن قرار می‌دهد. این کمک می‌کند روند جریان کاری ساده‌تر گردد.

¹ - Liveness

² - Boundedness

³ - Short-Circuited

مسیرهای عملکردی در دنیای واقعی معمولاً نه یک جهت محض هستند و نه چنان پیچ‌درپیچ و تودرتو که انجامشان وابسته به وجود برخی شرایط شود. اگر در طراحی جریان کاری معیارهای محدود کننده‌ای رعایت شود، تا حدود زیادی می‌توان از پیچیدگی‌های زائد جلوگیری کرد. در این صورت یک جریان کاری خوش‌رفتار به وجود خواهد آمد. برای این که بتوان یک جریان کاری معقول داشت، محققین محدودیت‌هایی را برای ساخت یک جریان کاری تعریف می‌کنند. به عنوان مثال شرط‌های زیر را برای خوش‌رفتار بودن (معقول بودن) جریان کاری تعریف می‌کنند:

۱ - زنده‌بودن

۲ - کران‌دار بودن

۳ - معکوس‌پذیری

ممکن است جریان کاری طراحی شده با توجه به تکرار نقش‌ها در عملیات چنان پیچیده شود که روند جریان کاری را دشوار سازد. در این صورت افزایش پیچیدگی فرآیند با توجه به در نظر گرفتن منابع مشترک و یا نقش‌ها می‌تواند صورت بگیرد.

کارهای مرتبط در برخورد با پیچیدگی جریان‌های کاری و بهبود آن‌ها می‌توانند در سه گروه اصلی تقسیم شوند: استخراج خصیصه‌های مشترک، ارزیابی شباهت، و بهبود جریان‌های کاری. در ادامه این بخش پس از بیان رویکردهای برخورد با افزایش پیچیدگی جریان‌های کاری به این سه گروه می‌پردازیم.

۳.۴ رویکردهای برخورد با افزایش پیچیدگی جریان کاری

در این جا رویکردهای برخورد با افزایش پیچیدگی را از دو جهت طراحی سامانه و ابزارهای مورد استفاده برای کاهش پیچیدگی مورد بررسی اجمالی قرار می‌دهیم.

دو رویکرد در برابر افزایش پیچیدگی هنگام پیاده سازی و طراحی سامانه وجود دارد:

۱ - کاربر محدود شود: یعنی اجازه طراحی جریان‌های کاری دلخواه را از اول ندهیم [10]. و عملیات پذیرفته نشود.

۲ - کاربر محدود نشود: یعنی اجازه بدهیم جریان کاری شکل بگیرد. سپس آن را به جریان کاری معقول، خوش‌رفتار و ساختاریافته تبدیل کنیم [23].

در هر دو صورت، ممکن است جریان کاری طراحی شده چنان پیچیده شود که خوانایی آن کاهش یابد. به عنوان مثال شکل ۶ را در نظر بگیرید که کاربر با انتخاب یک یال موجب افزایش پیچیدگی در نمودار جریان کاری شده است. با این کار یک ساختار هم‌پوشان در مدار ایجاد شده است که تصمیم‌گیری در مورد ساختاریافتگی جریان کاری را دشوار می‌سازد.

در رویکرد یک، محدودیت‌هایی از همان ابتدا اعمال شده است (به عنوان مثال خاتمه‌پذیری). برای بررسی رویکرد دو در صورتی که کاربر محدود نشود، لازم است ساده‌سازی صورت بگیرد. برای

حل این مساله راه‌حلی در نظر گرفته اند. به عنوان مثال کایپزوفسکی و همکاران در [23] پیشنهاد داده‌اند، که ابتدا معادل‌های جریان کاری را طوری در نظر بگیریم که معنای جریان کاری برهم نخورد. بدین منظور می‌توان از روش‌هایی مانند تولید گرامر برای تعریف یک زبان برای جریان کاری بهره ببریم. سپس با یک تبدیل زبان مساله را حل کنیم. به عنوان مثال رزا و همکاران ۱۲ الگوی کاهش را پس از در نظر گرفتن نحو انتزاعی جریان‌های کاری مورد بررسی قرار داده اند [38].

برای ساده‌سازی یک جریان کاری تعداد لایه‌های تودرتویی یک جریان کاری باید محدود باشد. تعداد پیوند قطعات در لایه همسان لازم است محدود و مشخص باشد. همچنین بایستی تعداد پیوندهای یک قطعه از یک لایه، (با قطعات دیگر از لایه‌های پایین تر) از تعداد پیوندهای لایه‌های همسان محدودتر باشد. برای این که این محدودیت‌ها اعمال شود، بایستی قوانینی در سامانه اعمال شود. برطبق تعریف جریان کاری عملکردی بازگشتی دارد. این عملکرد بازگشتی برای اجرایی شدن در دنیای واقعی براساس یک قانونی خاتمه می‌یابد. این قانون می‌تواند از قبل در هستی‌شناسی^۱ سامانه مدیریت جریان کاری تعریف شده باشد. به عنوان مثال در پژوهش آلپر و همکاران برای خلاصه‌سازی از برچسب‌های معنایی مبتنی بر هستی‌شناسی بهره برده شده است [15]. همچنین براساس این تعریف در جریان کاری می‌توان به طور مناسبی هم از جریان کارهای پیاده‌سازی شده قبلی (به صورت زیرکلاس) استفاده کرد و هم از مسیرهای یک جهت بهره برد. چنین جریان کاری یک جریان کار منطبق بر واقعیت است. در زمینه طراحی نمودارهای جریان کاری عده‌ای از محققان سامانه‌های تولید جریان کاری خودشان را بگونه‌ای طراحی کرده‌اند که در یک محیط ویرایشی، جریان کاری توسط کاربر طراحی شود [11]. همچنین اخیراً برخی این رویکرد را پیدا کرده‌اند که خود کاربر نمی‌تواند جریان کاری را به بهترین نحو طراحی کند [7]. و لازم است سامانه‌های خودکاری برای ارائه جریان کار متناسب با مساله مورد نظر کاربر توسط ماشین ارائه شود. تلاش بر این است که تولید جریان منحصراً بر دوش سامانه خودکار و به دور از چشم کاربر صورت نگیرد. رویکرد آن‌ها این است که مراحل تصمیم‌گیری برای قرار دادن هر قطعه از جریان کاری در سامانه خودکار، به کاربر نشان داده شود. تا کاربر بنا برخواستش بتواند در تولید جریان کاری مطلوبش دخالت کند.

در صورتی که ساختار جریان کاری با تغییر پویا همراه باشد، می‌توان به معماری سامانه خبره با آنتولوژی اشاره کرد که در آن کاربر حین ساخت توسط سامانه راهنمایی شود [7]. با در نظر گرفتن تغییرات پویا در ساختار جریان‌های کاری به منظور ساخت مدل‌هایی که بر چالش‌های کارایی تفوق یابند روش‌هایی نیز برای مدل‌سازی فرآیند همکارانه [32] ارائه شده‌اند. ردگیری وضعیت فعالیت افراد از زنجیره منبع - عمل [33] و روش‌های اخذ برچسب گره‌ها و ردگیری [34] مثال‌های دیگر در این حالت هستند. استفاده از فرآیند کاوی برای یادگیری از تغییرات فرآیند در سامانه‌های تکاملی [35] و کشف مدل‌های شبیه‌سازی [36]، روش‌های دیگری هستند که برای مدیریت تغییرات پویای جریان‌های کاری ارائه شده اند.

¹ - Ontology

به عنوان مثال در روشی که توسط شن و همکاران در [33] برای ردگیری وضعیت افراد ارائه شده است، یک روش دو مرحله‌ای برای مشخص کردن شبکه‌هایی در نظر گرفته شده است که در طول زمان تکامل می‌یابند. در گام یک این روش گره‌ها توسط خوشه بندی k-means گروه‌بندی می‌شوند و بر اساس نقش هایشان در شبکه دسته بندی شده‌اند. در گام دوم روشی برای مطالعه تکامل شبکه با استفاده از یک روش نظارتی ارائه شده است. در این روش مجموعه‌ای از رخدادها که در شبکه اتفاق می‌افتد برای نقش‌های شبکه تعریف می‌شود. سپس رخداد‌های از قبل تعریف شده که در شبکه رخ می‌دهند و قوانینی پیدا می‌شوند، که آن‌ها را با استفاده از کاوش قوانین انجمنی توصیف می‌کنند. فارغ از این نکته که ساختارهای جریان‌های کاری پویا هستند یا خیر، به طور کلی روش‌های کاهش جریان کاری با اهداف زیر مطرح می‌توانند مطرح شوند:

۱ - انتزاعی کردن رفتارهای غیر تکراری: عناصر نموداری متنوعی می‌توانند در یک نمودار وجود داشته باشند. برای فهم موثر سامانه، می‌توان به روش‌هایی برای همبسته کردن^۱ عناصر نمودار در یک دید بسنده کرد.

۲ - محدود کردن سامانه به رفتارهای قابل پذیرش.

بهبود روند جریان کاری و کاهش پیچیدگی‌ها از جنبه‌های مختلفی صورت می‌گیرد [87]. بدین منظور تحلیل‌هایی اهمیت می‌یابند که به استخراج نقش‌ها و تحلیل نقاط مختلف جریان کاری می‌پردازند. روش معمول برای استخراج نقاط مختلف در جریان‌های کاری فرآیند کاوی می‌باشد. کاری که توسط آلست و فهلاند در [16] صورت گرفته است و کاری که توسط آلست و گوتچر در [28] قبل تر از آن انجام شده است، شامل ساده‌سازی بر مبنای فرآیند کاوی می‌شود. با فرآیند کاوی می‌توان به بازیابی مدل فرآیندها بر مبنای میزان شباهت آن‌ها نسبت به یک مدل جستجوی مفروض، پرداخت. بدین صورت که از روی رخداد‌های ثبت شده در طی اجرا، به کشف الگوهای جریان کاری بپردازیم. بدین ترتیب از تخصیص منابع نیز می‌توان پشتیبانی صورت داد (مثل آن‌چه که در پژوهش لیو و همکاران آمده است [17]). از سوی دیگر با استفاده از روش‌های مدرن می‌توان تحلیلی بر روند جریان کاری داشت. مانند روش‌های ارائه شده در [18-19]. به منظور تحلیل جریان‌های کاری ابتدا لازم است جریان کاری استخراج و کشف شود. روش‌های مختلفی مثل الگوریتم ژنتیک، الگوریتم آلفا [20] و الگوریتم استخراج مکاشفه‌ای^۲ [22] و فازی کاو [28] برای کشف الگوهای جریان‌های کاری وجود دارند. در این میان الگوریتم‌های استخراج آلفا و استخراج مکاشفه‌ای از بقیه معروف‌ترند. الگوریتم آلفا که بیشتر در موارد قطعی کار می‌کند، نویز و وظایف تکراری را در نظر نمی‌گیرد. ولی الگوریتم‌های استخراج مکاشفه‌ای و ژنتیک نویز و وظایف تکراری را نیز در نظر می‌گیرند. بدین منظور می‌توان موتیف کاوی، کاوش جریان کاری با الگوریتم ژنتیک و غیره را نام برد. به عنوان مثال در پژوهش ماگویر و همکاران در [27] یک سری جریان کاری بیولوژیکی ارائه شده است. ماگویر و همکاران یک

¹ - Correlate

² - Heuristic Mining

سری جریان‌های کاری پایه را به عنوان موتیف در نظر گرفتند. این موتیف‌ها براساس نوع گره‌ها و یال‌ها، استخراج می‌شوند. بدین منظور از اطلاعات آماری این موتیف‌ها (مثل عمق گراف و میانگین استفاده) برای انتخاب آن‌ها استفاده می‌شود [27].

در بسیاری از کارهای قبلی کاهش جریان کاری به منظور انتزاعی کردن رفتارهای غیرتکراری آن‌ها صورت می‌گرفته است. به عنوان مثال پژوهش آلست و گویچر [28] بدین منظور ساده‌سازی جریان کاری صورت گرفته است. آن‌ها در [28] از مفاهیم درشتی^۱ برای تعریف سطح جزئیات و انتزاعی کردن جریان کاری استفاده می‌کنند. الگوریتم فازی کاو در یک ساده‌سازی تعاملی از متریک‌های همبستگی برای ساده‌سازی در سطح انتزاع مطلوب استفاده می‌کند [28]. پژوهش آلست و گویچر برای این کار از فیلترکردن یال‌ها برای ساده‌سازی جریان کاری بهره برده است؛ یعنی یال‌هایی را حذف می‌کند که همبستگی کمی دارند. ولی این روش، بیشتر به بهبود نمایش جریان کاری کمک می‌کند، و در تعمیر و ساده‌سازی کاربرد چندانی ندارد. هم‌چنین، در پژوهش آلست و گویچر فرآیند ساده‌سازی بدون در نظر گرفتن محتوا صورت می‌گیرد. بدین ترتیب اولویت‌بندی هم براساس نقش‌ها و منابع در ساده‌سازی نمی‌تواند وجود داشته باشد.

سایر روش‌هایی که بر مبنای انتزاعی کردن رفتارهای غیرتکراری در جریان کاری می‌باشند، عبارتند از:

الف- تولید گرامر برای تعریف یک زبان و استفاده از زبان‌های معادل ساده‌تر [23] و [38].

ب- ساده‌سازی با روش براساس ادغام [40].

در این روش‌ها ساده‌سازی بیشتر بر مبنای ساختار می‌باشد. به عنوان مثال کایپزوفسکی در [23] پیشنهاد داده است، که ابتدا معادل‌های جریان کاری را طوری در نظر بگیریم که معنای جریان کاری برهم نخورد. بدین منظور می‌توان از روش‌هایی مانند تولید گرامر برای تعریف یک زبان برای جریان کاری بهره ببریم. سپس با یک تبدیل زبان مساله را حل کنیم. چالشی که در این روش‌ها وجود دارد امکان وجود حلقه در جریان کاری است که باید در نظر گرفته شود. ضمن این که ساده‌سازی براساس ساختار در آن بر محتوا ارجحیت دارد.

در [12] توسط فلندر و همکاران برخی از موارد نقض روند یک جریان کاری آورده شده است. جدول ۳-۱ را ببینید. در این جدول ۵ کلاس نقض جریان کاری تعریف شده است.

¹ - Granularity

جدول ۳-۱. دسته‌های نقض جریان‌های کاری [12]

کلاس نقض	مجموعه‌های نقض ممکن
۱ (شبکه جریان کاری)	مکان‌های آغاز یا پایان نامناسب گره‌هایی که قویا همبند نیستند
۲ (صحت موقتی ^۱)	مکان‌هایی که توسط قطعات پوشش داده نشده‌اند مجموعه‌های نادرست یا مجموعه‌های درهم ^۲
۳ (کران‌دار بودن)	مکان‌های بدون کران دنباله‌های بدون کران
۴ و ۵ (زنده بودن)	انتقال‌های مرده دنباله‌های فاقد حیات

در واقع هنگامی که یک جریان کاری معقول نباشد و یا تعداد زیادی وظیفه دارد و وابستگی‌های جریان کنترلی زیادی در آن درگیر هستند، بررسی می‌تواند زمان خیلی زیادی ببرد یا حتی غیر ممکن باشد. روش‌های مختلفی برای رفتار با این پیچیدگی وجود دارد. وین و همکاران در [9] کاهش اندازه جریان کاری را پیشنهاد داده‌اند. به طوری که جریان کاری خصوصیات اولیه‌اش را با توجه به مساله تحلیل خاص نگه دارد. این کاهش اندازه به نوعی همان کاهش پیچیدگی جریان کاری است، که در [12] بیشتر توضیح داده شده است.

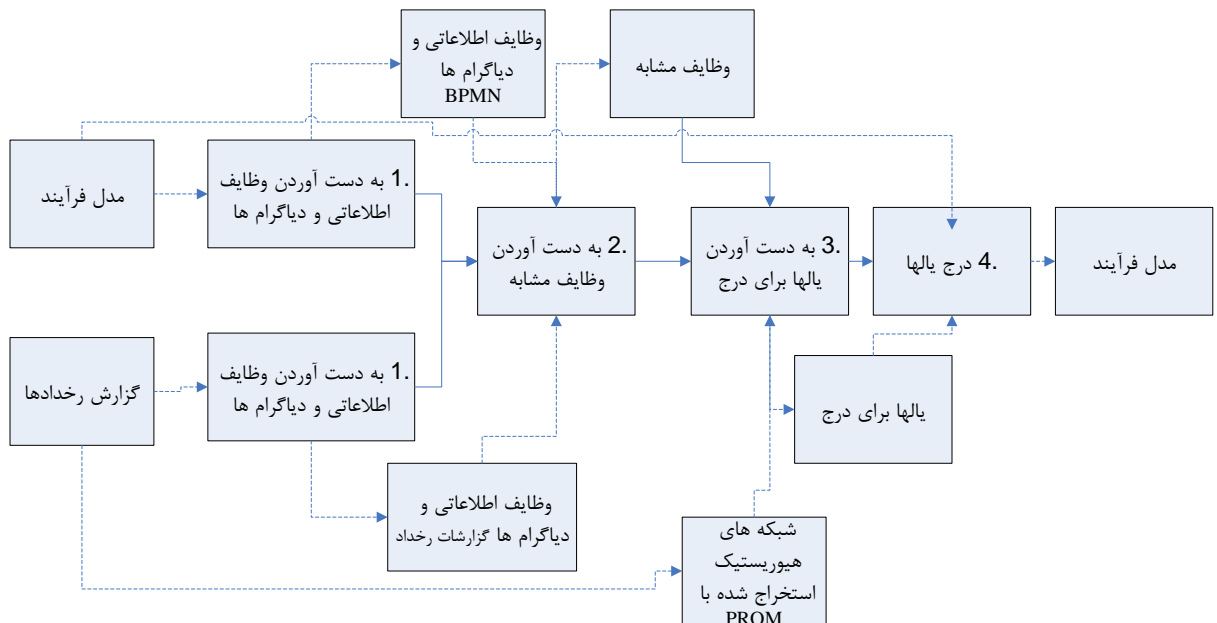
از روش‌هایی که برای محدود کردن سامانه به رفتارهای قابل پذیرش می‌توان به کار فهلاند و آلت در [16] اشاره کرد که در آن ساده‌سازی جریان کاری مبتنی بر فرآیندکاوی با آشکارسازی^۳ معرفی شده است. در مقاله [16] جریان کاری اسپاگتی مانند که مملو از اتصالات تو در تو بود پس از فرآیندکاوی به جریان کاری با حداقل اتصالات و تمیز تبدیل شده است. روش ارائه شده فهلاند و آلت در [16] سامانه را به رفتارهای قابل پذیرش محدود می‌کند. در این روش اجزای جزئی با ترتیب به نحوی صورت می‌گیرد که در آن بتوان ترتیب اجرای اجزای جریان کاری را یافت. روش ارائه شده در [16] نمونه اجرایی فرآیندهایی را می‌یابد که در گزارش‌ها ثبت شده‌اند، ولی در مدل فرآیند ظاهر نشده‌اند. سپس آن‌هایی را بازیابی می‌کند که از دست رفته‌اند. برای تعمیر مدل‌های فرآیند می‌توان هم‌چنین به روش ارائه شده توسط فرناندز-روپرو و همکاران در [37] اشاره کرد. فرناندز-روپرو و همکاران در [37] جریان‌های کاری تعمیر شده را به صورت فرآیندهایی در نظر گرفته‌اند که در آن‌ها تکرار اتصالات وجود ندارند. در شکل ۳-۱ روش کار ارائه شده در [37] را می‌بینید که در آن یال‌های لازم برای درج استخراج می‌شوند. این یال‌ها پس از استخراج وظایف مشابه از دیاگرام‌ها و گزارشات

¹ - Interim

² - Confusion

³ - Unfolding

رخداد فرآیندها به دست می‌آیند. آن‌ها برای این کار از وظایف مشابه و شبکه‌های هیوریستیک استخراج شده به کمک شبکه جریان کاری بهره می‌برند.

شکل ۳-۱- تکنیک‌ها به تعمیر BPMN با استفاده از رخداد‌های ثبت شده [37]

به عنوان مثالی دیگر می‌توان به مرجع [10] اشاره کرد که الگوریتم کاهش جریان کاری اتفاقی (SWR) را به طور تکراری با مجموعه‌ای از قوانین کاهش به یک جریان کاری اعمال می‌کند، تا زمانی که فقط یک تک وظیفه باقی بماند. هر زمان که یک قانون کاهش اعمال می‌شود، ساختار جریان کاری تغییر می‌کند. بعد از چند تکرار فقط یک وظیفه باقی خواهد ماند. هنگامی که به این حالت دست یافتیم، وظیفه باقی مانده شامل متریک کیفیت سرویس (QoS) مربوط به جریان کاری در حال تحلیل می‌شود. برای همین مجموعه قوانین کاهش که می‌توانند به یک جریان کاری مفروض اعمال شوند، به مجموعه‌ای از عملیات معکوس مربوط می‌شوند که می‌تواند برای ساخت یک جریان کاری استفاده شود. در مرجع [10] فقط به ساخت جریان‌های کاری اجازه داده می‌شود که بر مجموعه‌ای از سامانه‌های از قبل تعریف شده مبتنی هستند. این کار کاربران را از ایجاد جریان‌های کاری نامعتبر حفاظت می‌کند. جریان‌های کاری نامعتبر شامل خطاهای طراحی، مانند خاتمه ناپذیری، بن‌بست‌ها و جداسدن نمونه‌ها^۳ می‌شوند [10].

¹ - Stochastic Workflow Reduction

² - Quality of Service

³ - Splitting of Instances

در مرجع [10] کاردوسو و همکاران، متریک QoS را از این جهت انتخاب کرده اند که در شبکه سازی‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این مرجع برای محاسبه متریک‌های QoS از مجموعه ۶ تایی قوانین کاهش مجزا استفاده می‌کند: (۱) ترتیبی، (۲) موازی، (۳) شرطی، (۴) تحمل‌پذیر در برابر خطا، (۵) حلقه، و (۶) شبکه. در این مرجع، وفاداری^۱ به عنوان تابعی از طراحی موثر دیده می‌شود. کاردوسو و همکاران برای یافتن موثرترین وظایف در نتیجه نهایی طراحی پیشنهاد کرده‌اند که از مدل سازی خطی برای پیدا کردن وفاداری یک وظیفه نسبت به وظیفه دیگر استفاده کنیم. در مطالعه انجام شده در مرجع [10] در باب الگوهای شبکه بحثی به میان نیامده است. کاردوسو و همکاران دو دلیل برای این کار ذکر کرده اند: یک این که الگوی شبکه متمایل است تقسیمی ساختاریافته و سلسله‌مراتبی از طراحی جریان کاری مفروض به سطح‌ها فراهم کند. این کار به منظور ساده‌سازی فهم با گروه کردن وظایف مرتبط به واحدهای عملکردی، صورت می‌گیرد. دلیل دوم آن‌ها این است که قوانین کاهش ساده هستند؛ این کار فهم ایده فرآیند کاهش را ساده می‌کند.

۳.۳. مباحث کارهای مرتبط

هنگام طراحی نمودار جریان کاری، یک رویکرد این است که از ابتدا اجازه طراحی جریان‌های کاری دلخواه را ندهیم [10]. رویکرد دیگر این است که اجازه دهیم جریان کاری شکل بگیرد. سپس آن را به جریان کاری معقول، خوش‌رفتار و ساختاریافته تبدیل کنیم [23]. در صورتی که رویکرد دوم را در نظر بگیریم، به طور کلی برای کاهش پیچیدگی جریان‌های کاری، حذف و یا تغییر چینش اتصالات جریان‌های کاری به نحوی صورت می‌گیرد که قابلیت فهم جریان کاری، صحت آن و یا روند آن بهبود یابد. در تحلیل کارهای معرفی شده که به ساده‌سازی و کاهش نمودارهای جریان کاری پرداخته‌اند، تحقیقات مختلفی صورت گرفته است. کارهای انجام شده مرتبط را در این جا به سه موضوع دسته‌بندی می‌کنیم: استخراج خصیصه مشترک، ارزیابی شباهت، و بهبود جریان کاری. در ادامه این بخش ابتدا به معرفی کارهای مرتبط با استخراج خصیصه‌ها مشترک می‌پردازیم. سپس کارهای مرتبط با ارزیابی شباهت را مورد بررسی قرار می‌دهیم، چرا که روش این رساله در بهبود جریان کاری از ارزیابی شباهت به عنوان بخش کلیدی کار بهره می‌برد. در نهایت کارهای مرتبط با بهبود جریان کاری را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

¹ - Fidelity

الف - استخراج خصیصه مشترک

لوداسشر و همکاران [54] خصیصه‌های جریان‌های کاری علمی و سازمانی را مقایسه کرده‌اند. در نهایت نتیجه گرفته‌اند که ادغام روش‌های تحلیل جریان کاری مبتنی بر گردش داده و مبتنی بر گردش کنترل می‌تواند نتایج جدید و بینشی برای هر دو جریان کاری علمی و سازمانی به دست دهد. با این وجود، به خاطر اختلافات بیشتر بین جریان‌های کاری علمی و جریان‌های کاری سازمانی، مقالات ترجیح می‌دهند یا روی جریان‌های کاری علمی کار کنند و یا روی جریان‌های کاری سازمانی. به عنوان مثال، گاریجو و همکاران [55] تحلیلی عملی بر توصیفات ۲۶۰ جریان کاری علمی ارائه کرده‌اند. آن‌ها کاتالوگی از انتزاعات مفهومی مستقل از دامنه (DI^1) و مختص دامنه (DS^2) برای گام‌های جریان کاری تعریف کردند به نام موتیف جریان کاری علمی. موتیف جریان کاری نمونه که آن‌ها در کاتالوگشان به صورت دستی مشخص کردند شامل آماده‌سازی داده، حذف داده، انتقال داده، بازیابی داده و هم-پوشانی جریان کاری می‌شدند. آن‌ها موتیف را شبیه عبارت «الگو» تعریف کردند که به بهترین تمرین‌های استقرار یافته برای حل مسائل بازگشتی اشاره می‌کند. در نهایت، آن‌ها درباره توزیع انتزاعات در میان سیستم‌های جریان کاری مختلف بحث کردند. سپس تاکید کردند که سیستم‌های جریان کاری مختلف هسته‌ای مشترک از انتزاعات جریان کاری به اشتراک می‌گذارند. آن‌ها گام‌های ماکزیمم، مینیمم، و میانگین در جریان‌های کاری به ازای هر دامنه را مقایسه کردند و کاتالوگی از موتیف‌های جریان کاری علمی را برای انتزاعی کردن جریان‌های کاری ترجیح دادند. آن‌ها نشان دادند که موتیف‌های آماده‌سازی مشترک‌ترین نوع موتیف هستند و سپس آن‌ها دریافتند که اغلب این موتیف‌ها در سایر حوزه‌ها و سیستم‌های جریان کاری یافت خواهند شد. در نهایت آن‌ها پیشنهاد دادند که تشخیصشان از موتیف‌های جریان کاری به عنوان مجموعه‌ای از هیوریستیک‌ها استفاده شود برای ساخت خودکار انتزاعات جریان کاری [55]. هدف کار [55] فهم گروه‌بندی گام‌های جریان کاری علمی است که عملیات دستکاری داده سطح بالا بامعنی شکل می‌دهند. با این حال، این کار نیز برای پوشش دادن جریان‌های کاری سازمانی تعمیم داده نشده بود. به علاوه، این مقاله روشی خودکار برای استخراج موتیف‌های جریان‌های کاری پیشنهاد نداده بود.

مقاله [15] راه‌حلی برای ساخت خودکار خلاصه‌های توصیف جریان کاری ارائه کرده است. در واقع، این مقاله روشی برای خلاصه‌سازی جریان کاری با تحلیل جریان‌های کاری علمی ارائه کرده است. رهیافت ارائه شده جریان کاری را با بدویات به خوبی تعریف شده، یعنی ترکیب، بازکردن، و حذف، مجددا می-

¹ - Domain Independent

² - Domain Specific

نویسد. اگرچه تاثیر خلاصه‌سازی خودکار شده آن‌ها نتایج بهتری نسبت به خلاصه‌سازی کاربران نشان داده است، اما از گرانی و هزینه‌بر بودن برچسب‌گذاری موتیف جریان کاری رنج می‌برد. جالب‌تر اینکه، سایر انواع کشف موتیف جریان‌های کاری علمی می‌توانند بیان شوند. به عنوان مثال، با استفاده از اطلاعات انتقال حالت بین موتیف‌های جریان کاری، الگوهای تکراری می‌توانند از انباره استخراج شوند تا هم زیرواحدهای کاری فراهم شوند و در طراحی جریان کاری استفاده شوند، و هم الگوهای خوب مشخص شده برای هدایت طراحان جریان کاری به کار آیند [27]. در مقاله [27] جریان‌های کاری با جابجایی موتیف‌های تکراری با ماکروها به جریان‌های کاری بصری فشرده شده می‌رسند. جابجایی موتیف‌های بازگشتی با ماکروها می‌تواند انتزاع مفهومی سلسله مراتبی، فشرده‌سازی بصری، خوانایی بهبودیافته، و کارایی وظیفه موثر از نظر هزینه فراهم کند [27]. از سایر کارهای مرتبط می‌توان به مقاله [56] اشاره کرد که هدفش تولید انتزاعات به صورت خودکار است. مقاله [56] دو متریک طول توصیف کمینه (MDL^1) و اندازه توصیف کرده‌است تا بهترین انطباق موتیف‌ها را مبتنی بر پیدا کردن گرامری آن‌ها بیابد. MDL بهترین ساختار را به عنوان آن ساختاری می‌گیرد که طول توصیف کل مجموعه داده را کمینه می‌کند. کار مقاله [56] الگوریتم دسته‌بندی آماده می‌کند که مبتنی بر کار برچسب‌گذاری داده متنی دستی عمل می‌کند که می‌تواند زمان بر و پرهزینه باشد. به علاوه، کاربران اغلب هنگام بیان منظورهایشان از کلمات مختلفی استفاده می‌کنند.

ب- ارزیابی شباهت

ارزیابی شباهت بخش مهم روش رساله در ساده‌سازی جریان کاری است. این رساله به منظور طراحی یک جریان کاری مرتب و ساده شده از روی مدل نامناسب یا پیچیده جریان کاری، شباهت جریان‌های کاری را ارزیابی می‌کند. شباهت در رساله حاضر اندازه‌ای است که جریان‌های کاری معادل را نشان می‌دهد. اهداف مرتبط با رهیافت‌ها به اندازه‌گیری‌های شباهت در جریان‌های کاری در جدول ۲-۳ نشان داده شده‌اند.

¹ - Minimum Description Length

جدول ۳-۲. بکارگیری ارزیابی شباهت

مرجع	مبتنی بر متن	مبتنی بر ساختار			اهداف مرتبط با ارزیابی شباهت	حوزه داده	سطح
		موتیف برچسب	موتیف ساختاری	توپولوژی			
[57]	BW	خیر	خیر	خیر	جستجو و بازیابی	S	F1
[58]	تکرار مجموعه تگ‌ها	خیر	خیر	تکرار MS	جستجو داده	S	F1
[27]	خیر	خیر	زیرگراف‌ها مشترک، ML	خیر	فشرده‌سازی بصری Wf	S	F2
[59]	خیر	خیر	زیرگراف‌ها مشترک، MM	خیر	سازمان‌دهی Wf و دسته‌بندی	S	F2
[56]	خیر	برچسب معنایی	MDL و اندازه	خیر	جستجو و بازیابی	S	F2
[60]	خیر	خیر	خیر	انطباق برچسب، GED	جستجو و بازیابی	B	F2, F1
[61]	BW, BT	خیر	خیر	MS, PS, GED	راحت کردن استفاده مجدد Wf	S	F2, F1
[15]	خیر	برچسب معنایی	خیر	خیر	خلاصه‌سازی	S	F1
[62]	خیر	خیر	خیر	PS	بهبود طراحی Wf	S, B	F2
[83]	خیر	خیر	خیر	MM	جستجو و بازیابی	S, B	F2

اختصارات: F1= تک-قطعه، F2= چند-قطعه، S= علمی، B= سازمانی

جدول ۳-۲ روش‌های موجود مرتبط با ارزیابی شباهت جریان‌های کاری را نشان می‌دهد. این جدول اهداف مرتبط با ارزیابی شباهت استفاده شده در مقالات را نشان می‌دهد. کارهای مشابه که روی جریان‌های کاری انجام شده‌اند با هدف‌های مختلفی صورت گرفته‌اند. یعنی روش پیشنهاد شده در رساله حاضر از روش‌هایی که پژوهش‌گران قبلی برای اهدافی به جز ساده‌سازی جریان‌های کاری به کار برده‌اند، استفاده می‌کند. بسیاری از پژوهشگران به دنبال جستجو و بازیابی در میان داده‌های جریان‌های کاری هستند. همین‌طور که در جدول دیده می‌شود، روش ارائه شده رساله به‌طور ویژه دنبال‌کننده کار کوهی‌ور و زاهدی در [83] می‌باشد. دیجمان و همکاران در [60] اندازه‌های شباهت را که شامل شباهت انطباق برچسب، و GED بود مطالعه کرده‌اند. متریک انطباق برچسب مبتنی است بر مقایسه‌های دو به دو برچسب‌های اجزا، و متریک GED هر دو برچسب‌گره و توپولوژی مدل‌های فرآیند را به حساب می‌آورد. دو سطح درستی ارزیابی شباهت وجود دارد. برخی تحقیقات علاقه‌مند به

ارتباط الگوهای تکی (تک قطعه) [61]، [15] هستند، در حالی که سایر تحقیقات علاقه‌مند به ارتباط زیرجریان‌های کاری مشترک (چندقطعه‌ای) برای تحلیل شباهت هستند [56]، [27] و [59]. کار ارائه شده حاضر به تحلیل شباهت در سطح چندقطعه‌ای مرتبط می‌شود. یک روش ارزیابی شباهت که از تکنیک‌های انتخاب خصیصه مبتنی بر متن بهره می‌برد کار ارائه شده توسط کوتچنت و همکاران در [57] می‌باشد. کوتچنت و همکاران با جریان کاری به عنوان گروهی از کلمات (BWs) رفتار می‌کنند. در مقاله کوتچنت و همکاران [57] برای هر جریان کاری قطعه پیش‌پردازش، تعداد رخداد عبارت‌ها شمرده می‌شود. سپس مقادیر شباهت بین جفت جریان‌های کاری را می‌شمارد. روش کوتچنت و همکاران با استفاده از تحلیل معنایی پنهان (LSA)، رخداد عبارت‌ها را در نظر می‌گیرد. سپس مقادیر شباهت بین جفت جریان‌های کاری را تولید می‌کند. مشترک‌ترین گام انتخاب خصیصه در رهیافت‌های مبتنی بر متن گام پیش‌پردازش (گام حذف کلمات توقف و بازگردان کلمات به ریشه‌شان مثل <flies - fly) می‌باشد [63]. مثال دیگر کار استانویچ و همکاران است که در آن بیشترین تکرار مجموعه ماژول‌ها (MS) و تکرار مجموعه تگ‌ها جستجو شده‌اند [58].

از میان کارهایی که تاکنون برای ساده‌سازی جریان‌های کاری صورت گرفته است، برخی به اصلاح شکل جریان کاری می‌پردازند. به عنوان مثال این کار با بهره‌گیری از قوانینی مانند RWF¹ [9]، و بسته، ترتیبی [4] انجام می‌شود. در مقاله‌ای تحت عنوان مدیریت پیچیدگی مدل‌های فرآیند از طریق تغییرات نحو انتزاعی نیز با در نظر گرفتن ساختار جریان‌های کاری به صورت فرمال، الگوهای برای مدیریت ارائه شده است [38]. در مقاله رزا و همکاران [38] سعی شده است با در نظر گرفتن خصیصه‌های زبانی روش‌های ارائه شده به حل مساله پیچیدگی جریان‌های کاری بپردازند. در این بررسی از میان ۱۲ الگوی زبانی ارائه شده برای کاهش جریان‌های کاری، الگوهای پیمان‌ه‌ای کردن و ترکیب از نظر سادگی استفاده از همه الگوهای دیگر بیشتر در جریان‌های کاری استفاده شده‌اند. سری دیگر مقالات مانند پژوهش گلدمن و ننگو در [47] با عملگرهای ریاضی، به تعبیر ریاضی جریان کاری می‌پردازند و آن تعبیر ریاضی را ساده می‌کنند که ممکن است به کاهش پیچیدگی بیانجامد. برخی دیگر مانند روش مبتنی بر پردازش آماری اطلاعات استفاده موتیف [27] یا با اندازه‌گیری پارامترهایی

¹ - Reduced Work-Flow

مثل ارزیابی وفاداری [10] وظایف به صورت آماری به کاهش جریان‌های کاری می‌پردازند. مزیت روش های آماری مبتنی بر موتیف این است که به کمک توزیع موتیف‌ها می‌توان جریان‌های کاری پویا را دسته‌بندی کرد [43]. به عنوان مثال مقاله [43] با وزندهی رفتار موتیف‌ها جریان‌های کاری را دسته‌بندی می‌کند. این کار در ساده‌سازی نهایی، در جایی که همه داده‌ها را برای ساده‌سازی نداریم، می‌تواند اعمال شود. آلست و همکاران در [53] روشی در تعادل بین بیش‌برازش و کم‌برازش ارائه کرده‌اند که در دو گام مدل فرآیند را از گزارشات عملکرد به نحوی استخراج می‌کند. گام اول با کشف کنترل فرآیند مدل فرآیند استخراج می‌شود. گام دوم با کمک فرد خبره بین بیش‌برازش و کم‌برازش مدل تعادل ایجاد می‌کند. بدین ترتیب یک مدل فرآیند ساده‌شده در اختیار کاربر قرار می‌دهد. روش ارائه شده در [16] نیز تعادلی بین بیش‌برازش و کم‌برازش مدل ایجاد می‌کند. ولی این روش به صورت خودکار این کار را انجام می‌دهد و دخالت فرد خبره را با تنظیم مجدد خروجی بر یک تابع کنترل کیفیت شده را حذف می‌کند. این روش به استخراج و آشکارسازی یک وضعیت از وضعیتی دیگر به صورت آماری می‌پردازد. روشی که مبتنی است بر آشکارسازی [16] روشی مناسب برای ساده‌سازی و تعمیر جریان‌های کاری است. هدف روش ارائه شده در [16] بستن مدل فرآیند به یک مدل ساده‌تر به نحوی است که رفتار مطلوب را به دست گیرد.

مدل‌های فرآیند که توسط روش‌های ارائه شده تاکنون ساده شده‌اند متمایل به مدلی هستند که در تعادلی در بیش‌برازش و کم‌برازش باشند. در صورتی که مدل بیش‌برازش باشد به قدری که رفتار خوب را تعمیم دهد یادگیری مناسب در آن‌ها صورت نگرفته است. هم‌چنین اگر مدل دچار کم‌برازش شده باشد هر رفتاری در آن مجاز است. ولی روش‌هایی که تاکنون ارائه شده‌اند فقط توانسته‌اند در شرایطی خاص و با ارزیابی کیفیت فرآیند به یادگیری مدل دست یابند. به عنوان مثال مقالات [16] و [44] روشی ارائه کرده‌اند که در آن‌ها در صورتی که هم یک مدل فرآیند از قبل تولید شده داشته باشیم و هم گزارشات عملکرد ثبت شده فرآیند را داشته باشیم می‌تواند به نتیجه‌گیری مناسبی دست یابد. نمونه دیگر کار آقایان گانتر و آلست در [28] می‌باشد که در آن فقط برای گزارشات عملکرد ثبت شده از قبل نظری به منظور ساده‌سازی می‌دهد. اشکالی که این روش دارد این است که در مواجهه با فرآیندهایی که تا به حال ندیده است، تضمینی وجود ندارد که در هر شرایطی با کمترین مشاهدات

مدلی متعادل شده به عنوان خروجی داشته باشیم. در این رساله قصد داریم با کمترین مشاهدات به یک مدل مناسب به نحوی دست یابیم که بتواند تعادل خوبی در رفتار داشته باشد. در ادامه این بخش متریک‌های ارائه شده برای ارزیابی را معرفی می‌کنیم.

ج- بهبود جریان کاری و متریک‌ها

برای بهبود جریان کاری لازم است ابتدا متریک‌های ارزیابی روش‌های ساده‌سازی مورد بررسی قرار بگیرند. ساده‌سازی جریان کاری از دو دیدگاه کمی و کیفی می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد. در این باره تاکنون تحقیقاتی صورت گرفته است که در ادامه ذکر می‌گردند:

بررسی از نظر کمی پیچیدگی در [29] صورت گرفته است. در [30] پیچیدگی از نظر کیفی و چالش‌های مهم آن از این جهت مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده مقاله [30] در کارهای قبلی خود روی همین مبحث از نظر قابلیت فهم کار کرده است و نتیجه گرفته است که بین قابلیت فهم نمودار جریان کاری و تعداد یال‌ها رابطه مستقیم منفی وجود دارد؛ بدین معنی که هر قدر تعداد یال‌های به کار رفته در نمودار جریان کاری کمتر باشد، قابلیت فهم آن بالاتر است.

متریک‌های دیگری نیز می‌توان برای تحلیل جریان کاری پیشنهاد کرد. از جمله متریک کاردوز توسعه‌یافته (ECaM)¹، متریک سایکلوماتیک توسعه‌یافته (ECyM)² و متریک ساختاری (SM)³ [26]. متریک ECaM متریکی است که برای شبکه‌های پتری معرفی شده است. تمرکز این متریک بر نحو مدل است و از پیچیدگی رفتار صرف‌نظر می‌کند. متریک ECyM بر رفتار در شبکه جریان کاری تمرکز می‌کند و از پیچیدگی خود مدل صرف‌نظر می‌کند. متریک SM الگوهای طراحی نمودار جریان کاری را مدنظر قرار می‌دهد. سایر متریک‌ها را می‌توان در [29]، [30] و [31] ملاحظه کرد. مقاله [31] یک سری متریک ساده به عنوان معیار ارزیابی معرفی کرده است که در جدول ۳-۳ آمده است.

بسیاری از مقالات از متریک‌های جدول ۳-۳ برای ارزیابی‌های خود بهره برده‌اند. به عنوان مثال، مقاله [37] از میان متریک‌های بالا تعداد گره‌ها و جداپذیری را استفاده کرده است. همچنین متریک دیگری به اسم اتصال‌پذیری⁴ برای مقایسه اولیه شبکه‌های استفاده شده به عنوان مجموعه داده‌اش تعریف کرده است. این متریک نسبت بین تعداد کلی یال‌ها در مدل فرآیند سازمانی (یعنی، گردش-

¹ - Extended Cardose Metric

² - Extended Cyclomatic

³ - Structuredness Metric

⁴ - Connectivity

های دنباله و پیوندها) و تعداد کلی گره‌ها می‌باشد. این اندازه‌گیری می‌گوید هر قدر اتصال‌پذیری کمتر باشد، مدل‌های فرآیند سازمانی قابلیت فهم و قابلیت تغییرشان بالاتر است.

جدول ۳-۳- متریک‌های ساده که در [31] تعریف شده اند

توصیف	متریک
تعداد فعالیت‌ها و عناصر مسیریابی در یک مدل	تعداد گره‌ها
طول طولانی‌ترین مسیر از یک گره آغاز به یک گره پایان	قطر
نسبت تعداد کلی یال‌ها به بیشینه تعداد یال‌ها	چگالی
نسبت تعداد گره‌های قطع به تعداد کلی گره‌ها در مدل فرآیند	جدپذیری ^۱
درجه‌ای که مدل از دنباله‌های محض کارها درست شده	دنباله‌پذیری ^۲
بیشینه بلوک‌های ساختاریافته تودرتو در یک مدل فرآیند	عمق
تعداد انواع مختلف انشعاب‌های اصلی که در مدل استفاده شده‌اند	ناهمگنی انشعاب‌های اصلی ^۳
تعداد گره‌های یک دور برای جمع زدن همه گره‌ها	دورپذیری ^۴
بیشینه تعداد مسیرها در یک مدل فرآیند که ممکن است به طور موازی به دلیل جداسازهای AND و OR فعال شود	موازی‌پذیری ^۵

مقاله [38] مطالعه کاملی بر روی سایر متریک‌ها داشته است. این متریک‌ها به عنوان مثال عبارتند از:

صحت، برازندگی، مناسب بودن از نظر رفتاری، مناسب بودن از نظر ساختاری، دقت رفتاری و غیره. روش ساده‌سازی خوب است که بتواند معیارهایی را داشته باشد که یک جریان کاری را خوب نشان می‌دهد. در انتخاب متریک‌های ارزیابی اگر بتوان ۷ راهنمای [29] زیر را پوشش داد آن متریک خوب است. از نظر مقاله [29] جریان کاری خوب است که بتواند موارد زیر را رعایت کند:

- ۱- استفاده کمتر از قطعات داشته باشد
- ۲- به ازای هر قطعه راه‌های مسیریابی کمینه باشد
- ۳- یک رخداد آغاز و پایان استفاده کرده باشد
- ۴- مدل‌سازی آن تا حد امکان ساختاریافته باشد
- ۵- از عناصر مسیریابی (ساختار کنترل جریانی) «یا» تا حد امکان استفاده نشود
- ۶- از برچسب‌های فعالیت فعل-شی استفاده شود
- ۷- مدلی را که بیش از ۵۰ عنصر دارد تجزیه کند

¹ - Separability

² - Sequentiality

³ - Gateway Heterogeneity

⁴ - Cyclicity

⁵ - Concurrency

مبتنی بر پیشنهادات بالا مدل‌های بهبودیافته بهینه می‌توانند ساخته شوند. راهنمای [29] به تلاش‌های زیادی مثل تعمیر [44]، [64] بهبود [62] و ساده‌سازی [59] جریان کاری مرتبط می‌شود. مبتنی بر این راهنما، تکنیک ارائه شده در [65] برای حذف خودکار رفتار غیرتکراری از گزارشات اجرای فرآیند، بهبودی بر ساخت مدل فرآیند می‌باشد. در مقاله [65] وابستگی‌ها یافت می‌شوند و با کمک ماشین خودکار¹ که از روی گزارش رخداد ساخته شده، حذف می‌شوند. سپس گزارش اصلی بر همان اساس به روز می‌شود. این کار توسط حذف رخداد‌های تکی با استفاده از اجرای مجدد فرآیند مبتنی بر تنظیم صورت می‌گیرد. رهیافت دیگر برای بهبود طراحی جریان کار [62] می‌باشد. مقاله [62] وظایف قابل استفاده مجدد را استخراج می‌کند و ترتیب وظایفی (یعنی مسیرهایی) را شناسایی می‌کند که تکراری رخ می‌دهند. با استخراج این مفاهیم از حوزه کسب‌وکار و حوزه آزمایشات علمی، نویسندگان در [62] مساله داده کاوی را به فرآیند کاوی تطبیق داده‌اند. مقاله [62] نتیجه گرفته است که رهیافت ارائه شده از این جهت کلی است که می‌تواند با هر سامانه مدیریت جریان کاری علمی جفت شود. اگرچه کار مقاله [62] برای ارائه در حوزه‌های بیوانفورماتیک و تجارت الکترونیک جامعیت دارد، اما مشابه کار [61] روی جریان‌های کاری علمی متمرکز شده است.

رساله حاضر راه‌حلی کلی به بهبود جریان کاری توسط استخراج مفهوم می‌دهد. این کار هنگامی صورت می‌گیرد که برچسبی در حوزه مورد نظر (از این جا به بعد به عنوان حوزه مقصد اشاره می‌شود) نداریم اما داده برچسب‌گذاری شده در حوزه متفاوتی داریم که به عنوان حوزه مبدا (یا کمکی) مدنظر است. کار حاضر مشابه تعمیر مدل فرآیندی است که کشف مدل گردش کنترل [66] مبتنی بر داده رخداد و بررسی انطباقی دارد که مدلی از پیش‌تعریف شده به عنوان نرم دارد. این کار مشابه حالت مقاله [44] می‌باشد: با مدل فرآیندی مفروض که با واقعیت تطبیق نمی‌خورد می‌توان مدلی را به صورتی پیشنهاد کرد که رفتار مشاهده شده در آن می‌تواند کاملاً توسط مدل توصیف شود. مقاله [44] موجب اصلاح جریان کارها با به حداقل رساندن عدم تعادل می‌شود به طوری که بخش‌هایی از مدل هم‌چنان حفظ شود که توسط ورود به رویداد نامعتبر نبودند. بخش‌های بعدی روش پیشنهادی را ارائه می‌دهند.

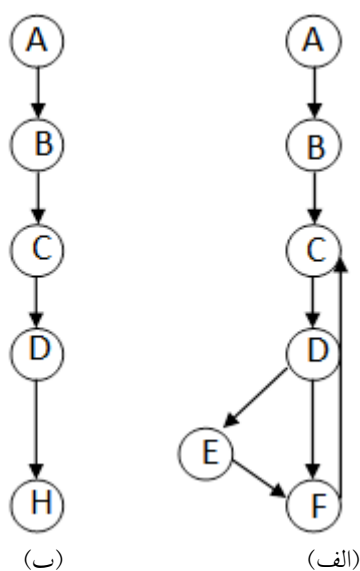
¹ - automaton

فصل چهارم:

روش پیمناوی

۴. مقدمه

در این بخش روش ارزیابی و مجموعه‌های داده را معرفی می‌کنیم. در واقع جریان‌های کاری متمایل به کاهش زمان اجرا و بیشینه کردن کارایی عملیات درونشان هستند. از اهداف مساله ساده‌سازی نیز، تعمیر و فشرده‌سازی نمودار جریان کاری می‌باشد به نحوی که هزینه ارتباطات بین عناصر جریان کاری کاهش یابد. بنابراین، نتیجه ساده‌سازی شامل بهینه‌سازی عملکرد جریان‌های کاری می‌شود و خروجی شامل مدل فرآیندی ساده شده و تعمیر شده‌ای است که در آن با تکنیک‌هایی برخی گام‌ها حذف و یا فشرده شده‌اند. در این رساله، این تکنیک‌ها شامل استفاده از قوانین خطی‌سازی و ادغام می‌شود [48]. هم‌چنین با روشی بر مبنای خوشه‌بندی، ساده‌سازی ترتیب می‌دهیم که در ادامه بیشتر توضیح خواهیم داد. روش بر مبنای خوشه‌بندی آن جاهایی را ساده خواهد کرد که نمی‌شود جریان کاری را از روی گزارش عملکرد ساده کنیم. به عنوان مثال، شکل ۴-۱ را برای خروجی این روش ساده‌سازی ببینید.

شکل ۴-۱- ساده‌سازی جریان کاری. الف- نمودار جریان کاری. ب- نمودار ساده شده شکل الف.

شکل ۴-۱ را در نظر بگیرید. در شکل ۴-۱-الف نمودار جریان کاری ساده نشده‌ای است که اگر گزارش عملکرد آن را نداشته باشیم نمی‌توانیم ساده‌سازی را با وجود برگشتی که دارد ترتیب دهیم. در این صورت می‌توان با تکیه بر مشاهدات قبلی که داشته‌ایم و بر مبنای خوشه‌بندی مطابق مشابهش عمل کرده و شکل ساده شده ۴-۱-ب را به دست آوریم. با تکیه بر مشاهدات قبلی و مراجعه به گزارش عملکرد معلوم شده‌است که در ۹۰٪ مواقع کاربران بعد از گام D به گام E رفته و پس از آن کار را خاتمه می‌دهند. هم‌چنین در خوشه مربوطه کاربران هیچ وقت پس از گام F بازگشت به عقبی

ندارند. بنابراین، شکل پیشنهادی ۴-۱ (ب) به عنوان خروجی ساده‌تر شده در نظر گرفته می‌شود. در این شکل گام H ترکیبی از گام E و F می‌باشد.

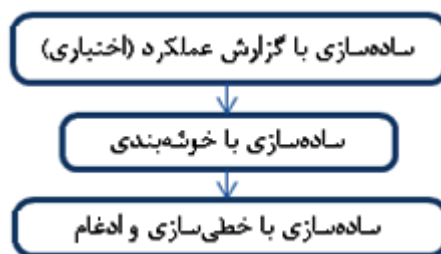
۴.۴ محدودیت‌های بهینه سازی

محدودیت‌های بهینه سازی شامل موارد زیر است:

۱- تنوع جریان کاری بالاست: با این فرض که الگوها و تنظیمات کلی برای کاربردهای خاص خیلی مفید نیستند، مطالعه جریان‌های کاری روز به روز بیشتر به کاربرد وابسته می‌شود. برای برخی حوزه‌ها مانند جریان‌های کاری زیستی، مطالعه گروهی از گره‌ها می‌تواند الگوهای در شبکه را بهتر مشخص کند. اما در کاربردهایی مانند مدیریت شبکه‌های اجتماعی، افراد بیشتر می‌توانند درباره کل سیستم خاصیت کشف کنندگی داشته باشند. در بخش قبل گفتیم که با توجه به رفتارهای موتیف‌ها می‌توان جریان‌های کاری پویا را خوشه‌بندی کرد.

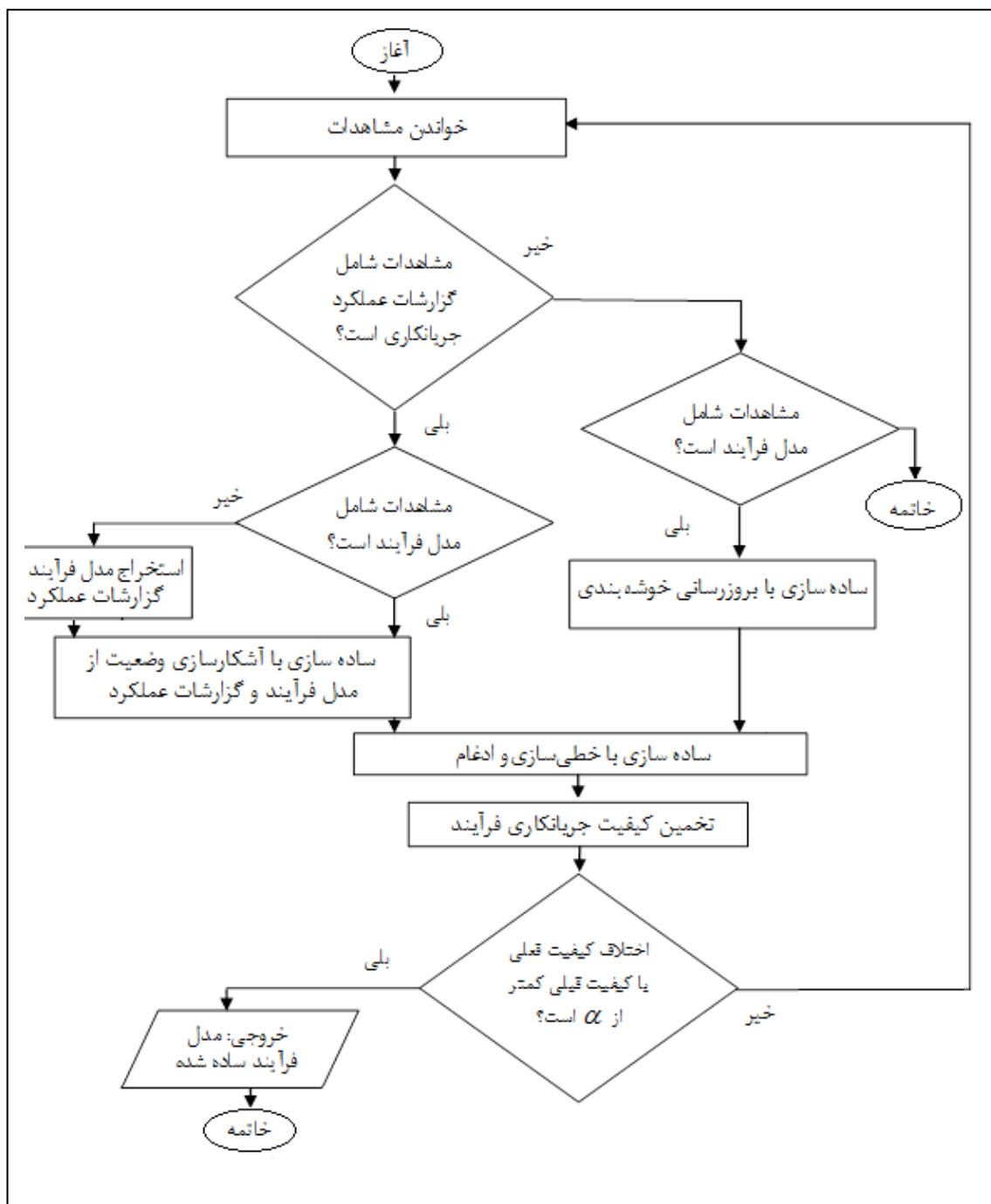
۲- تغییر پویای ساختار جریان کاری: فهم فرآیندهای پویا در جریان کاری نیازمند در نظر گرفتن تمام انواع وابستگی‌های ساختاری جریان کاری (مثل وابستگی‌های کنترل، داده و موقتی) بین وظایف است [42]. با توجه به این مورد راه‌حل به ساده‌سازی مساله را ارائه می‌دهیم.

برای ساده‌سازی ابتدا از داده‌های گزارش عملکرد جریان کاری بهره می‌بریم. سپس خوشه‌بندی ترتیب می‌دهیم. با خوشه‌بندی اگر داده‌های گزارش عملکرد ناقص بود یا گزارش عملکرد نداشتیم می‌توانیم از دانش قبلی جریان‌های کاری ساده شده قبلی بهره ببریم. شکل ۴-۲ ترتیب مراحل ساده‌سازی روش ارائه شده را نشان می‌دهد.

شکل ۴-۲- مراحل ساده‌سازی جریان کاری

با در نظر گرفتن تکاملی بودن نمودارهای روند کاری خطی‌سازی به صورت شکل ۴-۳ می‌شود.

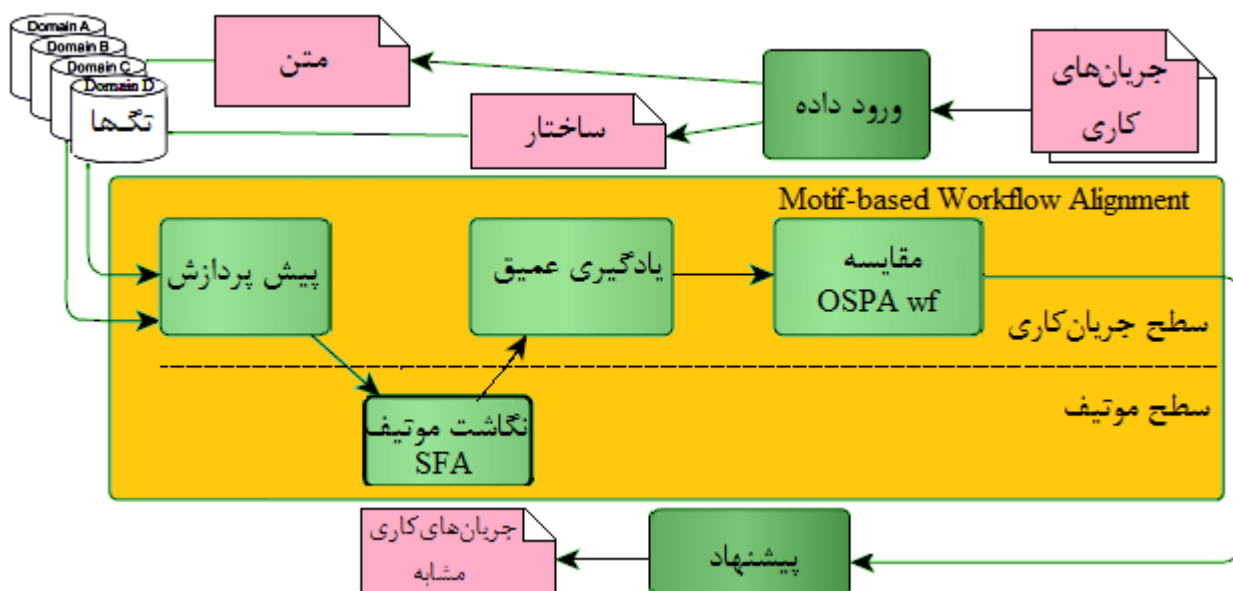
شکل ۴-۳- روند کاری ساده سازی جریان کاری

برای ساده سازی جریان کاری با خوشه بندی لازم است تحلیل جریان کاری صورت بگیرد. در ادامه به بررسی اجمالی روش می پردازیم.

۴.۳. بررسی اجمالی روش

روش ما نشان می دهد که چگونه دانش به دست آمده از انباره ای از مجموعه داده هایی که از دامنه های مختلف می آیند را تنظیم کنیم. الگوریتمی که ما استفاده کرده ایم خصیصه های مشترک،

یعنی مفاهیم، را به عنوان انتزاعات مفهومی مستقل از دامنه برای گام‌های جریان کاری یاد می‌گیرد. سپس بعد چند گام، جریان کاری مفهومی‌تری را که با جریان کاری مفروض انطباق می‌یابد را پیش-بینی می‌کند. بنابراین، روش ما نمونه‌های گراف جریان کاری را در فضای برداری نهفته می‌کند. این روش نهفته‌سازی، بازنمایی موتیف‌ها را از مجموعه بزرگ داده‌های برچسب نخورده با استفاده از مدل مولد یاد می‌گیرد. این روش، مدل مولد را به عنوان مساله‌ای از استخراج مفهوم بین دامنه‌ای از جریان‌های کاری مختلف می‌بیند. در نتیجه، می‌توان بهترین ترتیب موتیف‌های جریان کاری را در ترتیب ترجیحی مبتنی بر مجموعه خصیصه‌های یادگرفته شده توسط DNN پیشنهاد داد. شکل ۴-۴ را برای بررسی اجمالی روش ارائه شده می‌توان ملاحظه کرد.

شکل ۴-۴- روش اعمال شده برای بهبود جریان‌های کاری

روش ما باید بتواند توصیفات مدل‌های جریان کاری پیچیده را به دست بگیرد. بنابراین از فرمت ISA-Tab استفاده می‌کند فرمت ISA-Tab برای مدیریت جریان‌های کاری علمی ارائه شده است. این فرمت یک مورد اجرایی را با چندین تجزیه و تحلیل در کنار هم قرار می‌دهد [62]. برای سایر جریان‌های کاری در سایر دامنه‌ها، مکانیسم ثبت رخداد مبتنی بر XML در فرمت XES استفاده شده است [74]. همان‌طور که در شکل ۴-۴ می‌بینید جریان‌های کاری ورودی که می‌توانند به صورت نموداری یا به صورت گزارش عملکرد باشند، به عنوان ورودی دریافت می‌شوند. این جریان‌های کاری، دامنه‌ها و حوزه‌های کاربرد مختلفی دارند، که در شکل به صورت دامنه A-D نمایش داده شده است. در اولین مرحله ابتدایی‌ترین کاری که صورت می‌گیرد این است که تمامی تگ‌های کلیه جریان‌های کاری از دامنه‌های مختلف در کیسه‌ای از جریان‌های کاری قرار می‌گیرند. سپس در گام پیش‌پردازش، تگ‌هایی را که تعداد تکرار کمی در میان سایر دارند با در نظر گرفتن یک حد آستانه حذف می‌کنیم. این کار باعث می‌شود که حجم پردازش‌ها بعدی کمتر شود. پس از آن در سطح موتیف به بررسی تگ‌ها می‌

پردازیم و الگوریتم SFA را روی آن‌ها اعمال می‌کنیم تا بتوانیم تمام تگ‌های مربوط به هر حوزه و دامنه را خوشه‌بندی کنیم. این کار امکان استفاده از جنبه‌های مختلف یک حوزه را فراهم می‌کند. در مرحله بعدی، همان‌طور که در شکل ۴-۴ دیده می‌شود، در سطح جریان کاری الگوریتم یادگیری عمیق اعمال می‌شود تا بتوانیم چگونگی ارتباط میان تگ‌هایی را بیابیم که در الگوریتم SFA حوزه-بندی شده‌اند. گام مقایسه OSPA مربوط به زمانی است که جریان کاری جدیدی برای بهبود به سیستم وارد شده‌است. در این گام با مقایسه نتیجه OSPA می‌توان از خوشه‌بندی که قبلاً صورت گرفته و از نتیجه ارتباطاتی که الگوریتم یادگیری عمیق به دست داده، پیشنهادی را برای به دست آوردن جریان کاری ساده‌تر ارائه کرد. به طور خلاصه، گام‌های ارزیابی شباهت جریان کاری در دامنه-های مختلف و بهبود جریان کاری عبارتند از:

الگوریتم: بهبود جریان کاری

ورودی: گزارش جریان کاری به صورت $L(D, t)$ که در آن t نوع می‌باشد و D دامنه است. **خروجی:** جریان کاری بهبودیافته

روش: شامل انجام مراحل زیر می‌شود:

۱ - بارگذاری مجموعه داده برای دامنه‌های مبدا و مقصد

۲ - اعمال SFA

حلقه: برای هر مبدا و مقصد

a. حذف داده‌های پرت با آستانه مفروض

b. نسبت دادن نوع برچسب‌ها به گام‌های جریان‌های کاری

c. جداسازی داده در دو بخش DS و DI

i. انتخاب خصیصه‌های محوری که ارتباط پرمعنی با سایر خصیصه‌ها دارد

ii. انتخاب خصیصه‌های خاص که ارتباطی با سایر خصیصه‌ها ندارد

d. خوشه‌بندی برای محاسبه ماتریس هم‌رخدادی که نشان‌دهنده ارتباطات بین داده‌های مختلف مجموعه داده است

e. محاسبه گراف دووجهی که دارای روابط بین نقاط مختلف در مجموعه داده است

f. پیدا کردن مقادیر k بزرگترین Eigen (ساخت ماتریس U)

g. جاسازی خصیصه‌های منحصر بفرد موتیف‌های جریان کاری در ماتریس U

پایان حلقه

جستجو بهترین انطباق مقادیر k بزرگترین Eigen از جریان کاری مفروض با سایرین

۳ - اعمال مقایسه OSPA:

مقایسه ماتریس‌ها U برای یافتن نماینده خوشه؛ پیشنهاد نزدیک‌ترین موتیف جریان کاری بعنوان نماینده خوشه برای یک جریان کاری مفروض

۴ - اعمال DNN:

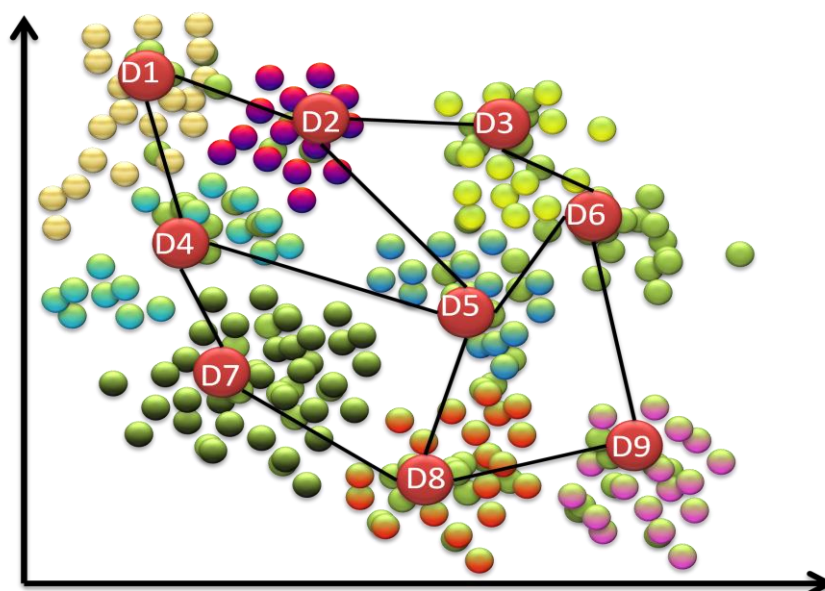
ساده‌سازی جریان کاری مفروض بر اساس ارتباطات نماینده خوشه

۴-۴. اعمال الگوریتم SFA در جریان‌های کاری

الگوریتم SFA امکان استخراج خصیصه‌های جریان کاری را فراهم می‌کند. مهم‌ترین خصیصه‌های جریان کاری که در این رساله مدنظر بوده‌اند، تگ‌ها و موتیف‌ها هستند. در الگوریتم SFA تگ‌هایی را که به صورت الگویی مشترک هستند به عنوان موتیف در نظر می‌گیریم. آن‌ها را خوشه‌بندی می‌کنیم. و در نتیجه خوشه‌هایی با دامنه کاربردها مختلف به دست می‌آوریم. برای این کار تگ‌هایی که با شکلی از ارتباطات مشخص در کنار هم قرار گرفته‌اند را به وسیله میزان ارزیابی شباهت آن‌ها مورد شمارش قرار می‌دهیم تا پرتکرارترین آن‌ها در هر خوشه یافت شوند. بدین صورت هر خوشه شکل می‌گیرد.

۴-۴-۱. تحلیل جریان‌های کاری در سطح موتیف

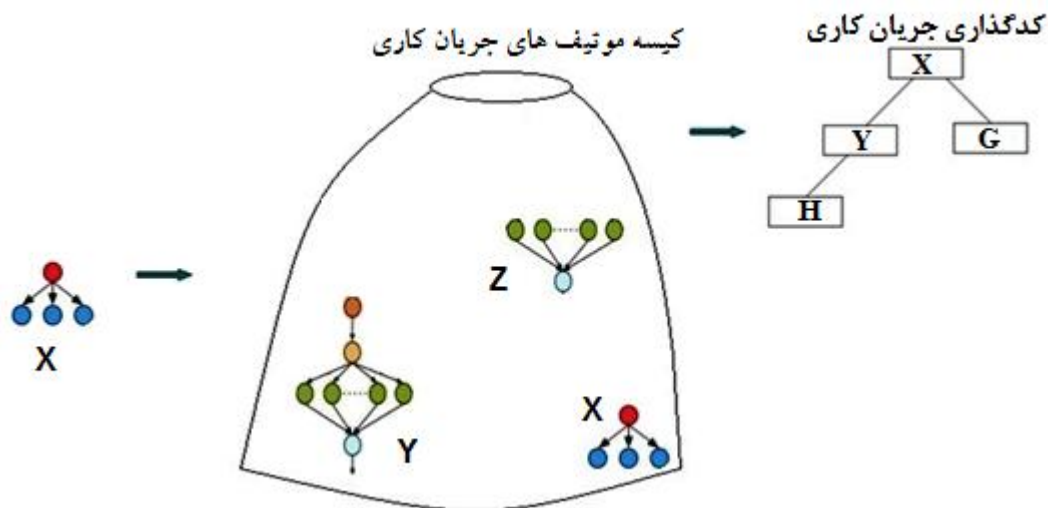
بعد از این که ترمیم و ساده‌سازی مساله با محدودیت‌های بخش ۴-۲ براساس محتوای جریان کاری و با داده‌های گزارش عملکرد حل شد، لازم است راه حل نمونه را برای جریان‌های کاری مشابه در نظر بگیریم. بدین منظور می‌توان جریان‌های کاری مشابه را که قبلاً برای آن‌ها ساده سازی ترتیب داده‌ایم در یک دسته قرار دهیم. بدین منظور لازم است یک سری داده با توجه به فرمت جریان‌های کاری استخراج کنیم. خوشه‌بندی ساختاری جریان‌های کاری بیشترین پیچیدگی زمانی را دارد. ممکن است کدگذاری جریان‌های کاری برای وجود وظایف با ۱، برای عدم وجود وظایف با صفر صورت بگیرد و روش خوبی برای ورودی خوشه‌بند باشد [41]. در مقاله [41] با توصیف برداری جریان‌های کاری ماتریس‌های اسپارس حاصل شده است و در نتیجه کیفیت خوشه‌بندی جریان‌های کاری پایین آمده است. این در صورتی است که اگر از توصیف‌گرهای مبتنی بر مجموعه استفاده کنیم می‌توان اندازه جریان‌های کاری را متغیر در نظر گرفت. ضمن این که می‌توان از تئوری مبتنی بر مقایسه مجموعه‌ها برای ارزیابی و تحلیل آن‌ها بهره برد [46]. بدین ترتیب دیگر فرض‌های محاسبات در فضای برداری را نخواهیم داشت. البته با توجه به این که می‌توان در یک رده بالاتر کدگذاری جریان کاری را براساس موتیف‌های تشکیل دهنده آن ترتیب داد، در این صورت می‌توان نحوه خوشه‌بندی را به صورت شکل ۴-۴ در نظر گرفت.

شکل ۴-۵- خوشه‌بندی

در شکل ۴-۵، D_1-D_n دامنه‌های جریان‌های کاری را نشان می‌دهند. موتیف‌های ویژه و خاص باعث می‌شوند که خوشه‌ها متمرکزتر و جمع‌تر شوند. ولی پایه اصلی خوشه‌بندی، موتیف‌های محوری و مشترک می‌باشند که پرتکرار هستند.

در شکل ۴-۵ برای تست از یک نمودار جریان کاری نمونه استفاده شده است. از کیسه‌ای می‌توان استفاده کرد که شامل مجموعه‌ای از موتیف‌های جریان کاری استخراج شده از چند نمونه جریان کاری قبلا ساده شده باشد. سپس ساختار جریان کاری نمونه را با این کیسه شامل موتیف‌های جریان کاری برای تست تحلیل می‌کنیم. برای این کار با یک روش دسته‌بندی نمونه‌های مشابه جریان کاری را پیدا می‌کنیم که می‌خواهیم ساده کنیم. سپس مشابه‌ترین جریان کاری را از نظر ساختار انتخاب کرده و براساس ساختار بررسی می‌کنیم سادگی نمونه تست به آن نزدیک‌تر شود.

شکل ۴-۶- تست نمونه

در شکل ۴-۶ کیسه موتیف های مشترک از موتیف های X ، Y و Z پر شده است. در این شکل ملاحظه می شود که یک جریان کاری X برای ساده سازی در نظر گرفته ایم که قبلاً مشابه آن در کیسه در شکل ۴-۶ ذخیره شده است.

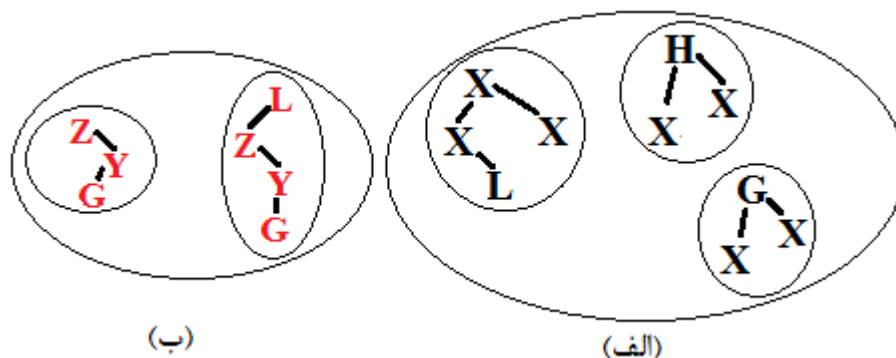
مزیت خوشه بندی جریان های کاری زمانی مشخص می شود که نمودار جریان کاری را داریم ولی گزارش های عملکرد را نداریم. در این حالت مزیت استفاده از این دسته بندی فراهم شدن امکان حدس زدن برای نمونه های مشابه است. بدین ترتیب می توان مشخص کرد که کدام وظایف قبل از وظایف دیگر می آیند. سپس مشخص کنیم منبع اجرایی هر وظیفه چه چیزی باشد.

برای تحلیل جریان کاری می توان برای هر موتیف خصیصه هایی مثل سطح، ورودی، خروجی، نوع، نقش، و چگالی استخراج کرد. در نظر گرفتن سطح و در نظر گرفتن نوع برای موتیف کمک می کند پردازش مفهومی جریان کاری را نیز در نظر بگیریم. منظور از بررسی مفهومی، در نظر گرفتن جایگاه و نقش موتیف در سطحش است. یعنی مشخص کردن این که هر بخش از جریان کاری چه رفتاری را نشان می دهد. برای این کار دو عمل الزامی است. یکی سطح بندی موتیف و دیگری خوشه بندی آن- هاست. تنها کاری که تاکنون در این زمینه انجام شده است، به بررسی دو به دوی رفتارهای گره ها پرداخته است [28]. سایر کارها تاکنون از نظر مفهومی صرفاً به اختصاص دادن یک نوع به گره ها اکتفا کرده اند. فرض کنیم در یک جریان کاری یک موتیف درختی داریم که بعد از یک موتیف اتصال دهنده آمده است. در این صورت موتیف سطح یک درخت با یک پیوند به موتیف سطح ۲ اتصال دهنده

متصل شده است. این اتصال می‌تواند نشان‌گر این باشد که یک گره خدمات‌رسان یک گره جداکننده خدمات‌رسان دیگر دارد.

بنابراین روش ارائه شده برای تحلیل جریان کاری در سطح موتیف به صورت زیر می‌شود:

- ۱- ورودی شامل تعدادی فرآیند می‌شود که مدل گرافیکی جریان کاری آن‌ها را همراه با گزارش عملکرد^۱ برای برخی از آن‌ها داریم.
- ۲- یک فرآیند از تعدادی موتیف (زیرگراف) تشکیل می‌شود.
- ۳- یک موتیف یک زیرگراف پایه است که موارد مشابه آن در فرآیندهای دیگر تکرار می‌شود. این موتیف می‌تواند ساختاری باشد مثل درخت ستاره‌ای که در آن از یک گره به چند گره انشعاب داریم، یا برعکس آن از چند گره انشعاب می‌گیریم و به یک گره می‌دهیم. هم‌چنین موتیف می‌تواند مفهومی و فقط بخشی با تکرار فراوان باشد.
- ۴- اگر مثلاً ۱۰ فرآیند داشته باشیم، بعضی از این فرآیندها موتیف‌های مشترک دارند.
- ۵- فرآیندها را براساس داشتن موتیف‌های مشترک خوشه‌بندی می‌کنیم (مثل شکل ۴-۶).

شکل ۴-۷- خوشه‌بندی فرآیندها براساس موتیف‌های مشترک

در شکل (۴-۷-الف)، نتیجه خوشه‌بندی ۳ فرآیندی است که در درون خود موتیف مشترک X دارند. یعنی موتیف X در هر سه فرآیند تکرار می‌شود. در شکل (۴-۷-ب) موتیف مشترک Y در دو فرآیند تکرار می‌شوند.

۶- اگر فقط برای یکی از فرآیندهایی که آن‌ها را خوشه‌بندی کرده‌ایم یک گزارش عملکرد داشته باشیم، با استفاده از تحلیل آماری گزارش عملکردها، می‌توان برای سایر فرآیندهای دیگر نیز که گزارش عملکرد نداریم ساده‌سازی ترتیب داد. مثلاً ممکن است یک موتیف که شامل چند گره می‌شود با یک گره جایگزین شود و یا یک و یا دو موتیف پشت سرهم با یک موتیف یا یک گره جایگزین می‌شوند.

¹ - Event Log

۷ - نحوه ادغام یا تغییرات موتیف‌ها را در یک فرآیند ساده‌شده می‌توانیم به فرآیندهای دیگر تعمیم دهیم. بدون آن که در این فرآیندها از گزارش عملکردها استفاده کنیم.

۴-۴-۲. تنظیم پارامترهای مساله برای اعمال SFA

با توجه به این که قصد داریم استخراج خصیصه‌های جریان‌های کاری از چند حوزه مختلف صورت بگیرد، ابتدا برخی تعاریف را ارائه می‌کنیم.

تعریف ۱ (دامنه): دامنه D کلاسی از موجودیت‌ها در یک فضای مفهومی را نشان می‌دهد. به عنوان مثال، انواع مختلف جریان کاری مثل جریان‌های کاری در حوزه تجارت الکترونیک، بیمارستان، و بیوانفورماتیک، می‌توانند به عنوان دامنه‌های مختلف در نظر گرفته شوند. به عنوان مثالی دیگر، علوم کامپیوتری، ریاضیات و فیزیک نیز هر کدام می‌توانند به عنوان دامنه جریان‌های کاری در نظر گرفته شوند.

تعریف ۲ (نوع): با توجه به یک دامنه خاص D ، نوع جریان کاری با دنباله‌ای از برچسب‌ها $t_1 t_2 \dots t_n$ تعریف شده است که در آن هر t_i نوع برچسب جریان کاری برای دامنه مفروض D را مشخص می‌کند. بر اساس تعاریف بالا اکنون مساله تعریف می‌شود.

تعریف ۳ (تگ DI): هر تگ DI به عنوان موتیف مستقل و مشترکی در نظر گرفته می‌شود که بیشترین تکرار را در دامنه D دارد. تگ DI به عنوان داده محوری در حین ارزیابی شباهت میان جریان‌های کاری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تعریف ۴ (تگ DS): هر تگ DS به عنوان موتیف ویژه در نظر گرفته می‌شود که در حین محاسبه به صورت تگ‌های متمم DI در نظر گرفته می‌شوند. تگ DS به عنوان داده خاص و ویژه در حین ارزیابی شباهت میان جریان‌های کاری مورد بررسی قرار می‌گیرد. این تگ‌ها در جریان کاری‌ها گرچه به تعداد کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرند اما نقشی ویژه و مهم در جریان کاری دارند.

تعریف مساله (ارزیابی شباهت دامنه متقابل)^۱

با داشتن مجموعه داده‌های برچسب‌دار (تگ‌ها) از دامنه مبدا مشخص مدل را آموزش می‌دهیم تا برخی از داده‌های بدون برچسب از دامنه مقصد را دسته‌بندی کنیم. در ابتدا برای هر مجموعه داده تابع نگاشتی بر هر مورد اجرایی که در گزارش رویداد ارائه شده است، اعمال می‌شود. این کار موتیف-های جریان کاری را کشف می‌کند. موتیف‌های جریان کاری که اغلب در حوزه‌های جریان کاری اتفاق می‌افتند، می‌توانند به عنوان بخشی از جریان‌های کاری به کار آیند. آن‌ها می‌توانند پس از تجزیه و

¹ - Cross-Domain

تحلیل دامنه‌های مختلف جریان کاری استخراج شوند. موتیف‌های مستقل جریان کاری که آن‌ها را DI نشان می‌دهیم در بین دامنه‌های مختلف وجود دارند. این موتیف‌ها نقش محوری دارند. زیرا جایگاه نسبتاً ثابتی را در ساختار جریان کاری دارا هستند، و بسیاری از جریان‌های کاری آن‌ها را دارند. موتیف‌های دیگری نیز وجود دارند که در بین دامنه‌های مختلف وجود ندارند. فقط گاهی در یک دامنه بخصوص دیده می‌شوند. این موتیف‌ها به علت تفاوت دامنه‌شان جایگاه‌های ثابتی ندارند، و فقط در برخی جریان‌های کاری مشاهده می‌شوند. که آن‌ها را DS یا الگوهای خاص می‌نامیم. با بوجود آمدن پلی میان تگ‌های DS و DI می‌توان فاصله موجود بین دامنه‌های متفاوت را پوشش داد. الگوریتم SFA با تشکیل گرافی دووجهی مدلی را بین تگ‌های DS و DI شکل می‌دهد. در این مدل مفهومی اگر دو تگ DS ارتباط هم‌رخدادی بیشتری با DI‌ها در گراف داشته باشند، تمایل دارند بیشتر با هم هم‌تراز شوند. هم‌چنین اگر دو تگ DI اتصالات بیشتری با DS در گراف داشته باشد، آن‌ها با احتمال بیشتری هم‌تراز می‌شوند. با یادگیری نمونه‌های مدل می‌توان پس از برچسب‌گذاری تگ‌ها براساس DNN، آن‌ها را در چینی بهبود یافته کنار هم قرار داد و جریان کاری G را بهبود داد. برای دستیابی به اهداف، کار حاضر گام‌های زیر را دنبال می‌کند:

- ۱- یادگیری خصیصه‌های مبدا و مقصد،
- ۲- استفاده از خصیصه‌های آموخته‌شده برای پوشش نقایص کار،
- ۳- آموزش مدل از بازنمایی‌های جدید جریان‌های کاری با برچسب‌های مربوطه براساس استخراج مفهوم از دامنه‌های مختلف،
- ۴- جستجو در میان مدل‌های جریان کاری آموخته شده،
- ۵- تطبیق جریان کاری پیچیده نمونه براساس مدل جریان کاری شناسایی شده

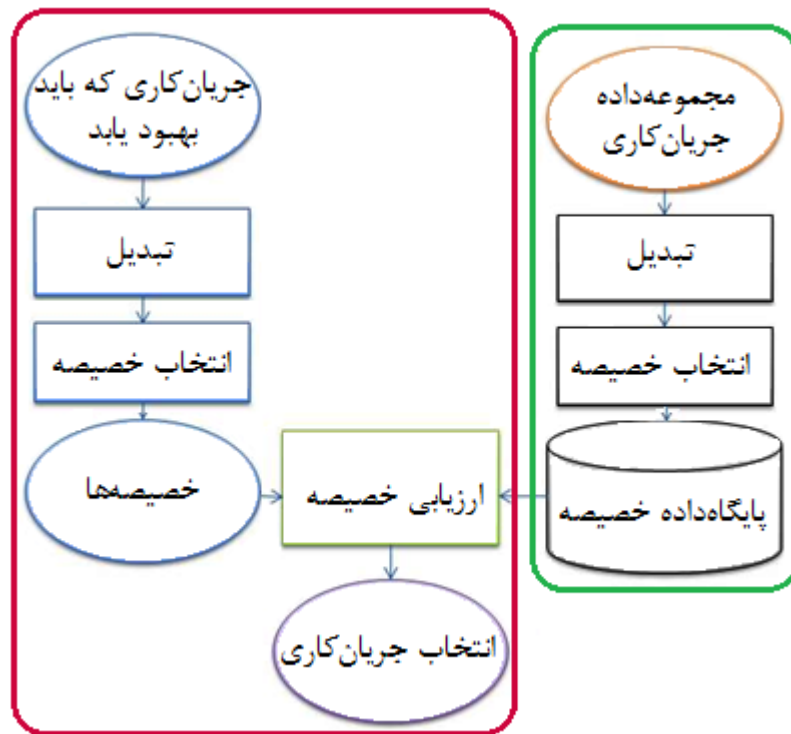
۴ ۴ ۳. ارزیابی شباهت در جریان‌های کاری با یادگیری انتقالی

کار حاضر تگ‌ها را به صورت خودکار با خوشه‌بندی طیفی و یادگیری انتقالی در بین دامنه‌های مختلف به یکدیگر مرتبط می‌کند. هدف یادگیری انتقالی، انتقال دانش بین موتیف‌های دامنه‌های مختلف جریان کاری است. روش حاضر برای انطباق دامنه‌ها از استخراج مفهوم در بین دامنه‌های متقابل استفاده می‌کند. در روش پیشنهادی برای پر کردن شکاف اطلاعات بین دامنه‌ها، الگوریتم SFA تگ‌های DS را از حوزه‌های مختلف به خوشه‌های متحدی از DI ارتباط می‌دهد. به این ترتیب، خوشه‌ها می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند تا شکاف بین تگ‌های DS دامنه‌ها را کاهش دهند، که می‌تواند برای آموزش دقیق دسته‌بندها در حوزه هدف مورد استفاده قرار گیرد. در مقایسه با رویکردهای قبلی، SFA می‌تواند نمایشی قوی برای داده‌های متقابل دامنه را با استفاده کامل از رابطه بین تگ‌های DI و DS (موتیف‌های جریان کاری) از طریق هم خوشه بندی آن‌ها در فضای پنهان

مشترک کشف کند [71]. از این رو، آزمایشات با روشی از خوشه بندی برای ارزیابی شباهت جریان-های کاری به نام خوشه بندی طیفی صورت می گیرد. علاوه بر این، این رساله کسری از مشاهدات را حذف می کند که توسط مکانیزمی متفاوت [72] تولید شده اند. اگر داده های پرت واقعی از مجموعه-داده ها حذف نشده باشند، نتایج را خراب می کنند.

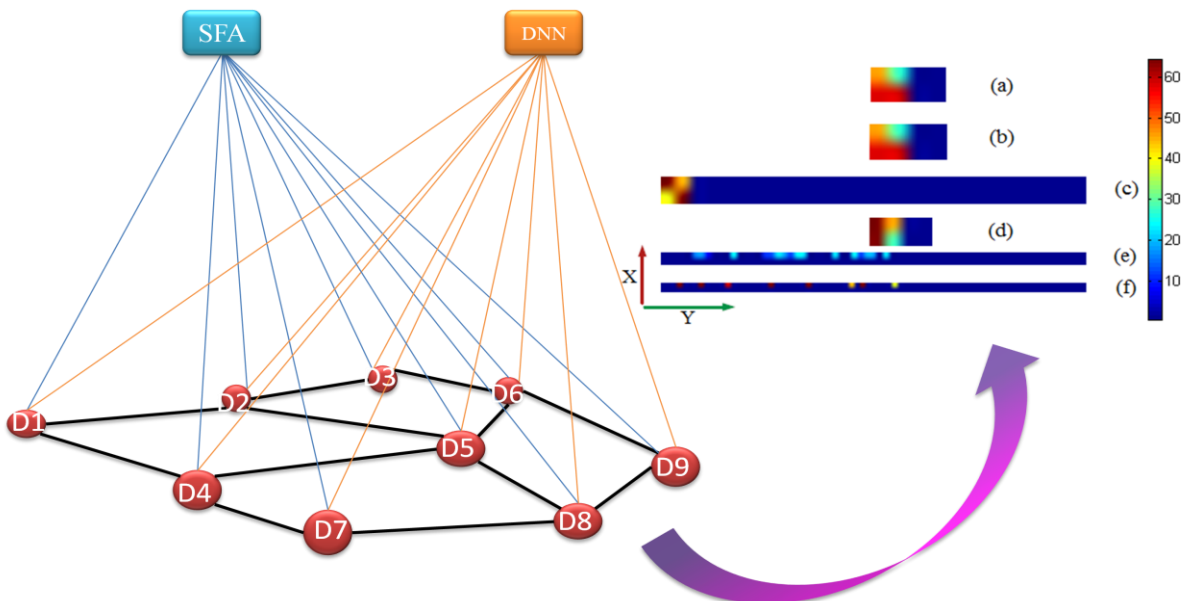
روش SFA برای استخراج مفهوم از تجزیه Eigen ماتریس هم‌رخدادی استفاده می کند. پس از آن-که ماتریس هم‌رخدادی که ارتباطات آماری میان DS و DI را به وجود می آورد. پس از آن که ماتریس هم‌رخدادی شکل گرفت، با یافتن K مقدار Eigen ماتریسی حاصل می شود که آن را U می نامیم. این ماتریس U امکان مقایسه جریان های کاری را فراهم می کند.

با بهبود جریان کاری براساس ارزیابی شباهت می توان از دانش قبلی جریان های کاری پیشین بهره برد؛ یعنی بعد از انطباق و بهبود جریان کاری، می توان از شیوه بهبود یافتن برای استفاده مجدد در بهبود جریان کاری مشابه استفاده کرد. خصیصه های مهم جریان های کاری در استفاده مجدد بالقوه شان موثر هستند [67]. ما از ارزیابی شباهت جریان کاری برای خودکار کردن بهبود جریان کاری استفاده می کنیم. برای این کار، خصیصه ها (تگ های DS و DI) مبتنی بر SFA استخراج می شوند [68]. روش SFA برای استخراج و نمایش آماری خصیصه ها به کار می رود. این روش که نوعی یادگیری انتقالی است برای خودکار کردن یادگیری خصیصه ها در کل جریان های کاری، از دامنه های متفاوت و از طبیعت های مختلف به کار می رود. یادگیری انتقالی زمانی که دسته بندی در حوزه خاصی مدنظر باشد، ولی فقط داده های آموزش در حوزه دیگری در اختیار باشد، بسیار قوی عمل می کند. حتی با وجودی که ممکن است دامنه ها خصیصه های متفاوتی داشته باشند و یا حتی توزیع داده متفاوتی را دنبال کنند [68]. جریان های کاری مشابه که قبلا بهبود یافته اند می توانند در یک پایگاه داده به یک گروه تقسیم شوند (شکل ۴-۸). در نهایت، ارزیابی شباهت با خصیصه های استخراج شده از جریان کاری که باید بهبود داده شود و از پایگاه داده خصیصه صورت می گیرد تا از بهترین جریان های کاری یافته شده مجددا استفاده شود. مبتنی بر ترتیب های استخراج شده توسط روشی مبتنی بر DNN جریان کاری بهبود می یابد. داده های مبدا مطالعه حاضر عبارتند از وقایع ثبت شده جریان کاری که نشان دهنده موردهای اجرایی جریان های کاری است.

شکل ۴-۸- ارزیابی شباهت

رساله حاضر مربوط به یادگیری موتیف‌هاست، حتی اگر داده کمی در اختیار داشته باشیم. این رساله فرض می‌کند که خصیصه‌های سطح بالایی وجود دارند که می‌توانند به آموزش مدل دسته بند کمک کنند. هدف ما در این مطالعه این است که خصیصه‌های DS غیر محوری را از دامنه‌های مختلف با تطبیق حوزه جریان کاری تنظیم کنیم.

شکل ۴-۹- تشکیل نماینده خوشه‌ها براساس Eigen Value (ماتریس وزن دار U)

برای ساخت خصیصه‌های سطح بالا روش‌های کدگذاری تُنک (SC^1) و یادگیری عمیق [69] استفاده می‌شود. این رساله از هر دو روش سود می‌برد. روش SC یک روش ساخت خصیصه بدون نظارت است و روش یادگیری عمیق به طور مستقیم از ورودی‌های خام استفاده می‌کند. روش SC توابع پایه‌ای را یاد می‌گیرد که خصیصه‌های سطح بالا را در داده مفروض یا حتی داده ورودی بدون برچسب بدست می‌گیرد [70]. ایده اصلی کدگذاری تُنک این است که بردار خصیصه به عنوان ترکیبی خطی از پایه‌های کمی از مخزن داده قبلاً تعریف شده است. بنابراین شامل مفهوم خلوت بودن می‌شود.

با تگ‌های نسبت داده شده به گام‌های جریان کاری در یک مخزن داده به صورت کیسه‌ای از تگ‌ها رفتار می‌شود و شباهت جریان کاری می‌تواند مشابه روش‌های شباهت میان کلمات در کیسه کلمات حساب شود [57]. تفاوت کار حاضر با مقاله [57] این است که این روش تگ‌ها را بدون نیاز به پیش‌گزینش خاصی توسط طراح جریان کاری تنظیم می‌کند، و این روش تگ‌های گام‌های جریان کاری را با بیشترین تکرار به عنوان موتیف‌های جریان کاری بین دامنه‌های مختلف انتخاب می‌کند.

در SFA ساخت فضای مفهومی (همچنین فضای جاسازی شده یا پنهان نامیده می‌شود) با استفاده از LSA انجام می‌شود. روش LSA روشی آماری ساده است که داده‌ها را بر روی یک فضای مفهومی به فضای با بعد پایین‌تر نگاشت می‌کند. تخمین همبستگی‌ها به اندازه‌گیری وابستگی‌ها بین داده‌های DS و DI کمک می‌کند تا خصیصه‌های محوری خوبی انتخاب کنیم. روش‌هایی برای تخمین همبستگی‌ها بین خصیصه‌های DS و محوری وجود دارند. نمونه‌هایی از این روش‌ها عبارتند از یادگیری ساختارهای مرتبط (SCL) و SFA [71]. روش SCL مشابه SFA می‌باشد با این تفاوت که خصیصه‌های محوری را به صورت هیوربستیک انتخاب می‌کند و تضمینی برای این‌که این انتخاب صحیح است ارائه نمی‌کند. این رساله یک الگوریتم خوشه‌بندی طیفی را، مشابه کار [73] بر روی گراف دو وجهی برای هماهنگ‌سازی خصیصه‌های DS و DI تطبیق می‌دهد. اگر خصیصه‌های DS با خصیصه‌های DI در برخی از بردارهای خصیصه هم-برخوردی داشته باشند، بین دو خصیصه در گراف دووجهی لبه ایجاد می‌شود. در نهایت، خوشه‌بندی طیفی بر گراف دووجهی انجام می‌شود که دو مجموعه از خصیصه‌ها را نشان می‌دهد. اجزای اصلی K استخراج شده توسط LSA می‌توانند به صورت خودکار خوشه‌بندی را به زیرفضایی که توسط اجزای اصلی K اندازه‌گیری شده اعمال کنند. این بدان

¹ - Sparse Coding

معنی است که تابع نگاشتی که از اجزای اصلی K ساخته شده می‌تواند داده‌های اصلی را خوشه‌بندی کند و آن‌ها را به فضای جدیدی نگاشت دهد که توسط خوشه‌ها به طور همزمان اندازه‌گیری می‌شود.

۴ ۴ ۴. توضیحات الگوریتمیک SFA

در این رساله الگوریتم SFA را به صورت ۷ گام اصلی پیاده‌سازی کرده‌ایم:

- ۱ - خواندن مجموعه داده با در نظر گرفتن حوزه مبدا و مقصد.
- ۲ - محاسبه نمره وابستگی و حذف داده‌ها پراکنده.
- ۳ - جداسازی داده‌ها مجموعه داده در دو بخش تگ‌های مرتبط با هم و تگ‌های بی‌ارتباط با هم بر اساس رابطه ارتباط متقابل.
- یافتن تگ‌ها خصیصه‌های محوری مرتبط که ارتباط معنایی و کاربردی با سایر خصیصه‌ها دارند.
- یافتن تگ‌ها خصیصه‌های خاص ویژه که ارتباطی با سایر خصیصه‌ها ندارند.
- ۴ - محاسبه ماتریس co-occurrence که نشان‌دهنده میزان ارتباط موجود میان تگ‌ها در جریان کاری‌ها مختلف در مجموعه داده است.
- ۵ - تشکیل گراف دو وجهی $DS \times DI$ که در بردارنده وجود ارتباط میان تگ‌ها مختلف مجموعه داده است.
- ۶ - یافتن مقادیر K-largest-EigenValue: از روی گراف دو وجهی، ماتریس Affinity ساخته میشود. که با ضرب شدن در ماتریس قطری مقادیر Affinity، ماتریس U به دست می‌آید که ماتریس پایه در بدست آوردن K-largest-EigenValue می‌باشد. از U در دسته‌بندی و مقایسه OSPA استفاده می‌کنیم.
- ۷ - پس از آن دسته‌بندی انجام می‌شود.

برای اندازه‌گیری این که چه مقدار تگ‌ها بیشتر از انتظار رخ می‌دهند، اگر آن‌ها مستقل باشند، رابطه (۱-۴) استفاده می‌شود.

$$(1-4) \quad f(s, t) = \log\left(\frac{\frac{c(s, t)}{N}}{\frac{\sum_{i=1}^n c(i, t)}{N} \times \frac{\sum_{j=1}^m c(s, j)}{N}}\right)$$

که در آن $f(s,t)$ اطلاعات متقابل (PMI) بین دو تگ s و t است و $c(s,t)$ تعداد موتیف‌ها را نشان می‌دهد که در آن دو تگ s و t هم‌برخوردی دارند، و n و m به ترتیب تعداد کلی تگ‌های s و t را نشان می‌دهد، و

$$N = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m c(i, j)$$

سپس برای دو تگ s و v (توسط بردارهای خصیصه s و v نشان داده می‌شوند)، وابستگی $\tau(v, s)$ از تگ v به تگ s به صورت رابطه (۲-۴) محاسبه می‌شود [73]:

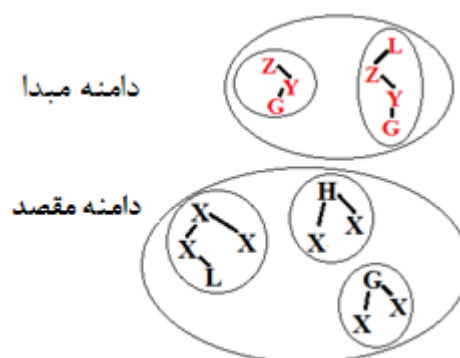
$$(۲-۴) \quad \tau(v, s) = \frac{\sum_{t \in \{x | f(v, x) > 0\}} f(s, t)}{\sum_{t \in \{x | f(s, x) > 0\}} f(s, t)}$$

نمره وابستگی $\tau(v, s)$ می‌تواند به عنوان خصیصه‌های شاخص وزنی PMI از تگ‌هایی که با تگ v به اشتراک گذاشته می‌شود، تفسیر شود. توجه کنید که مقادیر PMI می‌توانند در عمل حتی بعد از تخفیف برای وقایع نادر منفی شوند. برای جلوگیری از مقادیر PMI منفی فقط وزن‌های مثبت در رابطه (۲-۴) در نظر گرفته می‌شوند [73]. استفاده از رابطه (۲-۴) برای غلبه بر تحت تاثیر قرار گرفتن از عناصر و خصیصه‌های نادر است [73]. برای محاسبه مقادیر PMI در بردار خصیصه، اطلاعات مربوط به هم‌رخدادی بین چندین تگ باید ذخیره شود. برای این کار یک ماتریس واژگانی از مجموعه‌ای بزرگ از تگ‌های DS و DI می‌توان استفاده کرد. به طور خاص، می‌توان از موتیف‌های جریان‌کاری اجتناب کرد که احتمالاً دارای نمره‌های کمتری از رابطه هستند و بنابراین احتمال کمتری دارند تا همسایه یک تگ s مفروض با استفاده از تکنیک‌های محاسبه شباهت بردار تقریبی باشند.

در این رساله در پیاده‌سازی رابطه نمره وابستگی مقادیر وزنی (رابطه (۲-۴)) مقادیری که از مقدار حد آستانه کمتر باشند، را برابر صفر قرار می‌دهیم. زیرا نشان‌دهنده این است که ارتباط بین دو تگ، ارتباط ناچیزی است و از اتصال کمتری در ماتریس هم‌برخوردی دارند. این حد آستانه به صورت دستی قابل تنظیم است و در این رساله آن را $\theta=0.01$ قرار می‌دهیم. بدین ترتیب داده‌های پرت^۱ حذف می‌شوند. برای این منظور، روش ما دو مرحله حذف داده‌های پرت دارد. ابتدا، آن داده‌های پرت را با اعمال آستانه‌ای به دامنه‌های داده مبدا حذف می‌کند. این آستانه‌ای استفاده می‌شود تا مقدار اتصالات را محدود کند.

^۱ - Outliers

پس از اعمال آستانه، تبدیل یک ماتریس هم‌رخدادی تگ-جریان کاری ارتباط بین تگ‌های مختلف در داده‌ها را نشان می‌دهد. یک ماتریس U از ارتباطات تگ جریان کاری از دامنه‌های مبدا و مقصد به عنوان یک ماتریس $DS \times DI$ با یافتن مقادیر K بزرگترین Eigen ساخته می‌شود. اندازه ارتباط تعریف شده در رابطه (۲) برای ساخت یک مجموعه واژگان حساس به موتیف استفاده می‌شود که در آن، برای هر عنصر تگ s که با t هم‌رخداد باشد (یعنی $f(s, t) > 0$) عناصر واژگانی t لیست شده باشد به صورت نزولی اتصالات مقادیر $\tau(v, s)$. برای مثال، فرض کنید دامنه‌های مبدا و مقصد به صورت شکل ۴-۱۰ تعریف شده باشند.

شکل ۴-۱۰- مثال دامنه مبدا و دامنه مقصد

جریان‌های کاری دامنه مبدا مثال نشان داده شده در شکل ۴-۱۰ به صورت زیر هستند:

$G_{S1} = \{Z, Y, G\}$, $G_{S2} = \{L, Z, Y, G\}$ و جریان‌های کاری دامنه مقصد به صورت زیر هستند:

$G_{T1} = \{X, X, X, L\}$, $G_{T2} = \{H, X, X\}$, $G_{T3} = \{G, X, X\}$ که در آن عناصر مجموعه‌ها انتزاعات

مفهومی گام‌های جریان کاری هستند. عناصر DI در حقیقت تگ‌های محوری هستند که تکرار آن‌ها بیشتر از سایرین است، و معمولاً این تگ‌ها استفاده می‌شوند. به این‌ها موتیف‌های جریان کاری گویند. عناصر DS مجموعه مکمل عناصر DI . در این مجموعه‌ها مجموعه تگ $DS = \{H\}$ و مجموعه تگ $DI = \{X, G, L, Y, Z\}$ می‌باشد.

روش SFA می‌تواند به طور کامل ارتباط بین تگ‌های DS و DI را از طریق هماهنگ‌سازی آن‌ها در گراف دووجهی، برقرار کند. SFA از مجموعه خصیصه‌ها که به طور خودکار در مدل آموخته شده-اند، ماتریس U را به وجود می‌آورد. برای این کار دامنه‌های مختلفی از جریان کاری هماهنگ شده‌اند. در مرحله تست عملیات الگوریتم برای یک جریان کاری پیچیده اعمال می‌شود که باید با مدل مفهومی

ساخته شده انطباق‌هایی یافت شود. ماتریس U برای محاسبه میزان انطباق جریان کاری فاز تست با مدل مفهومی به وجود آمده از OSPA استفاده می‌کند. پس از مشخص شدن منطبق‌ترین ماتریس U بهترین چینش مبتنی بر DNN یافت می‌شود.

در گام دوم اطلاعات موتیف‌ترتیبی جریان‌های کاری با تعبیه خصیصه مبتنی بر DNN در نظر گرفته می‌شود. مبتنی بر این، روش ارائه شده درباره ترتیب موتیف‌های جریان کاری مرتبط با دامنه‌های مختلف و بهترین ترتیب مفهومی موتیف‌های جریان کاری پیشنهادی تصمیم‌گیری می‌کند. برای همین منظور، ابتدا این پژوهش کیسه‌ای از تگ‌ها با مبدا و مقصدها می‌سازد. سپس اندازه‌های متعلق را مبتنی بر روابط (۳-۴) و (۴-۴) می‌سازد [87].

$$S_percent = \frac{A_{S_i} \times 100}{DS_size} \times \frac{A_{S_i}}{S_size}, \{i = 0, \dots, n\} \quad (3-4)$$

که در آن A_{S_i} تعداد برچسب نوع دامنه مبدا است، S_size تعداد تگ‌های مبدا، DS_size تعداد تگ‌های مبدا DS ، $S_percent$ درصد تعلق موتیف‌های مشترک را به مبدا نشان می‌دهد.

$$T_percent = \frac{A_{T_i} \times 100}{DS_size} \times \frac{A_{T_i}}{T_size}, \{i = 0, \dots, n\} \quad (4-4)$$

که در آن A_{T_i} تعداد برچسب نوع دامنه مبدا است، T_size تعداد تگ‌های مقصد، DS_size تعداد تگ‌های مقصد DS ، $S_percent$ درصد تعلق موتیف‌های مشترک را به مبدا نشان می‌دهد. A_{S_i} و A_{T_i} توسط $c(t_i, x_j)$ به دست می‌آیند که تعداد تگ‌های t_i را در رابطه با نوع x_j مشخص می‌کند.

چنین دسته‌بندی کمک می‌کند تا بهترین انطباق یک جریان کاری تست پیچیده مفروض را مشخص کرد. برای مثال اگر نوع جریان کاری مفروض بیوانفورماتیک باشد، روش بر اساس نتایج معادلات (۳-۴) و (۴-۴) نتیجه‌گیری می‌کند و گروه موتیف‌هایی را که بیشترین انطباق با بیوانفورماتیک دارند را انتخاب می‌کند.

۴.۵ اعمال الگوریتم یادگیری عمیق با DNN

رساله حاضر ابتدا از ماتریس هم‌برخوردی استفاده می‌کند و سپس برای چینش تگ‌ها از DNN بهره می‌برد. هر عملیاتی که در مراحل جریان کاری در SFA انجام می‌شود، توسط DNN در موتیف‌های جریان کاری صورت می‌گیرد. به عنوان مثال، اگر تگ‌هایی در SFA به عنوان محور هستند و آن‌ها از تگ‌های DS متفاوت هستند، انواع مختلفی از عملیات روی آن‌ها انجام می‌شود. همان‌طور در DNN

عملیات انجام شده بر روی تگ‌های محوری متفاوت است، از آن‌چه در تگ‌های DS انجام می‌شود. با DNN، بردارهای خصیصه براساس ساختار جریان‌های کاری و پردازش تگ‌ها ساخته می‌شوند. مبتنی بر DNN تگ‌هایی که باهم نزدیک‌تر هستند، بردارهای مشابه دارند. به عنوان مثال، ترتیب معقول موتیف‌های جریان کاری می‌تواند از مفاهیم استخراج شده مشتق شود.

با یک جریان کاری مفروض یا جریان کاری برچسب نوع نخورده، جریان کاری به موتیف‌های منحصر به فرد با روش DNN برچسب می‌خورد. بعد از جستجوی شبیه‌ترین جریان کاری در مجموعه داده با جریان کاری پیچیده مفروض، DNN می‌تواند بینشی درباره ارتباط جریان کاری مفروض و جریان کاری یافت شده بدهد. برای پیدا کردن شباهت‌های جریان‌های کاری، رساله حاضر از روش مبتنی بر فاصله OSPA [59] استفاده می‌کند. روش OSPA جایگزینی سیستماتیک بر روش محاسبه خطای مربعی است [59]. در ادامه این بخش تابع هزینه‌ای معرفی شده است که به چینش تگ‌ها براساس DNN کمک می‌کند.

۴ ۵ ۴. تابع هزینه در یادگیری عمیق

در روش یادگیری عمیق لازم است تنظیمات نورون‌ها توسط یک تابع هزینه اعمال شود. در این رساله تابع هزینه‌ای ارائه شده است که به صورت رابطه (۴-۵) قابل بیان است. زیرا با دیدگاه رساله حاضر که رفتار آماری کاربران را مدنظر قرار می‌دهد، بهترین تنظیم را می‌توان با تنظیم تابع هزینه براساس وزن برای سطح تگ‌ها در جریان کاری و براساس تکرار موتیف‌های جریان کاری به دست آورد. ایده این است که تابع هزینه N را بیابیم که در آن تگ‌هایی که به ندرت رخ می‌دهد هزینه تقریباً زیادی دارند و تگ‌هایی که خیلی پر تکرار رخ می‌دهد هزینه کمتری دارد (و بنابراین با $(1 - \alpha)$ ترجیح داده می‌شود:

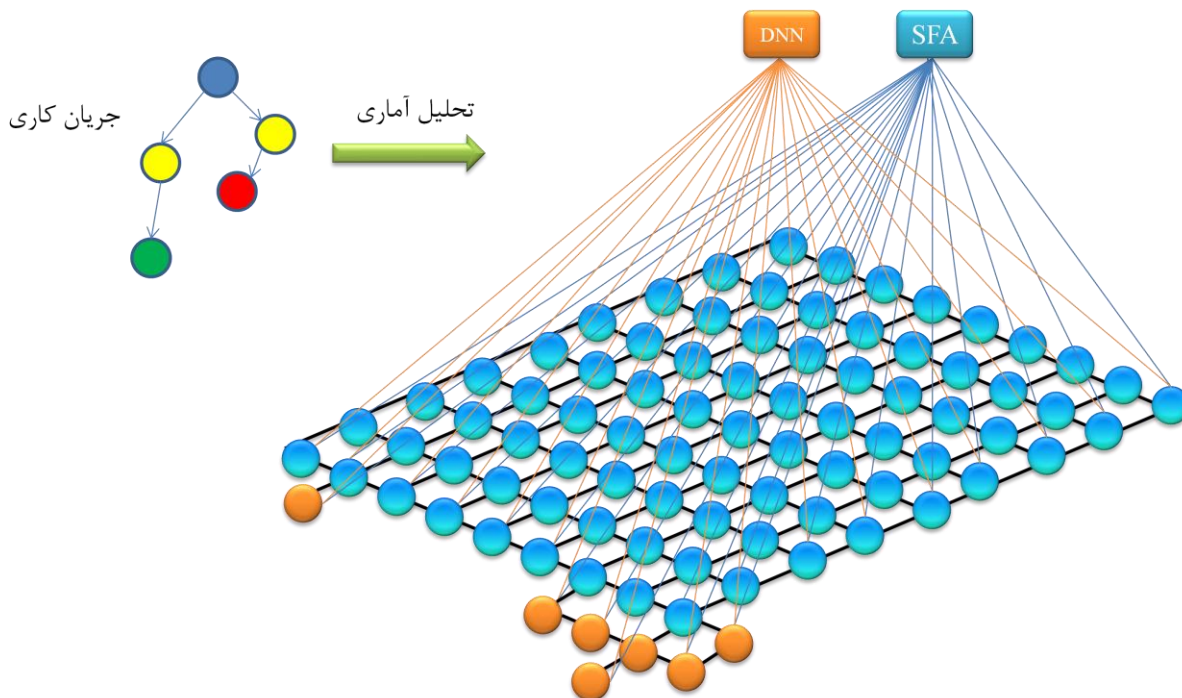
$$N = (1 - \alpha)freq + weight \quad (۴-۵)$$

که در آن $freq$ تکرار موتیف‌های جریان کاری است، و $weight$ سطح‌های نسبت داده شده به تگ‌ها است. از آن‌جا که قصد داریم بر مبنای رفتار آماری کاربران تصمیم بگیریم که ساختار جریان کاری به چه صورت باشد در رابطه تابع هزینه از $weight$ استفاده می‌کنیم. $weight$ سطحی است که کاربران در گزارش عملکرد جریان کاری برای هر تگ در نظر گرفته‌اند. اما، ممکن است کاربران در جریان کاری

دچار اشتباهاتی شده باشند. لذا، بررسی می‌کنیم که بیشترین تعداد کاربران برای هر تگ چه سطحی در نظر گرفته‌اند. به عبارتی دیگر، در حین بررسی در تابع هزینه فقط نظر کاربران نیست که اعمال می‌شود. بلکه رفتار آماری کاربران با مقدار freq در نظر گرفته می‌شود. عبارت $1 - \alpha$ کمک می‌کند که trade-off میان freq و weight تعدیل شود. گرچه در پیاده‌سازی این رساله، α را برابر صفر در نظر گرفته‌ایم. با محاسبه تابع هزینه N برای هر نورون در DNN، بهبود چند جزئی بر روی جریان کاری اعمال می‌شود.

۴.۴. راهکار به تغییر پویای جریان کاری

شکل ۴-۱۱ پویایی ایجاد پایگاه داده جریان‌های کاری را نشان می‌دهد؛ هنگامی که جریان کاری نمونه‌ای وارد می‌شود، دو تحلیل توسط الگوریتم‌ها SFA و DNN بر آن‌ها صورت می‌گیرد. این باعث می‌شود دانش جدیدی به صورت پویا به پایگاه داده‌ای که براساس تحلیل این دو روش ایجاد شده اضافه شود.

شکل ۴-۱۱- پویایی ساخت پایگاه داده

فصل پنجم:

نتیج

۵. ۴. مقدمه

سازمان‌ها مخصوصاً هنگامی که مدل‌های فرآیند سازمانی را طراحی می‌کنند و یا با مهندسی معکوس آن‌ها را به دست می‌آورند، به ارزیابی کیفی آن‌ها بیشتر نیاز پیدا می‌کنند. زیرا به عنوان مثال اجزای نامرتبط و یا بی‌استفاده در نمودارهای تولید شده می‌تواند کیفیت کار را پایین بیاورد. امروزه روش‌های ساده‌سازی برای تخفیف این تأثیرات بسیار به کار آمده‌اند. به منظور ارزیابی تأثیر این روش‌ها با استفاده از مجموعه‌ای از مدل‌های فرآیند یک مطالعه موردی ترتیب داده‌ایم. در این مطالعه از یک سری از مجموعه‌های داده بهره می‌بریم که در ادامه آورده شده‌اند. سپس به ارائه نتایج و تحلیل آن‌ها می‌پردازیم.

۵. ۴. مجموعه داده

برای ارزیابی روش ارائه شده با توجه به مشخصات ذکر شده می‌بایست مجموعه‌داده‌هایی استفاده کنیم که تا حد امکان جامعیت کافی را در توزیع منابع و فرآیندهای جریان‌های کاری داشته باشد. بدین منظور برای تشخیص این که جریان کاری داده شده برای ساده‌سازی متعلق به کدام دسته جریان کاری می‌باشد، از مجموعه داده‌هایی از دامنه‌های مختلف شامل بیمارستان، تعمیر، مالی و علمی استفاده می‌کنیم. در واقع داده‌های ما شامل ۴ مجموعه داده می‌شود که نمودارهای جریان کاری آن‌ها از گزارش رخدادهای^۱ آن‌ها قابل استخراج است.

۱- گزارش‌های رخداد واقعی یک بیمارستان دانشگاهی در رساله حاضر مورد استفاده قرار می‌گیرد که در ابتدا برای استفاده در اولین چالش هوش تجاری کسب و کار (BPI^۲) مورد استفاده قرار گرفته است [49]. این مجموعه داده شامل ۱۱۴۳ مورد اجرایی می‌شود.

۲- مجموعه‌داده دیگر مجموعه داده مالی است که شامل ۴۳۶۶ مورد اجرایی می‌شود که برای چالش BPI 2012 استفاده شده است [50].

۳- برای جریان‌های کاری علمی پژوهش حاضر داده‌ها را از مبدا شامل ۷۰۶۶۵ جریان کاری طراحی آزمایش (ArrayExpress) استخراج کرده است [75]. در این جا زیرمجموعه‌ای از آن استفاده شده است شامل ۲۹ جریان کاری علمی.

۴- در نهایت یک مجموعه‌داده شامل ۴۱۲۳ مورد اجرایی [76] از فرآیند تعمیر تلفن برای آموزش استفاده شده است.

مجموعه داده‌های آزمون شامل یک ثبت گزارشات مربوط به فرآیند درخواست وام از موسسه مالی هلندی مورد استفاده برای چالش BPI 2017 [77] است. داده‌های این مجموعه و روند بررسی آن مشابه [50] می‌باشد. با این حال، سیستم حمایت از روند در میانه کار تغییر کرده است. به ویژه، این سیستم اکنون اجازه چند پیشنهاد برای کاربرد را می‌دهد. این داده‌ها حاوی تمام برنامه‌های ارسال

¹ - Events

² - Business Process Intelligence

شده از طریق سیستم برخط در سال ۲۰۱۶ و رخدادهای بعدی آن‌ها تا سال ۲۰۱۷ می‌شوند. تعداد ردیابی‌ها در این مجموعه داده ۳۱۵۰۹ می‌باشد.

در مجموعه داده‌های تعمیر، چالش BPI 2012، داده‌های بیمارستانی و نیز داده‌های چالش BPI 2017، داده‌های سری زمانی بخش مهمی از داده‌های آن‌ها را تشکیل می‌دهند. این مجموعه‌های داده شامل ثبت گزارش عملکردها می‌باشند. در آن‌ها هر مورد اجرایی با دنباله‌ای از رخدادهای توصیف می‌شود. بعد از نام فعالیت آن، رخداد می‌تواند خصیصه‌های بیشتری داشته باشد. مانند زمان، منبع (منابع) درگیر، نوع تراکنش (آغاز، کامل، انصراف^۱، و غیره)، هزینه‌های نسبت داده شده و غیره.

۵.۴. نتایج و تحلیل

الف- نتایج

ابتدا روش ما درصد وابستگی به بعضی تگ‌ها برای دامنه‌ای خاص (داده مالی استفاده شده برای چالش BPI 2017) را به عنوان گام SFA محاسبه می‌کند. جدول ۵-۱ نتایج اندازه‌گیری درصد وابستگی مجموعه تگ‌ها دامنه مالی (یعنی چالش BPI 2017) را به عنوان مبدا در کیسه تگ‌ها شامل مبدا و دامنه‌های مختلف مقصد نشان می‌دهد.

جدول ۵-۱- اندازه‌های تعلق دامنه متقابل دامنه‌های مختلف جریان کاری

مقصد				
تعمیر	بیمارستانی	مالی	بیوانفورماتیک	
۳,۷۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	تعمیر %
۰,۰	۰,۰	۰,۰	۸,۳۰	بیوانفورماتیک %
۸۴,۶۲	۳۸,۶۰	۵۴,۳۲	۷۴,۵۸	مالی %
۰,۰	۳۹,۸۹	۰,۰	۰,۰	بیمارستانی %

نتایج جدول ۵-۱ اندازه‌های تعلق دامنه‌های جریان کاری مختلف را برحسب درصد با مطالعه موردی دامنه مالی چالش BPI 2017 نشان می‌دهد. جدول ۵-۱ نشان می‌دهد که تقریباً ۶۳,۰۳٪ موتیف‌ها به طور میانگین در کیسه تگ‌ها شامل دامنه مبدا چالش BPI 2017 و دامنه‌های مختلف مقصد به دامنه مالی تعلق دارند. نتایج جدول ۵-۱ نشان می‌دهد که بیشترین تگ‌های مشترک با نوع محیط اجرایی که برای آن جریان کاری طراحی شده است همبستگی دارند. این پژوهش این محاسبه را براساس میانگین نتایج شناسایی می‌کند.

¹ - Abort

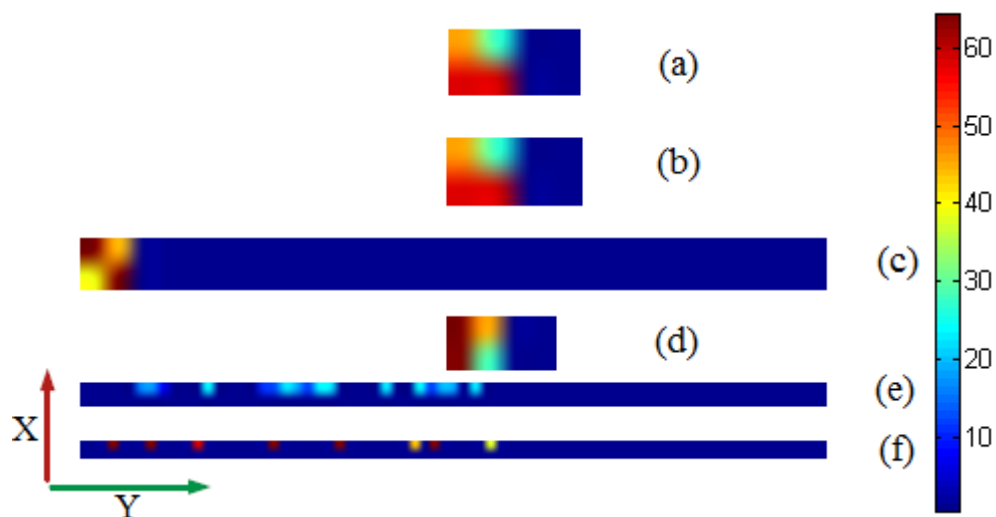
براساس رابطه متریک نرخ دقت دسته‌بند (CA^1) می‌توان مقدار دقت تخمین دامنه جریان کاری را به صورت زیر محاسبه کرد (رابطه ۵-۱):

$$CA = \frac{TN + TP}{TN + FN + TP + FP} = 87\% \quad (5-1)$$

که در آن TP بیان‌گر دامنه واقعی صحیح جریان کاری و TN دامنه صحیح غیرواقعی جریان کاری، FP بیان‌گر دامنه واقعی غلط جریان کاری و FN دامنه غلط غیرواقعی جریان کاری می‌باشد. تخمین داده‌ها به عنوان نتیجه انتقال دانش به طور موفقیت‌آمیز انجام شده است (تخمین داده‌ها به طور میانگین براساس رابطه (۵-۱) تا ۸۷ درصد منجر به تخمین صحیح دامنه جریان کاری می‌شود). کارآیی یادگیری با حذف تلاش‌های یادگیری داده خیلی گران‌تر بهبود یافته است. در ادامه این بخش نتایج بهبود جریان کاری نشان داده شده است.

بعد از اندازه‌گیری شباهت جریان‌های کاری و یافتن بخش‌های تکراری جریان‌های کاری ما می‌توانیم تصمیم بگیریم که کدام دامنه‌ها ممکن است یک جریان کاری دیده نشده مفروض داشته باشد. سپس لازم است بدانیم که چه فرمی ممکن است فرم بهتری برای این جریان کاری دیده نشده مفروض باشد. به عبارتی دیگر، ما چطور می‌توانیم یک جریان کاری مفروض را بهبود دهیم. برای دست یافتن به فرم بهتر جریان کاری لازم است مدل جریان کاری بهتر دیگری را در دامنه مشخص شده خودش بدانیم. ما نماینده‌های هر دامنه را طوری انتخاب می‌کنیم که نماینده بهترین فرمت را در ترتیب و معنا داشته باشد. ما این نماینده را براساس تکرار و براساس نمره بالاتری که از روی گراف دووجهی بدست آمده، انتخاب می‌کنیم. سپس ماتریس U را برای این نماینده استخراج می‌کنیم (شکل ۵-۱). از سویی دیگر یک ماتریس U را برای یک جریان کاری دیده نشده مفروضی می‌سازیم که محتوای آن مشابه ماتریس U می‌باشد که برای نماینده انتخاب شده است.

¹ - Classification Accuracy Rate

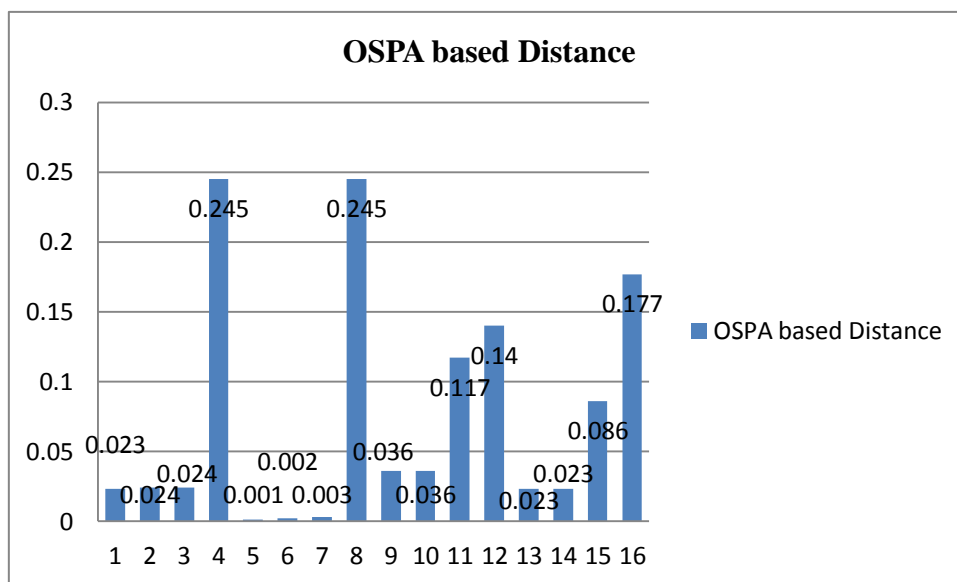

شکل ۵-۱- مقادیر ماتریس U , $k=2$. (a) مجموعه داده BPI-2012 و بیمارستانی، (b) مجموعه داده بیمارستانی و علمی، (c) مجموعه داده علمی و BPI-2017، (d) مجموعه داده علمی و BPI-2012، (e) مجموعه داده بیمارستانی و BPI-2017، (f) مجموعه داده BPI-2012 و BPI-2017. محور X بردارهای خصیصه را نشان می دهد و محور Y موتیف های جریان کاری را نشان می دهد.

فرکانس تکراری که در آن موتیف ها ظاهر می شوند بستگی به اختلافات بین محیط های مختلف و دامنه های مختلف دارد. در رساله حاضر انواع مختلف دامنه استفاده می شود (مثل تعمیر، بیوانفورماتیک، مالی، و بیمارستانی). برای ساخت ماتریس U با چهار دامنه ما ۱۶ کیسه تگ بدست آوردیم. هر کیسه تگ یک ماتریس U متناظر دارد که با محاسبه مقادیر K بزرگترین Eigen ماتریس دووجهی به دست می آید. پارامتر K برای دست یافتن به تمایزهای دقیق تر بین جریان های کاری مرتبط مهم است. ما ماتریس U مربوط به ۶ کیسه تگ را در شکل ۵-۱ تصویر کرده ایم. برای مثال شکل ۵-۱. (a) ماتریس U مبتنی بر مجموعه داده های بیمارستانی و BPI 2012 می باشد. شکل ۵-۱ مقادیر ماتریس U را برای وقتی نشان می دهد که روش مقادیر $K=2$ بزرگترین Eigen در نمایش دوبعدی ماتریس دارد. در شکل ۵-۱، مقادیر رنگی در ماتریس U نشان دهنده ارتباط بین داده های مختلف از دامنه های مختلف هستند. طول بیشتر ماتریس U در شکل ۵-۱ نشان می دهد که داده های متنوع تری مورد بررسی قرار می گیرند. مقادیر غیرصفر با نقاط رنگی گرم تر نشان داده می شوند. مقادیر صفر داده پنهانی که به خاطر مکانیزم متفاوتشان توسط آستانه حذف شده اند را نشان می دهد. این مقادیر نشان می دهند که رابطه ای بین داده های به دست آمده از دامنه های مبدا و مقصد وجود دارد. بنابراین، هر قدر که تعداد نقاط رنگی و رنگ ها تنوع بیشتری داشته باشند داده های بیشتری می توانند تمایز یابند. همان طور که در شکل ۵-۱ ملاحظه می شود در ماتریس های U (a)، (b) و (d) طول ماتریس کوتاه تر از سایر ماتریس هاست. این نشان می دهد که این ماتریس ها می توانند محدوده کوچکی از داده ها را اسکن کنند. هم چنین، مقادیر غیرصفر ماتریس های (a)، (b) و (d) اطراف و در

حدود یک بخش متمرکز شده‌اند. اگرچه در ماتریس (c) داده بیشتری مطالعه شده‌است اما هنوز مقادیر غیرصفر در اطراف و در حدود یک بخش متمرکز شده‌اند. بنابراین، مبتنی بر آن، ما تقریباً رفتاری مشابه خواهیم داشت. بهترین خروجی درباره داده مقصد مربوط به ماتریس‌های (e) و (f) می‌شود. هر دو ماتریس (e) و (f) حوزه مقادیر بیشتری را نسبت به بقیه پوشش می‌دهند. این به خاطر نقاط رنگی است که به طور یکنواخت توزیع شده‌اند. همان‌طور که در شکل ۵-۱ مشاهده می‌شود هنگامی که دامنه مقادیر متفاوت یا داده زیادی دارد ماتریس U مقادیر متنوعی دارد و پیچیده‌تر و گسترده‌تر می‌شود. این پیچیدگی باعث افزایش زمان اجرا می‌شود، و ممکن است با اهمیت نباشد. چرا که زمان اجرای روش در سیستم محدود می‌شود فقط به یک بار آموزش دسته‌بند.

ما با استفاده از فاصله OSPA فاصله ماتریس U را محاسبه می‌کنیم. به عنوان مثال فاصله ماتریس U محاسبه شده برای ثبت رخداد جریان کاری پیچیده از سایر جریان‌های کاری مالی محاسبه می‌شود. نتایج این گام در شکل ۵-۲ نشان داده شده است.

شکل ۵-۲- فاصله مبتنی بر OSPA. محور افقی شماره جریان کاری است. محور عمودی میزان فاصله را نشان می‌دهد.

نزدیک‌ترین مدل جریان کاری به جریان کاری تست مدلی است که کمک می‌کند ترتیب مدل جریان کاری بهبودیافته را مشخص کنیم. از نتایج گام SFA مشخص می‌شود که جریان کاری تست بیشتر شبیه دامنه نوع مالی است. بنابراین مبتنی بر نتایج شکل ۵-۲ بردار DNN از ۵مین جریان کاری مالی ذخیره شده در مجموعه داده برای مشخص کردن ترتیب جریان کاری بهبودیافته استفاده خواهد شد.

بعد از بهبود جریان کاری، اتصال (cp¹) جریان کاری بهبودیافته محاسبه می‌شود (جدول ۵-۲). مدل‌های ساده‌تر جریان‌های کاری را می‌توان به عنوان مدل‌هایی تعریف کرد که بیش از حد پیچیده نیستند. به عنوان مثال، آن‌ها بسیار بزرگ نیستند و چگالی^۲ یال‌ها^۳ و جفت شدن عناصر در آن‌ها کم است [78]، [79]. برای فرآیندی که شامل مجموعه‌ای از تگ‌های وظیفه (S) در ساختار جریان کاری می‌شود، اتصال فرآیند به صورت زیر تعریف می‌شود [78]:

$$cp = \begin{cases} \frac{\left| \left\{ (T_1, T_2) \in S \times S \mid \bar{T}_1 \neq \bar{T}_2 \wedge (T_1 \cap T_2) \neq \emptyset \right\} \right|}{|\bar{S}| \cdot (|\bar{S}| - 1)}, & \text{for } |S| > 1 \\ 0, & \text{for } |S| \leq 1 \end{cases} \quad (2-5)$$

که در آن T_1 و T_2 دو تگ هستند. در صورتی که ارتباطی بین این دو تگ برقرار باشد $(T_1 \cap T_2) \neq \emptyset$ ، صورت کسر غیر صفر خواهد شد. در غیر این صورت مقدار صفر خواهد گرفت. متریک cp میزان اتصالات میان قطعات جریان کاری را نشان می‌دهد. هر قدر اتصالات از قطعات پایین‌تر به قطعات بالاتر بیشتر شود (یعنی دور داشته باشیم) با افزایش تودرتویی و پیچیده‌تر شدن جریان کاری مواجه می‌شویم. کم بودن میزان cp در یک جریان کاری نشان می‌دهد که جریان کاری از تعداد اتصالات کمتر و ساده‌تری برخوردار است.

جدول ۵-۲- تحلیل بهبود جریان کاری

مقدار		متریک
بهبود نیافته	بهبودیافته	Cp
0.5274	0.1860	

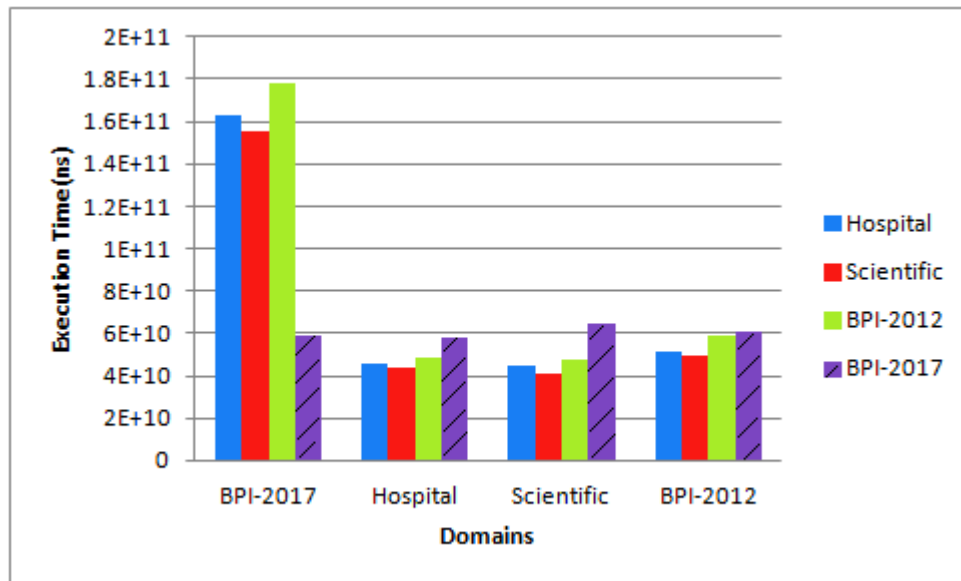
نتایج جدول ۵-۲ اتصال جریان کاری پیچیده را بعد از بهبود و ساده‌سازی نشان می‌دهد. همان‌طور که از جدول برداشت می‌شود، مقدار پارامتر اتصال جریان کاری به مقدار ۰,۱۸۶ کاهش خواهد یافت. در حالی که بدون استفاده از این روش این مقدار ۰,۵۲۷ می‌باشد. کاهش پارامتر اتصال به میزان حدود ۳۰ درصد، باعث کاهش برخوردهای خطا در جریان کاری می‌شود. کیفیت جریان کاری بهبود یافته از این جهت که مقدار cp بعد از بهبود کمتر شده مطلوب است. زیرا باعث افزایش خوانایی جریان کاری و در نتیجه شفاف‌سازی عملکرد کاربر می‌شود [48]. در محاسبه cp منابع در دسترس

¹ - Coupling

² - density

³ - arcs

می توانستند در موتیف‌ها دخیل شوند. ما فرض کردیم که منابع برای همه فعالیت‌ها در دسترس هستند، و استخراج موتیف را به منابع محدود نکردیم [87].

شکل ۵-۳- زمان پردازش روش ارائه شده برای اندازه مجموعه داده‌های مختلف - محور عمودی زمان را بر حسب ns نشان می‌دهد.

از جدول ۵-۳ مشاهده می‌شود که زمان اجرا زیاد می‌شود هنگامی که مجموعه داده بزرگ می‌شود و تعداد تگ‌ها افزایش می‌یابد. از سویی دیگر از شکل ۵-۳ ملاحظه می‌شود لازم نیست تا داده‌ها زیاد باشند تا زمان اجرای روش افزایش یابد، و در اغلب اوقات حد آستانه با داده‌های زیاد کار می‌کند. داده شکل ۵-۳ نشان می‌دهد که در هر اجرا از دامنه‌های مبدا، روش ارائه شده می‌تواند زمان اجرا را کاهش دهد، حتی اگر دامنه مقصد شامل داده زیادی باشد. توضیح بیشتر اینکه، حجم داده BPI 2017 بیشترین است و سایر دامنه‌ها حجم داده کمتری نسبت به این دامنه دارند. واضح است که هنگامی که داده BPI 2017 به هر دامنه مبدا اضافه می‌شود، مساله با شکل سنگین‌تری از داده‌ها مواجه می‌شود.

جدول ۵-۳- مقایسه زمان اجرای روش ارائه شده

مبدا	مقصد	تعداد تگ‌ها	زمان اجرا (ns)
BPI-2012	BPI-2017	1542600	161942430734
BPI-2012	علمی	295089	47502683874
BPI-2012	بیمارستانی	454923	51955451599
BPI-2017	علمی	1247887	64293109780
BPI-2017	بیمارستانی	1407721	57628940065
علمی	بیمارستانی	160210	44093711337

ب- تحلیل و مقایسه با روش‌های مشابه

اغلب جریان‌های کاری واقعی از این جهت پیچیده هستند که آن‌ها خصیصه‌های بی‌اهمیت زیادی را نشان می‌دهند. با افزایش روز افزون انبارهای جریان کاری، دسته‌بندی و سازمان‌دهی آن‌ها به ابزارهای متنوع کاربران نیاز پیدا می‌کند که کار دشواری است. برای سازمان‌دهی بهتر جریان‌های کاری واقعی، الگوریتم دسته‌بندی برای تنظیم بافت جریان‌های کاری از جهت ارتباط جریان‌های کاری باهم ارائه کردیم. در دسته‌بندی ما از برخی زیرجریان‌های کاری‌های پیشین به عنوان موتیف استفاده شد. ساخت ماتریس هم-رخدادی موتیف‌های جریان کاری در دامنه‌های مختلف اجازه می‌دهد که جریان مشابه از داده‌های یک دامنه را بازیابی کنیم که سازمان‌دهی بهتری برای نتایج جستجو فراهم می‌کند.

در این رساله روش ارائه شده را به جریان‌های کاری واقعی اعمال کردیم و هنگامی که تعداد تگ‌ها افزایش یافت، نتایج امکان مدیریت داده‌های بزرگ¹ ناشی از جریان کاری را فراهم کرده است [83]. مزیت الگوریتم ما با توجه به سایر روش‌هایی که قبلاً برای دسته‌بندی ارائه شده‌اند، روش‌هایی مثل LSA و یا نظریه طیفی گراف، این است که این روش‌ها داده‌های پرت را حذف می‌کند و ارتباط بین داده‌های دامنه‌ها را در نظر می‌گیرد، و بنابراین به طور موثری به محدوده وسیعی از BPMSها اعمال می‌شود که روی دامنه‌های مختلف مثل سازمانی یا علمی کار می‌کنند. برای توضیح بیشتر مقایسه روش ما را با سایر روش‌ها در جدول ۴-۵ ببینید.

جدول ۴-۵- خلاصه خصوصیات روش‌های مختلف

روش	انتخاب خصیصه‌های محوری	مقدار Eigen	حساس به داده‌های پرت
SCL	هیوربستیکی	خیر	خیر
LSA	خیر	بله	بله
SFA	غیر هیوربستیکی	بله	خیر
نظریه طیفی گراف	خیر	بله	بله

ضمناً، اخیراً طرح‌ها و پیاده‌سازی‌های مختلفی از تکنیک‌هایی برای بهبود کارایی سیستم‌هایی ارائه شده‌اند که با داده‌های بزرگ کار می‌کنند [80-82]. مثالی از مدیریت داده بزرگ در سیستم‌های مدیریت جریان کاری در [81] معرفی شده است که جریان‌های کاری را به سیستم‌های با محاسبات با کارایی بالا (HPC²) مقیاس می‌کند. مثال دیگر برای مدیریت جریان‌های کاری با داده‌های بزرگ می-

¹ - Big Data

² - High Performance Computing

تواند کار ارائه شده در [84] باشد که با توجه به این که در ابر پیاده‌سازی شده، مقیاس‌پذیر است و از نظر هزینه به صرفه می‌باشد. راه‌حل دیگر در بازنمایی جریان‌های کاری است؛ می‌توان جریان‌هاکاری را کدگذاری کرد تا جریان‌های کاری برای کاهش زمان اجرای بیشتر و مقیاس کردن جستجوی شباهت به اندازه‌های انباره‌های فعلی شاخص‌گذاری شوند [59].

در اغلب حوزه‌های کاربردی، محاسبه اتصال فرآیند (cp) کافی نخواهد بود و روشی دیگری برای تشخیص نقض بیشتر (در اسرع وقت) که بیشتر پاسخگو باشد، مطلوب خواهد بود. این روش به عنوان مثال می‌تواند از طریق نظارت بر انطباق¹ [86] صورت گیرد. نظارت بر انطباق راهی است برای شناسایی زمانی که یک دنباله از وقایع از رفتار مورد انتظار متفاوت می‌شود. از آنجا که مدیریت فرآیندها به طور معمول نیاز به محیط‌های متصل بزرگ دارند، مفاهیمی که باید مورد نظارت قرار گیرند اغلب بسیار پیچیده می‌شوند. این کار در شبکه‌ای از گره‌های محاسباتی، برای دستیابی به مقیاس‌پذیری مورد نظر، نیاز به انتشار وظیفه نظارت بر انطباق دارد. با این حال، بسیاری از روش‌های نظارت پیشنهادی محدودیت دارند و آنها در قبال مدیریت داده‌های بزرگ و اینترنت اشیا [87] نیازمند رویکرد مسئولانه هستند. از این رو، به عنوان کاری در آینده پیشنهاد می‌کنیم رویکردهای نظارت انطباقی اتخاذ شوند تا در معماری‌های توزیع شده [87] در کنار خدمات بهبود گردش کار، فرآیندها استفاده شوند.

¹ - Compliance Monitoring

فصل هشتم:

نتیجہ گیری و پیشہ داری

۶. نتیجه‌گیری

ساده‌سازی یک جریان کاری از دو دیدگاه ساختاری و معنایی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این نوشتار به بررسی روش‌های موجود ساده‌سازی جریان‌های کاری پرداختیم.

به طور کلی اغلب روش‌های ارائه شده به صورت ساختاری به کاهش جریان‌های کاری پرداخته‌اند. در حالی که برخی از مشکلات افزایش پیچیدگی ناشی از تفکر معنایی طراح بوده است. از این رو لزوم توجه و پرداختن به این جنبه بیش از پیش احساس می‌شود. به منظور ارائه راه‌حل در این نوشتار ابتدا یک مجموعه ابزار به عنوان روش پیشنهادی ارائه شده است. وضعیت استفاده جریان‌های کاری به صورت آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته تا بتوان از این تجزیه و تحلیل در ساده‌سازی آن‌ها استفاده کرد. با استفاده از تحلیل آماری صورت گرفته یک خوشه‌بندی مبتنی بر استخراج موتیف‌ها ترتیب داده شده تا بتوان عمل ساده‌سازی را خودکار کرد. عمل خوشه‌بندی موجب می‌شود که بتوان از نظر مفهومی و با استفاده از اطلاعات جریان‌های کاری موجود در هر خوشه همانند گزارش عملکردشان در ساده‌سازی‌های بعدی استفاده کرد. خوشه‌بندی و ذخیره‌سازی اطلاعات مشترک هر خوشه بخصوص در زمان عدم وجود گزارش از عملکرد یک جریان کاری می‌تواند بسیار مفید واقع شود.

روشی که ارائه داده‌ایم مبتنی است بر استخراج موتیف. در روش ارائه شده برای یادگیری موتیف‌های مشترک، یک ارزیابی شباهت متقابل و در نهایت بهبود جریان کاری پیشنهاد شده است. روشی که بدین منظور ارائه کرده‌ایم بر مبنای یادگیری انتقالی بوده است. روش ارائه شده پس از ملاحظه مجموعه موتیف‌های هر جریان کاری روشی برای خوشه‌بندی جریان‌های کاری ارائه کرد. زمانی که خوشه‌بندی صورت گرفت، می‌توان برای فرآیندهایی که گزارش عملکرد آن‌ها را نیز نداریم با کمک ادغام، ساده‌سازی ترتیب داد. این ادغام می‌تواند به این صورت باشد که به عنوان مثال ۲ موتیف پشت سرهم با یک گره جایگزین شوند. به منظور ارزیابی روش ارائه شده از چندین مجموعه داده استفاده کردیم تا بتوانیم عملی بودن آن را اثبات کنیم. نتایج نشان می‌دهد میزان اتصال جریان کاری مورد آزمایش بعد از اعمال روش بهبود یافته است که این میزان موفقیت آمیز بودن روش اعمال شده را نشان می‌دهد.

سنگینی محاسبات روش ارائه شده مربوط می‌شود به پیاده‌سازی روش SFA. پیچیدگی زمانی روش ارائه شده ضریبی است از n^3m که در آن $n \ll m$ و m تعداد داده‌ها را نشان می‌دهد. هر قدر داده‌ها افزایش یابد پیچیدگی زمانی با ضریبی افزایش می‌یابد. پیشنهاد می‌شود از کارهای بعدی بهبود روش از جهت پیچیدگی زمان اجرا باشد.

- [1] Guohai Zhang, Guanghui Zhou, Pingyu Jiang, Using Extended Activity-Network diagram to build a product design workflow model, in 5th International Conference on Wireless Communications, Networking and Mobile Computing, 2009.
- [2] W. Sadiq, and M.E. Orlowska, Applying Graph Reduction Techniques for Identifying Structural Conflicts in Process Models, in International Conference on Advanced Information Systems Engineering. Springer Berlin Heidelberg, 1999.
- [3] W.M.P Van Der Alast, Verification of Workflow Nets, In P. Azéma and G. Balbo, editors, *Application and Theory of Petri Nets 1997*, volume 1248 of *Lecture Notes in Computer Science*, pages 407-426. Springer-Verlag, Berlin, 1997.
- [4] W. Sadiq and M.E. Orlowska, Analyzing Process Models Using Graph Reduction Techniques, in *Journal of Information Systems*, 25(2): 117-134, 2000.
- [5] D. Blankenberg, and J. Taylor, A framework for collaborative analysis of encode data: making large-scale analyses biologist-friendly. *Genome Res.*, 17(6): 960 –4, 2007.
- [6] T. Oinn, and M. Greenwood, Taverna: lessons in creating a workflow environment for the life sciences. *Concurrency and Computation: Practice and Experience*, 18:10:1067 – 1100, 2005.
- [7] A. Fiannaca, M.L. Rosa, R. Rizzo, A. Urso, S. Gaglio, An expert system hybrid architecture to support experiment management, in *journal of Expert Systems with Applications*, 41: 1609-1621, 2014.
- [8] W-K. Chen, *The Circuits and Filters Handbook: Computer Aided Design and Design Automation*, Third Edition, published in University of Illinois, 2009.
- [9] M.T. Wynn, H.M.W. Verbeek, W.M.P. van der Aalst, A.H.M. ter Hofstede and D. Edmond, Reduction Rules for YAWL Workflows with Cancellation Regions and OR-joins, *Information and Software Technology*, 51(6):1010-1020, 2009.
- [10] J. Cardoso, J. Miller, A. Sheth, and J. Arnold, Modeling Quality of Service for Workflows and Web Service Processes, Technical Report, Computer Science, University of Georgia, 2002.
- [11] V.R. Kavitha, R. Kavitha, and N.S. Kumar, Workflow Mining: Discovering Loops in Process Models, in *International Journal of Computer Applications* 22(6): 0975 – 8887, 2011.
- [12] Ch. Flender, Th. Freytag, Visualizing the Soundness of Workflow Nets, Algorithms and Tools for Petri Nets (AWPN 2006), University of Hamburg, Germany, Department Informatics Report 267, pp. 47-52, 2006.
- [13] W. Van der Alast and K. Van Hee, *Workflow Management: Models, Methods and Systems*, MIT press, 2014.
- [14] H.V. Byelas and M.A.Swertz, Visualization of bioinformatics workflows for ease of understanding and design activities, *Proceedings of the Biostec Bioinformatics-2013 conference*, pp. 117–123, 2013.

- [15] P. Alper, Kh. Belhajjame, C.A. Goble, Small Is Beautiful: Summarizing Scientific Workflows Using Semantic Annotations, IEEE 2nd International Congress on Big Data, 2013.
- [16] D. Fahland, and W.M.P. van der Aalst, Simplifying Mined Process Models: An Approach Based on Unfoldings, *Business Process Management (BPM 2011)*, volume 6896 of *Lecture Notes in Computer Science*, pages 362-378. Springer-Verlag, Berlin, 2011.
- [17] T. Liu, Y. Cheng, and Z. Ni, Mining Event Logs to Support Workflow Resource Allocation, *Knowledge-Based Systems*, 35:320-31, 2012.
- [18] J. Nakatumba and W.M.P. van der Aalst, Analyzing Resource Behavior Using Process Mining, *BPM 2009 International Workshops*, 2009.
- [19] R.P.J.C. Bose and W.M.P. van der Aalst, Process Mining Applied to the BPI Challenge 2012 Divide and Conquer While Discerning Resources, Technical Report: BPM Center BPM-12-16, bpmcenter.org, 2012.
- [20] S. Weerapong, P. Porouhan, W. Premchaiswadi, Process Mining Using α -Algorithm as a Tool (A Case Study of Student Registration), Tenth International Conference on ICT and Knowledge Engineering, 2012.
- [21] X. Ye, X. Bing, Ch. Zuo, The reduction and deadlock detection of cross-organizational business process based on Pi-calculus, in *Journal of Procedia Engineering* 15: 3487 – 3494, 2011.
- [22] A.J.M.M. Weijters, W.M.P. van der Aalst, and A.K. Alves de Medeiros, Process Mining with the Heuristics Miner Algorithm, BETA Working Paper Series, WP 166, Eindhoven University of Technology, Eindhoven, 2006.
- [23] B. Kiepuszewski, A.H.M. Hofstede, and C. Bussler, On Structured Workflow Modeling, *International Conference on Advanced Information Systems Engineering*. Springer Berlin Heidelberg, 2000.
- [24] B. Underdahl, *Business Process Management for Dummies*, IBM Limited Edition, 2011.
- [25] H. Li, Y. Wang, D. Zhang, M. Zhang, E. Chang, PFP: Parallel FP-Growth for Query Recommendation, In: *Proceeding of the 2008 ACM conference on Recommender systems*, Lausanne, Switzerland, 107-114, 2008.
- [26] K.B. Lassen and W.M.P. van der Aalst, Complexity Metrics for Workflow Nets. *Information and Software Technology*, (3):610-626, 2009.
- [27] E. Maguire, P. Rocca-Serra, S.-A. Sansone, J. Davies, and M. Chen, Visual Compression of Workflow Visualizations with Automated Detection of Macro Motifs, *IEEE Transactions on Visualization and Computer Graphics*, vol. 19, no. 12, 2013.
- [28] C.W. Günther and W.M.P. van der Aalst. Fuzzy Mining: Adaptive Process Simplification Based on Multi-perspective Metrics. In G. Alonso, P. Dadam, and M. Rosemann, editors, *International Conference on Business Process Management (BPM 2007)*, volume 4714 of *Lecture Notes in Computer Science*, pages 328-343. Springer-Verlag, Berlin, 2007.
- [29] L. Sánchez-González, F. García, J. Mendling, F. Ruiz, and M. Piattini, Prediction of business process model quality based on structural metrics, in *Proceedings of the 29th international conference on Conceptual modeling*, pp. 458–463, 2010.

- [30] J. Mendling, H.A. Reijers, and W.M.P. van der Aalst, Seven Process Modeling Guidelines (7 pmg), *Information and Software Technology*, vol. 52, no. 2, pp. 127-136, 2010.
- [31] K. Kluza, G.J. Nalepa, Proposal of Square Metrics for Measuring Business Process Model Complexity, *Proceedings of the Federated Conference on Computer Science and Information Systems* pp. 919–922, 2012.
- [32] S. Forster, J. Pinggera, Collaborative Business Process Modeling, in *EMISA*, Vol. 206, pp. 81-94, 2012.
- [33] J. Shen, E. Fitzhenry, Th.G. Dietterich, Discovering Frequent Work Procedures from Resource Connections, in *Proceedings of the 14th international conference on intelligent user interfaces*, pp. 277-286, 2009.
- [34] S. Choobdar, F. Silva, and P. Ribeiro, Network node label acquisition and tracking, *15th Portuguese Conference on Artificial Intelligence*, pp 418-430, Springer LNCS Vol. 7026, 2011.
- [35] C.W. Günther, S. Rinderle, M. Reichert, W.M.P. van der Aalst, and J. Recker, Using Process Mining to Learn from Process Changes in Evolutionary Systems, *International Journal of Business Process Integration and Management*, 3(1):61-79, 2008.
- [36] A. Rozinat, R.S. Mans, M. Song, W.M.P. van der Aalst, Discovering simulation models, in *Journal of Information Systems*, 34: 305–327, 2009.
- [37] M. Fernández-Ropero, H.A. Reijers, R. Pérez-Castillo and M. Piattini, Repairing Business Process Models as Retrieved from Source Code, *BMMDS/EMMSAD*, 94-108, 2013.
- [38] M.L. Rosa, P. Wohed, J. Mendling, Arthur H.M. ter Hofstede, Hajo A. Reijers and Wil M.P. van der Aalst, Managing Process Model Complexity via Abstract Syntax Modifications, *IEEE Transactions on Industrial Informatics*, Vol. 7, No. 4, 2011.
- [39] S.K.L.M.V. Broucke, J.D. Weerdt, J. Vanthienen, B. Baesens, A Comprehensive Benchmarking Framework (CoBeFra) for conformance analysis between procedural process models and event logs in ProM. In *Proceedings of the IEEE Symposium on Computational Intelligence and Data Mining (CIDM 2013)*.
- [40] M.L. Rosa, M. Dumas, R. Uba, R. Dijkman, Business process model merging: an approach to business process consolidation, *ACM Transactions on Software Engineering and Methodology* 22 (2), 2012.
- [41] E. Lord, A.B. Diallo, and V. Makarenkov, Classification of bioinformatics workflows using weighted versions of partitioning and hierarchical clustering algorithms, *BMC Bioinformatics*, 16(68), 2015.
- [42] M. Reichert, P. Dadam, Supporting Dynamic Changes of Workflows without Loosing Control, in *Journal of Intell. Inf. Syst.*, 93-129, 1998.
- [43] R. Jin, S. McCallen, E. Almaas, Trend Motif: A Graph Mining Approach for Analysis of Dynamic Complex Networks, *Seventh IEEE International Conference on Data Mining (ICDM 2007)*. IEEE, 2007.
- [44] D. Fahland, W.M.P. van der Aalst, Model Repair - Aligning Process Models to Reality, in *Journal of Information Systems*, 2013.

- [45] M. Fernández-Ropero, Assessing the Best-Order for Business Process Model Refactoring, in Proceedings of the 28th Annual ACM Symposium on Applied Computing, 1397-140, 2013.
- [46] M. Baum, B. Balasingam, P. Willett, and U.D. Hanebeck, OSPA Barycenters for Clustering Set-Valued Data, In *Proceedings of the 18th International Conference on Information Fusion (Fusion 2015)*, Washington, USA, July 2015.
- [47] A. Goldman and Y. Ngoko, On Graph Reduction for QoS Prediction of Very Large Web Service Compositions, 2012 IEEE Ninth International Conference on Services Computing, 2012.
- [48] T. Koochi, M. Zahedi, Linear Merging Reduction: A Workflow Diagram Simplification Method, 8th International Conference on Information and Knowledge Technology, 2016.
- [49] B.F. van Dongen, Bpi challenge 2011, 2011. URL <http://dx.doi.org/10.4121/uuid:d9769f3d-0ab0-4fb8-803b-0d1120ffcf54>.
- [50] Dongen, B.F.v.: BPI challenge 2012. Dataset. <http://dx.doi.org/10.4121/uuid:3926db30-f712-4394-aebc-75976070e91f>, 2012.
- [51] A.K.A. Medeiros, Genetic Process Mining, PhD. Dissertation, TU Eindhoven, 2006.
- [52] S. Choobdar, On the Characterization and Comparison of Complex Networks, PhD thesis, 015.
- [53] W. van der Aalst, V. Rubin, H. Verbeek, B. van Dongen, E. Kindler, C.W. Gunther, Process mining: a two-step approach to balance between underfitting and overfitting. *Software and System Modeling* 9(1): 87–111, 2010.
- [54] B. Ludascher, M. Weske, T. McPhillips, and Sh. Bowers, *Scientific Workflows: Business as Usual*, BPM 2009, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2009.
- [55] D. Garijo, P. Alper, Kh. Belhajjame, O. Corcho, Y. Gil, C. Goble, Common motifs in scientific workflows: An empirical analysis, *Future Generation Computer Systems*, 2013.
- [56] D. Garijo, Ó. Corcho, Y. Gil, Detecting common scientific workflow fragments using templates and execution provenance, In the proceedings of the Seventh International Conference on Knowledge Capture, 2013.
- [57] A. Schoknecht, N. Fischer, A. Oberweis, Process Model Search Using Latent Semantic Analysis, In *International Conference on Business Process Management*, pp. 283-295, Springer, 2016.
- [58] J. Stoyanovich, B. Taskar, and S. Davidson, Exploring repositories of scientific workflows, In *Proceedings of the 1st International Workshop on Workflow Approaches to New Data-centric Science*, ACM, 2010.
- [59] T. Koochi, and M. Zahedi, Scientific Workflow Clustering based On Motif Discovery, *International Journal on Computer Science, Engineering and Information Technology (IJCEIT)*, 7 (4), 2017.
- [60] R. Dijkman, M. Dumas, B.v. Dongen, R. Kaarik, and J. Mendling, Similarity of Business Process Models: Metrics and Evaluation, *Information Systems*, 36(2): 498-516, 2011.
- [61] J. Starlinger, B. Brancotte, S. Cohen-Boulakia, U. Leser, Similarity Search for Scientific Workflows, in *Proceedings of the VLDB Endowment (PVLDB)*, VLDB Endowment, 7 (12): 1143-1154, 2014.

- [62] F.E. Tosta, V. Braganholo, L. Murta, and M. Mattoso, Improving workflow design by mining reusable tasks, *Journal on the Brazilian Computer Society*, 2015.
- [63] W. Medhata, A. Hassan, H. Korashy, Sentiment analysis algorithms and applications: A survey, in *Ain Shams Engineering Journal*, 5: 1093-1113, 2014.
- [64] A. Polyvyanyy, W.M.P. van der Aalst, A.H.M. Ter Hofstede, M.T. Wynn, Impact-Driven Process Model Repair, *ACM Trans. Softw. Eng. Methodol.* 25(4), 2016.
- [65] R. Conforti, M.L. Rosa and A.H.M. ter Hofstede, Filtering out Infrequent Behavior from Business Process Event Logs, *IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering*, 29(2), 2017.
- [66] A. Augusto, R. Conforti, M. Dumas, M.L. Rosa, F.M. Maggi, A. Marrella, M. Mecella, A. Soo, Automated Discovery of Process Models from Event Logs: Review and Benchmark, 2018.
- [67] R. Bergmann and G. Müller, Similarity-Based Retrieval and Automatic Adaptation of Semantic Workflows, *Springer*, 31-54, 2018.
- [68] S.J. Pan and Q. Yang, a Survey on Transfer Learning, *IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering*, 2009.
- [69] C.C. Aggarwal, editor. *Data classification: algorithms and applications*, CRC Press, 2014.
- [70] H. Lee, A. Battle, R. Raina, A.Y. Ng, Efficient sparse coding algorithms, In *Advances in neural information processing systems*, pp. 801-808, 2007.
- [71] S. Jialin Pan, X. Ni, J.T. Sun, Q. Yang, and Zh. Chen, Cross-Domain Sentiment Classification via Spectral Feature Alignment, *WWW 2010*, April 26–30, 2010.
- [72] D. Hawkins, *Identification of outliers*, Chapman & Hall, Reading, 1980.
- [73] D. Bollegala, D. Weir, and J. Carroll, Cross-domain sentiment classification using a sentiment sensitive dictionary. *IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering*, 25 (8): 1719-1731. ISSN 1041-4347, 2013.
- [74] H.M.W. Verbeek and Christian W. Gunther. XES standard definition 2.0. Technical report, *BPMcenter.org*, July 2014. URL <http://bpmcenter.org/wp-content/uploads/reports/2014/BPM-14-09.pdf>. BPM Center Report BPM-14-09.
- [75] A. Tikhonov, H. Parkinson, R. Petryszak, U. Sarkans, A. Brazma, ArrayExpress update-simplifying data submissions. *Nucleic Acids Res* 28:43:D1113–D1116, 2015. URL <https://www.ebi.ac.uk/arrayexpress/>, Last Accessed: 11 January 2018
- [76] <http://www.processmining.org/prom/tutorials>, Last Accessed: 11 January 2018
- [77] B.F. van Dongen, Bpi challenge 2017, 2017. URL <http://dx.doi.org/10.4121/uuid:5f3067df-f10b-45da-b98b-86ae4c7a310b>
- [78] I. Vanderfeesten, H.A. Reijers, and W.M.P. van der Aalst. Evaluating Workflow Process Designs using Cohesion and Coupling Metrics, *Computers in Industry*, 59(5):420-437, 2008.
- [79] G. Janssenswillen, N. Donders, T. Jouck, B. Depaire, A comparative study of existing quality measures for process discovery, in *Journal on Information Systems*, 71: 1-15, 2017.

- [80] J. Qiu, Q. Wu, G. Ding, Y. Xu and Sh. Feng, A survey of machine learning for big data processing, in *Journal on Advances in Signal Processing*, 2016.
- [81] E. Deelman, T. Peterka, I. Altintas, Ch.D. Carothers, K.K. van Dam, K. Moreland, M. Parashar, L. Ramakrishnan, M. Taufer, and J. Vetter, The future of scientific workflows, *International Journal of High Performance Computing Applications*, pp. 1–17, 2017.
- [82] W. Tan, M.B. Blake, I. Saleh, and S. Dustdar, Social-network-sourced big data analytics. *IEEE Internet Computing*, 17(5), pp.62-69. 2013.
- [83] T. Koochi-Var, and M. Zahedi, Cross-domain graph based similarity measurement of workflows, *Journal of Big Data*, 5(1):18, 2018.
- [84] T. Koochi-Var, and M. Zahedi, A Cloud based Architecture for Working on Big Data with Workflow Management, *International Journal of Web & Semantic Technology (IJWesT)*, 9 (2), 2018.
- [۸۵] کوهی ورددهکردی، طاهره؛ زاهدی، مرتضی. تحلیل SWOT نرم افزار «نمآ» برای بهینه سازی طراحی چندوجهی، هفتمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت دانش و اطلاعات، ۱۳۹۴.
- [86] Loreti, Daniela, Federico Chesani, Anna Ciampolini, and Paola Mello, A distributed approach to compliance monitoring of business process event streams, *Future Generation Computer Systems*, <https://doi.org/10.1016/j.future.2017.12.043>, 2018.
- [87] T. Koochi-Var, and M. Zahedi, Cross-Domain Similarity Assessment for Workflow Improvement to Handle Big Data Challenge in Workflow Management, *Journal of Big Data*, 5(1):26, 2018. <https://doi.org/10.1186/s40537-018-0135-6>.
- [88] M.S. Saiyadain, *Organisational behavior*, Tata McGraw-Hill Education, 2003.
- [89] H.L. Gantt, *Organizing for work*. Harcourt, Brace and Howe, 1919.
- [90] M. Yaghoubi, M. Zahedi, Resource allocation using task similarity distance in business process management systems, *ICSPIS 2016*, Amirkabir University of Technology, 2016.
- [91] D. Schuhmacher, B.-T. Vo, and B.-N. Vo, A consistent metric for performance evaluation of multi-object filters, *IEEE Trans. Signal Process.*, vol. 86, no. 8, pp. 3447–3457, 2008.

Abstract:

Nowadays, workflows are used extensively in scientific experiments and organizational processes. Workflows have quickly found their way into complex industrial processes. Recently, workflow improvement has become a new emerging problem. Regardless of the dynamics and workflow changes, some of the recent workflow improvement methods are based on static workflow simplification; recent methods do not have the flexibility to predict the simplified version of the workflows. Workflow changes should be taken into consideration in measurement, and the decision about workflow simplification should be based on measurement updates from workflows. In the proposed method, workflow simplification is done using statistical analysis of workflow diagrams and event logs. For this purpose, first the most frequent workflow tags are extracted. This is done using similarity evaluation. The proposed method uses these tags to identify the application domain of workflow by training a learning model. Thus, the learning model can cluster workflows. For each cluster, one workflow is selected as a cluster candidate. In this workflow candidate, the most frequent tags have a higher probability to be represented. The results of the proposed method show that the use of statistical analysis is successful in estimating simpler workflow paths. In the proposed method the value of the workflow connection parameter is reduced to 0.18. This has reduced the conflict in the workflow by approximately 30%. The advantage of the proposed method is that this method can make acceptable decisions about simplifying and improving workflows, due to the fact that it does not rely on a certain range of workflows. In the construction of a database based on the evaluation of workflow similarities, it is possible to dynamically add data from this new workflow and predict new paths to the database. Hence, the automatic workflow simplification becomes possible. Whenever we encounter a new workflow that has not already been shown to be the same, we assign it to the cluster candidate most closely resembling it. Therefore, it is possible to predict the simplifying workflow paths that we have not seen so far. Estimating the data, on average up to 87%, leads to an accurate estimation of the domain of workflow.

Key words: Statistical Process Analysis, Workflow Management Systems, Big Data.

Shahrood University of Technology

Faculty: International Campus of Kharazmi

Process Simplification by Statistical Analysis of Similar Workflows

Tahereh Koohi-Var Dehkurdi

Supervisor:

Morteza Zahedi

Date: September 2018